

***EPIC: The Musical* a les aules**
Projecte d'innovació basat en l'ús d'un musical per a
l'estudi de l'*Odissea*

Laia Güell Bolaño

**Treball Final de Màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatòria i Batxillerat,
Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes**

Universitat de Barcelona

Especialitat en: Cultura Clàssica – Llatí i Grec

Tutoria: Susana Soler Polo i Maria Antònia Fornés Pallicer

Curs: 2024-2025

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Agraïments

Aquest treball no hauria estat possible sense el suport de la meva família, en especial la meva mare, que ha escoltat incomptables hores de reflexions sobre el treball, m'ha donat la seva opinió sempre que li he demanat i ha hagut de sentir el musical moltes més vegades de les que hauria volgut; a la meva germana i la meva padrina, que sempre m'escolten, encara que no entenguin de què parlo.

Així mateix, vull agrair a les meves tutores, les doctores Susana Soler i Maria Antònia Fornés, el seu ajut en la realització del treball, ja que les seves aportacions m'han resultat de gran ajut. També m'agradaria agrair a la meva mentora de pràctiques, Paulina Jiménez, per la seva ajuda durant la meva estada a l'institut i per permetre'm posar en pràctica part de la meva proposta; a tots els alumnes de Llengua i Cultura Gregues de l'Institut Andreu Nin, per mostrar-se tan participatius i interessats en les activitats relacionades amb el musical i donar-me les seves opinions.

Per últim, m'agradaria agrair el suport incondicional que he rebut i encara rebo de les meves amigues i de les meves companyes del màster, sense les quals m'hagués resultat impossible arribar on soc ara. En especial, agrair a la Maria tot el suport constant i, en especial, les seves aportacions i comentaris en les traduccions de les cançons i activitats d'anglès; a la Roser i a la Marina, per la seva paciència escoltant-me; i a la Dàlia, per suportar els milers de missatges i anàlisis divagant sobre les diferències entre el musical i Homer, per donar-me l'espai per desenvolupar la idea de convertir un dels meus interessos en el treball que presento.

INTRODUCCIÓ

La literatura homèrica és un dels elements més importants i interessants de l'herència clàssica, i ha estat objecte recurrent d'adaptacions tant literàries com cinematogràfiques i musicals. Sovint, aquestes adaptacions no pretenen ser fidels i, com a docents, això ens suposa una oportunitat única per treballar el pensament crític en els alumnes, alhora que se'ls consciència de la importància de consultar sempre les fonts primàries en qualsevol aprenentatge. Aquest treball explora les oportunitats didàctiques que presenta un musical inspirat en la literatura clàssica per fomentar aquestes competències i genera un interès per la lectura a través de la creació d'una situació d'aprenentatge innovadora que treballa sobre la llengua, la cultura i la literatura gregues amb un grau elevat d'implicació activa per part dels estudiants. Per aquest motiu, s'ha agafat una adaptació actual de l'*Odissea* per estudiar l'argument homèric a través d'un estudi comparatiu que hauran de conduir els alumnes sota la guia del docent. Gràcies a l'aplicació parcial de la proposta, s'ha comprovat que aquesta és beneficiosa pels estudiants i ofereix els resultats esperats tant en la retenció del temari com en el foment de les competències esmentades.

Paraules clau

Odissea, EPIC: The Musical, literatura, projecte d'innovació, batxillerat

ABSTRACT

Homeric literature may be one of the most influential literary works in music, cinema, and literature. Many of its adaptations are accurate to *The Odyssey* and *The Iliad*, but many more are inspired by its topics and narratives. As teachers, we can use these resources as a teaching tool, not just for the argument of the Homeric poems, but also for critical thinking. Moreover, it can be useful to show students the importance of always searching for the main source of information in studies. This paper uses a modern adaptation of *The Odyssey* as a main source of information from which the students will have to learn the Homeric poems, comparing both tales and the reasons for the differences. This will be used in an innovative education project that will work on Greek literature and culture, as well as ancient Greek linguistics. The results of the project application show that this new method is good for students and gives the expected results.

Keywords

Odyssey, EPIC: The Musical, literature, innovation project, education

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	7
1.1. <i>Presentació personal i interessos que motiven el plantejament de la proposta</i>	7
1.2. <i>Hipòtesi i objectius del treball</i>	8
1.3. <i>Contextualització i anàlisi de necessitats treballades en la proposta d'innovació d'aula</i>	8
1.3.1 Contextualització educativa	9
1.3.2. Adolescència i necessitats en relació amb l'estudi literari i l'anàlisi crítica	10
2. MARC TEÒRIC.....	11
2.1. <i>Diferents enfocaments teòrics de l'educació</i>	11
2.2. <i>El decret educatiu actual: DOGC 8762 175/2022</i>	13
2.3. <i>Educació basada en l'audiovisual i la música</i>	14
2.3.1. La música com a recurs a l'aula.....	14
2.3.2. Films a les aules	15
2.4. <i>Anàlisi d'altres propostes en relació amb l'estudi del cicle troià</i>	16
2.4.1. El cicle troià i les xarxes socials	16
2.4.2. L'Odissea a través del film <i>Edén al Oeste</i>	17
2.4.3 Conclusions de l'aplicació d'altres recursos en l'estudi del cicle troià.....	18
3. PRESENTACIÓ DE LA PROPOSTA.....	19
3.1. <i>EPIC: The Musical com a recurs a l'aula</i>	22
3.1.1. Similituds entre l'obra homèrica i l'obra de Jorge Rivera-Herrans	22
3.1.2. Divergències entre la tradició homèrica i el musical	23
3.2. <i>Situació i justificació de la proposta dins la planificació del curs</i>	27
4. PROJECTE D'INNOVACIÓ	28
4.1. <i>Descripció i competències que s'hi treballaran</i>	28
4.2. <i>Competències transversals de les competències clau del batxillerat</i>	30
4.3. <i>Objectius d'aprenentatge i els seus criteris d'avaluació</i>	31
4.4. <i>Sabers</i>	32
4.5. <i>Seqüenciació de les activitats i metodologia emprada</i>	33
4.5.1. Activitats inicials.....	33
4.5.2. Activitats de desenvolupament.....	35
4.5.3. Activitats d'estructuració	37
4.5.4. Activitats d'aplicació.....	39
4.6. <i>Mesures i suports</i>	40
4.6.1. Mesures i suports universals	40
4.6.2. Mesures i suports addicionals o intensius	41
4.7. <i>Avaluació de la proposta</i>	42

4.8. Propostes de continuïtat	44
5. CONCLUSIONS	47
6. REFERÈNCIES	49
ANNEX 1: Fitxa tècnica de les sagues musicals.....	52
ANNEX 2: Activitats proposades als estudiants	61
ANNEX 3: Model de treball per als alumnes.....	74
ANNEX 4: Instruments d'avaluació: rúbriques i criteris específics per avaluar el treball escrit i oral. 81	
ANNEX 5: Activitats posades en pràctica a l'aula.....	83
ANNEX 6: Traducció de les cançons.....	86

ÍNDIX DE TAULES I FIGURES

Taula 1: Correspondència entre les cançons i els versos de l' <i>Odissea</i> en què s'inspiren.....	19
Taula 2: Competències treballades en el marc de la Situació d'Aprenentatge	29
Taula 3: Objectius d'aprenentatge i els seus criteris d'avaluació específics	31
Taula 4: Sabers treballats en aquesta situació d'aprenentatge	32
Taula 5: Seqüenciació de les activitats de la Situació d'Aprenentatge.....	33
Il·lustració 1: Resultats de l'aplicació el dia 02 d'abril de 2025.....	42
Il·lustració 2: Resultats de l'aplicació el dia 09 d'abril de 2025.....	43
Il·lustració 3: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Troy Saga</i>	52
Taula 6: Descripció de les cançons de <i>The Troy Saga</i>	52
Il·lustració 4: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Cyclops Saga</i>	53
Taula 7: Descripció de les cançons de <i>The Cyclops Saga</i>	53
Il·lustració 5: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Ocean Saga</i>	54
Taula 8: Descripció de les cançons de <i>The Ocean Saga</i>	54
Il·lustració 6: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Circe Saga</i>	55
Taula 9: Descripció de les cançons de <i>The Circe Saga</i>	55
Il·lustració 7: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Underworld Saga</i>	56

Taula 10: Descripció de les cançons de <i>The Underworld Saga</i>	56
Taula 11: Descripció de les cançons de <i>The Thunder Saga</i>	57
Il·lustració 9: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Wisdom Saga</i>	58
Taula 12: Descripció de les cançons de <i>The Wisdom Saga</i>	58
Il·lustració 10: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Vengeance Saga</i>	59
Taula 13: Descripció de les cançons de <i>The Vengeance Saga</i>	59
Il·lustració 11: Coberta de l'àlbum conceptual <i>The Ithaca Saga</i>	60
Taula 14: Descripció de les cançons de <i>The Ithaca Saga</i>	60
Taula 15: Taula de continguts de les activitats	61
Taula 16: Rúbriques d'avaluació del treball individual.....	81
Taula 17: Imatges del <i>power point</i> utilitzat a l'aula	83
Il·lustració 12: Extracte del document usat en els alumnes de 4t d'ESO per parlar de Polifem	85

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació personal i interessos que motiven el plantejament de la proposta

En la nostra societat, mediterrània, occidental i globalitzada, cada vegada són més freqüents les adaptacions de clàssics grecoromans com poden ser, per exemple, la nova pel·lícula en producció de Christopher Nolan, *The Odyssey*, el famós film de Wolfgang Petersen, *Troy* (2004), les constants adaptacions al teatre de grans tragèdies (*Ifigènia* el maig de 2024 i *Electra* el març de 2025 al Teatre Lliure de Montjuïc) i la multitud d'obres literàries que pretenen explicar de forma lineal la història dels grans personatges clàssics com són *The Song Of Achilles* de Madeline Miller (2011), *Ariadne* de Jennifer Saint (2021) o *Argo* de Mark Knowles (2021). També són nombroses les adaptacions o reinterpretacions de diferents clàssics com són la saga de *Percy Jackson* (2005-2023) de Rick Riordan, que compta amb llibres, pel·lícules i una sèrie en producció; la saga *Olympus* (2020-2021) d'Iria G. Parente i Selene M. Pascual o llibres com *Girl, goddess, queen* de Bea Fitzgerald (2023), que reinterpreten els mites sense intenció de ser-hi fidels. En la música també hi trobem infinitat de referències a mites en cançons de tots els gèneres, així com alguns musicals inspirats en la mitologia, com és *Hadestown* (2019), un musical sobre la història d'Orfeu i Eurídice, o *EPIC: The Musical* (2024), inspirat en l'*Odissea*.

El present treball d'innovació pretén treballar la literatura i la mitologia prenent com a base estructural tant l'obra clàssica grega com una adaptació actual en format de musical. Concretament, es proposa l'estudi de l'*Odissea* a través d'*EPIC: The Musical* per tal d'oferir als estudiants una primera aproximació a l'obra homèrica mitjançant d'una interpretació contemporània i fomentar així tant l'interès per les obres clàssiques com un esperit crític sobre les adaptacions que se'n fan avui en dia. Aquesta proposta d'innovació neix d'un interès i d'una estima pel musical de Jorge Rivera-Herrans inspirat en el viatge d'Odisseu des del final de la Guerra de Troia fins a la matança dels pretendents. Per ser exactes, aquesta proposta neix d'un vídeo (Rivera-Herrans, 2024a) del mateix autor en què adverteix als estudiants que no facin servir la seva adaptació com a substitut de la lectura de l'*Odissea*. Després de veure aquesta preocupació de l'autor, vaig reflexionar sobre el musical i com es podria adaptar per resultar un material útil en l'estudi del poema homèric en què s'inspira. Concretament, aquesta proposta d'innovació neix d'una preocupació per donar resposta a les preguntes següents:

1. El musical està tan mal adaptat per resultar perjudicial en l'estudi de l'*Odissea*?
2. És probable que els estudiants el facin servir per estalviar-se la lectura. Com podem invertir la situació i aprofitar aquest material en la didàctica?
3. Podem aconseguir que els estudiants s'interessin per la lectura crítica dels continguts que consumeixen a través del musical i de la lectura de l'obra original?
4. Fins a quin punt seria profitós convertir la lectura del clàssic en una activitat més lúdica per tal de fomentar l'interès lector enfocat a les grans obres literàries?

La nostra tradició està plena d'adaptacions i inspiracions d'aquelles obres que ens precedeixen. Les obres clàssiques ho són perquè van marcar un precedent en la literatura, i els cants IX-XII de l'*Odissea* són un clar exemple de la influència que una obra pot tenir en la literatura posterior, atès que sense el viatge d'Odisseu relatat en aquests cants no tindriem una literatura tan rica en viatges i periples marítims com la que trobem en la tradició literària que ens ha arribat i que encara perdura. Per aquest motiu és interessant i necessari estudiar les obres clàssiques no únicament com a obres en si mateixes, sinó també vinculades amb tot el llegat posterior, i la proposta d'innovació que presentem busca exactament oferir aquesta perspectiva als estudiants: alhora que treballen el contingut argumental de l'obra homèrica i de l'obra de Rivera-Herrans, faran un treball que els permetrà veure com funciona la inspiració en temes clàssics i com aquesta es trasllada a la cultura posterior. Aquest treball també els ajudarà a desenvolupar un esperit crític de les diferents produccions culturals que consumeixen.

A través d'aquest treball aprofundiran sobre els coneixements relatius a l'èpica i el seu caràcter oral així com la multiplicitat de tradicions d'un mateix mite. Es treballarà l'original grec tant en traducció com en grec adaptat, amb l'objectiu de profunditzar en l'estructura interna de les obres èpiques i de suplir la informació no present en el musical.

1.2. Hipòtesi i objectius del treball

Aquest treball parteix de la base que el musical *EPIC: The Musical* és un material no sols adequat sinó òptim per treballar el contingut argumental de l'*Odissea* i permet, a través de la música i els visuals, entendre millor tant l'argument de l'obra com les qüestions més teòriques de l'èpica grega. La forma d'encarar les dues narracions és a través d'una anàlisi comparativa entre el contingut argumental del musical i de l'obra homèrica. Així mateix, també considerem que amb el musical no n'hi ha prou per entendre la totalitat de l'obra clàssica, de forma que serà especialment rellevant el treball a l'aula a partir de fragments seleccionats amb l'objectiu de tractar aspectes literaris, històrics i lingüístics propis de l'*Odissea*. Així doncs, podem concretar els objectius del treball en:

1. Fomentar l'esperit crític i la capacitat d'anàlisi lectora dels estudiants tant d'obres clàssiques com d'obres modernes.
2. Incentivar la lectura de clàssics entre els estudiants.
3. Prendre consciència de la importància de consultar les fonts clàssiques tant en l'idioma original com en traducció.
4. Reforçar el coneixement de la llengua grega a través de la lectura adaptada de l'*Odissea* en versió original.
5. Aprofitar que es tracta d'una obra en anglès (*EPIC: The Musical*) per estendre el coneixement de clàssics a estudiants d'altres branques.

1.3. Contextualització i anàlisi de necessitats treballades en la proposta d'innovació d'aula

Aquesta proposta d'innovació està ideada per a un grup de primer curs de batxillerat de la modalitat humanística de l'assignatura de Llengua i Cultura Gregues I en el context del centre Andreu Nin al Baix Penedès. És a dir, totes les necessitats treballades i objectius a assolir estan previstos seguint les necessitats de l'alumnat, que desenvolupem a continuació.

L'Institut Andreu Nin (El Vendrell, Baix Penedès, Tarragona) compta amb una oferta educativa molt diversa: educació secundària obligatòria, batxillerat científic-tecnològic i humanístic social, cicles formatius de grau mitjà i superior en comerç, sanitat, administració, mecànica i activitats físicoesportives, entre d'altres. També ofereix PFI, PTT, FP Grau Bàsic i cursos d'especialització. Per la seva enorme oferta de cicles formatius, és el centre referent comarcal en la formació professional, a més de ser el centre de primera opció de molts estudiants en l'inici de noves etapes educatives. Es tracta d'un centre de complexitat normal amb uns 1550 alumnes matriculats, que compta amb una plantilla de 136 docents, a més de personal PAS i PAE (INS Andreu Nin, 2023).

El grup de primer de batxillerat de Llengua i Cultura Gregues I està compost per 8 alumnes que també cursen Llengua i Cultura Llatines I i que estan distribuïts al llarg de les tres línies de primer de Batxillerat a causa de l'estructuració heterogènia de les línies al centre. És a dir, els estudiants de Llengua i Cultura Gregues I no coincideixen en les assignatures troncales, sinó que comparteixen aules amb els alumnes del científic i del tecnològic. Aquest element és important en la proposta d'innovació, atès que es treballarà el lèxic i la gramàtica del musical en les sessions d'anglès, i serà quelcom que els estudiants de totes les modalitats veuran d'una manera o una altra. Aquest element propi del centre permetrà ampliar els coneixements literaris al complet dels estudiants del centre i no únicament als vuit que cursen l'assignatura.

1.3.1 Contextualització educativa

Aquesta proposta d'innovació es preveu dins el marc de la segona avaluació de Llengua i Cultura Gregues I, és a dir, pels volts de febrer i març. Tal com s'especifica al currículum de l'assignatura, aquesta «es vertebrarà al voltant de tres eixos: el text i la traducció, l'aproximació crítica al món hel·lè i l'estudi del patrimoni i el llegat de la civilització grega, tres realitats que xopen pregonament les arrels culturals del món occidental.» (DOGC 8758, p. 359). El projecte d'innovació preveu treballar els tres eixos de forma paral·lela i sovint entremesclada.

En relació amb el text i la traducció, i per tant la gramàtica i la llengua, es preveu fer servir texts adaptats de l'*Odissea* d'Homer per reforçar els continguts assolits prèviament alhora que treballin els nous continguts gramaticals. En aquesta situació d'aprenentatge, es treballarà la tercera declinació i especialment el temps verbal de l'aorist —sigmàtic i temàtic en veu activa i mitjana del mode indicatiu—, tot i que també es treballarà de forma breu, gairebé anecdòtica, el llenguatge homèric i la seva mètrica. Per dur a terme aquesta situació d'aprenentatge, els alumnes ja tindran coneixement sobre l'article grec, la primera, la segona i la tercera declinació, els adjectius en grau positiu de la primera classe, les preposicions i els temps verbals de present, futur i imperfet en verbs acabats en *-ω* i el verb *εἶμι*. Els estudiants treballaran amb els texts adaptats per reforçar els continguts morfològics i, alhora, el lèxic i les estructures sintàctiques conegudes fins al moment.

Els textos permetran parlar dels aspectes de llengua i cultura hel·lèniques corresponents, tal com demana el currículum de l'assignatura (DOGC 8758, p. 359-375), per afavorir un aprenentatge integral i mostrar de forma empírica la importància de la consulta de les fonts primàries per tal d'adquirir un judici crític, estètic i raonat sobre les aportacions de l'antiga Grècia a la societat i cultura actuals. Es preveu que, abans de començar aquesta proposta d'innovació, els alumnes ja tinguin unes nocions bàsiques sobre la qüestió homèrica, la *Illiada* i el gènere èpic, de manera que en la proposta ens puguem dedicar a ampliar els coneixements dels estudiants i oferir-los un marc conceptual més profund sobre la poesia oral i el paper dels aedes i rapsodes, vinculant-ho amb la comparativa entre el musical i l'obra homèrica. La part fonamental de la proposta d'innovació, però, és la literatura èpica i, en concret, l'estudi de l'*Odissea*. Es farà un treball molt més aprofundit en l'aspecte argumental de l'obra i com aquesta ha influït en la cultura posterior a través d'una comparació amb el musical de Rivera-Herrans per permetre que els estudiants, de forma autònoma i guiada, puguin arribar a les conclusions sobre la importància grega en el llegat cultural i literari present en la societat actual.

Per la situació cronològica d'aquesta situació d'aprenentatge (segon trimestre de primer de batxillerat), s'ha optat per proposar un treball autònom dels estudiants que els permeti començar-se a familiaritzar amb la cerca i contrastació d'informació de cara a la realització del Treball de Recerca de Batxillerat, quelcom que s'acostuma a iniciar en aquest període. El treball que es demana als alumnes permetrà donar-los una oportunitat per fer un treball expositiu i raonat, breu, i generar així una sèrie d'habilitats que els poden resultar útils en la redacció del Treball de Recerca, així com donar-los idees d'investigació de cara a l'elecció del tema.

Com s'ha comentat anteriorment, aquesta proposta d'innovació també contempla un treball en l'assignatura de Llengua Estrangera (anglès) a escala comuna de tot el batxillerat. L'objectiu d'incorporar les sessions d'anglès respon a l'interès compartit de les matèries de llengua d'assolir les competències en relació amb la comprensió i interacció oral i escrita, així com la comprensió lectora i a la reflexió sobre la llengua i els seus usos (DOGC 8758, p. 336-358). Aquesta situació també permetrà desenvolupar el tercer bloc dels sabers de llengua anglesa, anomenat Educació Literària. Amb la incorporació d'aquesta assignatura a la situació d'aprenentatge es busca facilitar el treball amb el musical als estudiants de Llengua i Cultura Gregues I, alhora que donar a conèixer l'obra homèrica a un nivell més general al conjunt d'estudiants de batxillerat del centre.

Finalment, cal destacar que es faran servir competències externes a les recollides en els currículums de Llengua i Cultura Gregues i Llengua Estrangera, per tal de garantir l'aprofundiment en el tracte del tema. S'aprofitaran també aquelles metodologies útils de les assignatures seleccionades de cara a parts concretes de la situació d'aprenentatge, per garantir un tracte correcte de la informació. Farem servir competències transversals adequades a les diferents activitats, sobretot aquelles relatives a les assignatures de Filosofia, Història de l'Art, Literatura Universal i Literatura Catalana, que desenvoluparem més endavant (v. 4.1. Descripció i competències que s'hi treballaran).

1.3.2. Adolescència i necessitats en relació amb l'estudi literari i l'anàlisi crítica

En dur a terme les Pràctiques I, gràcies a múltiples converses amb els alumnes, vaig poder observar que els estudiants no senten una especial motivació per realitzar les lectures obligatòries proposades pels docents, i que sovint prefereixen buscar un resum de l'obra en comptes de dur a terme la lectura del text original traduït, per diversos motius com són la falta de temps o la gran quantitat de feina a fer. També vaig poder observar que el nivell dels alumnes en anglès era molt dispar i, mentre uns estudiants entenen perfectament l'anglès, altres hi trobaven enormes dificultats. En parlar amb els estudiants es va poder comprovar que els alumnes amb facilitat per l'anglès en els dos cursos de batxillerat eren els qui consumien contingut audiovisual en anglès i el repte més gran pels qui no dominen l'idioma és el lèxic, més que no la gramàtica o la fonètica.

Aquestes evidències, tant sobre l'interès literari dels estudiants com sobre la disparitat de la comprensió de la llengua anglesa, van fer evident la necessitat de proposar una situació d'aprenentatge que tingués per objectiu fomentar la lectura activa i crítica de les lectures obligatòries. Donat que la lectura obligatòria a selectivitat és la *Illiada* i, per tant, és l'obra de la qual n'haurien de fer una lectura més completa i aprofundida, considerem oportú fomentar amb una activitat més lúdica la lectura de l'*Odissea* a través d'un treball, en el curs de primer de batxillerat, de forma que per a segon de batxillerat només calgui fer un repàs argumental de l'obra. La disparitat de coneixement de la llengua anglesa va fer evident la necessitat de fer aquesta proposta amb una complementarietat de la matèria troncal de Llengua Estrangera com a recurs de suport per assolir amb èxit els resultats de la proposta d'innovació. Aquesta necessitat, però, ofereix la possibilitat de transmetre a escala general per tots els estudiants de les diferents modalitats les bases argumentals de l'obra homèrica, quelcom interessant a tenir en compte de cara a la formació literària dels estudiants.

Com hem esmentat, la proposta s'estructura al voltant del context real que trobem en el centre Institut Andreu Nin, en què trobem un grup de Llengua i Cultura Gregues I format per vuit alumnes amb diferents nivells d'assoliment de continguts previs en relació amb la llengua i cultura gregues. En el grup trobem alumnes amb molta facilitat per la llengua grega i altres amb molta necessitat de suport, de forma que en les mesures de suport específiques donarem recursos sobretot enfocats a alumnes amb altes capacitats i per alumnes amb dèficit d'atenció, els casos més pròxims al que trobem a l'aula.

2. MARC TEÒRIC

Si prenem de referència la documentació del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, «la innovació ha de ser un procés planificat de millora que asseguri que cada alumne desenvolupi al màxim les seves capacitats, assoleixi amb èxit els aprenentatges necessaris per a una vida plena, i obtingui tots els coneixements possibles per a ser una persona culta, responsable i lliure.» (Departament d'Ensenyament 2017, p. 4). Entenem la innovació com la introducció de nous elements o variacions d'explicacions ja existents en les aules per millorar-ne el resultat. Aquest treball suposa una innovació significativa en l'estudi de l'èpica en les aules de batxillerat.

Ens trobem en una època en què els projectes d'innovació docent són constants i presents en moltes de les disciplines, i en l'estudi de Llengua i Cultura Gregues no és diferent. Hi ha múltiples postures en relació amb el tractament de les llengües clàssiques en les aules de secundària, des d'un enfocament tradicional basat en l'anàlisi sintàctica i l'ús del diccionari fins a un ensenyament del llatí i el grec clàssics com a llengua viva (Mut Arbós, 2017; Carbonell Martínez, 2012). En les aproximacions educatives de la cultura i la literatura, també podem observar que han sortit nombroses propostes didàctiques que impliquen l'ús de les TIC i recursos moderns en l'aula (Cantó, 2019; De Dios de Gea Ruiz, 2012) per tal d'instruir els estudiants sobre les grans obres clàssiques d'Homer des d'una perspectiva més propera a l'entorn dels alumnes. Tot seguit farem un repàs tant dels beneficis d'implementar aquestes metodologies innovadores com de les diverses propostes que vinculen l'estudi del cicle troià amb recursos actuals.

2.1. Diferents enfocaments teòrics de l'educació

En l'educació trobem dues perspectives sociològiques com a principals vertebradores de les diverses aproximacions educadores a l'aula. Per una banda, trobem el funcionalisme tradicional defensat per autors com són Jencks, Coleman o Bowles i Gintis; per altra banda, trobem les perspectives duals proposades per Freire, Beck, Habermas i Elster, entre d'altres. Sobre la primera s'estructuren totes les polítiques més tradicionals, basades en l'aprenentatge passiu i bancari (Freire, 2005) mentre que la segona proporciona una aproximació dialògica i comunicativa, amb el contacte entre diferents realitats com a mecanisme transformador del procés educatiu.

Es pot definir la pràctica pedagògica com aquell conjunt d'activitats que permeten desenvolupar els processos d'ensenyament a través dels quals s'afavoreix l'aprenentatge i l'assoliment de continguts. En el procés d'aprenentatge trobem qui ensenya, el contingut, la situació de l'alumne, el context socioeconòmic i els recursos com a principals transformadors de l'educació (Marcelo, 2002, p. 22).

La pràctica pedagògica tradicional veu el docent com un especialista en una determinada àrea i, per tant, és l'encarregat d'ensenyar a un grup de persones totalment passiu. El contingut sol ser planificat i estricte, sense incorporar interessos de l'alumnat, i els estudiants no hi tenen un rol important. L'educació, en conseqüència, es concep de forma unidireccional, d'estructura piramidal. Trobem un professor especialista i uns estudiants receptors avaluats a través d'exàmens sobre el contingut explicat a l'aula (Galván Cardoso i Siado Ramos, 2021; Marcelo, 2002). És un model memorístic que busca generar aprenentatge sense explicar la necessitat d'aprendre, o sense tenir en compte els interessos dels alumnes, fet que genera un aprenentatge volàtil, enfocat a aprovar exàmens i que sol provocar un oblit immediat del contingut après en acabar d'examinar. Aquest model també dificulta desenvolupar la creativitat i la iniciativa dels estudiants (Galván Cardoso i Siado Ramos, 2021). És un aprenentatge "bancari" (Freire, 2005), memorístic i autoritari que es caracteritza per tenir un currículum inflexible centrat en l'aprenentatge unidireccional a l'aula, que genera descontentament entre els docents, famílies i alumnes.

Aquest model no permet als estudiants adaptar els estudis a les seves necessitats i als seus interessos. Com a resultat, sol generar una desmotivació vers l'educació que dificulta l'aprenentatge significatiu competencial. La docència s'ha de basar en l'alumne i ha de permetre un bon balanç entre motivació extrínseca i intrínseca per resultar significatiu per l'estudiant, atès que només d'aquesta forma es pot aconseguir que la formació sigui valuosa per qui la rep. Tonucci (2013) defensa que en els projectes educatius s'hauria de donar resposta a tres aspectes fonamentals: el paper de l'escola en relació amb l'entorn, el mètode d'ensenyament-aprenentatge i la funció i formació docent. En el context actual, els centres escolars tenen un paper educatiu, socialitzador, terapèutic i de formació en la salut física. També tenen un paper de guarderia o d'aparcament per les famílies (Tonucci, 2013, p. 21). La gran quantitat de funcions socials dels centres escolars genera un desplaçament del paper educatiu com a element principal que cal tenir present en les propostes didàctiques de les diferents assignatures.

Per incloure aquesta motivació i el rol plural del centre educatiu, el model tradicional ha quedat desbancat en les polítiques educatives per un altre més competencial, basat en aprendre a aprendre. És un model que promou l'assoliment de continguts útils per la vida i ser capaç d'incorporar sabers d'altres matèries i d'aquells continguts estudiats ja en la nostra assignatura per resoldre les noves problemàtiques plantejades de forma més o menys autònoma, amb la guia del docent i el suport tant de recursos digitals com el treball cooperatiu amb companys i companyes. Elements com la motivació i els interessos dels alumnes guanyen rellevància per sobre l'aprenentatge memorístic i l'autoritat de l'especialista. Es busca crear una espiral de coneixement perquè aquest resulti útil (DOGC 8762).

Aquesta perspectiva de la pedagogia respon al plantejament constructivista basat en la concepció de l'aprenentatge significatiu (Ausubel et al., 1962). És un model centrat en l'adquisició de continguts a través del treball actiu per part de l'alumne, que busca crear connexions entre coneixements previs i els nous, i veu en aquest aprenentatge una funció integradora extremadament important. Altres models constructivistes com el de Piaget consideren que l'aprenentatge significatiu s'esdevé a través d'una adquisició gradual de continguts en funció de les capacitats pròpies i de la interacció amb l'entorn (Coloma Manrique i Tafur Puente, 1999, p. 222-223).

Per assolir aprenentatges significatius és imprescindible que els alumnes es mostrin predisposats a tractar la informació i prendre part activa en la seva formació. Cal aconseguir una intenció crítica per part dels alumnes en l'assoliment dels aprenentatges a través de relacionar el contingut nou amb els coneixements previs propis tant de l'experiència personal com acadèmica. Entwistle (1988, citat per Coll i Solé, 2007) incorpora aquest rol actiu de l'estudiant en el seu *enfocament profund* de l'estudi dels alumnes. En l'*enfocament profund*, els alumnes comprenen a còpia d'interactuar amb el contingut i relacionant-lo amb altres (Coll i Solé, 2007, p. 26). Tal com demostra l'estudi de Jurado de los Santos i Tejada Fernández (2019), la falta de motivació suposa la causa del 51,3% del fracàs escolar i el 47% dels motius de conductes disruptives a l'aula, segons la percepció dels docents (p. 145), i aquesta és una dada a tenir en compte per intentar mantenir un correcte estat del flux entre els reptes i les habilitats proposades als estudiants, perquè és el que els permetrà mantenir la motivació i minimitzar el màxim possible la desmotivació present a les aules (Csikzentmihalyi, 1990).

Per aconseguir un aprenentatge significatiu també és important que hi hagi interès pel contingut, el treball i el resultat final, perquè d'aquesta forma els alumnes poden veure la necessitat que supleen amb els nous coneixements. Aquest enfocament necessita temps per una correcta implementació, així com una cohesió de l'equip docent per fer propostes continuadores en major i menor mesura (Coll i Solé, 2007). S'ha de treballar de forma cooperativa amb tot l'equip docent per assolir el grau major d'aprenentatge significatiu en els alumnes possible.

2.2. El decret educatiu actual: DOGC 8762 175/2022

Actualment, ens trobem amb un decret educatiu que promou un aprenentatge competencial i no busca reproduir contingut sinó aconseguir un rol actiu de l'estudiant en la creació, la integració i l'aplicació del coneixement a través d'un ensenyament cada vegada més autònom dels continguts previs adquirits. Els aprenentatges adquirits han de permetre crear coneixements transferibles, significatius, permanents i funcionals en els alumnes (DOGC 8762, p. 1-2). A l'hora de fer propostes pedagògiques, cal mantenir-nos allunyats de la pedagogia més tradicional en el sentit d'aquella pedagogia externa a la implicació dels estudiants, i, per contra, cal oferir una educació significativa per donar les eines necessàries de cara a generar aprenentatges autònoms en el seu futur com a membres de la societat. Així i tot, actualment és inviable pretendre implementar una proposta d'innovació exclusivament basada en l'aprenentatge significatiu a curt termini, sense els recursos adequats per la seva correcta implementació. El que sí es pot implementar són propostes que prenguin les teories d'aprenentatge significatiu i promoure, en la mesura del possible, que els estudiants assolixin un aprenentatge de llarga durada.

La present llei educativa reconeix el currículum com una eina de desenvolupament dels aspectes cognitius, emocionals, afectius i relacionals de totes les persones gràcies a la implicació de les famílies i la comunitat. Per aquest motiu, «el currículum es configura com un instrument del model educatiu per aconseguir una societat més justa i democràtica, cohesionada, inclusiva, que doni cabuda a totes les persones» (DOGC 8762, p. 1). Per aconseguir aquest propòsit d'oferir una educació democratitzadora i equitativa, el decret actual proposa una educació competencial per garantir un aprenentatge útil en situacions reals per la seva perdurabilitat. Es proposa un currículum accessible i coeducatiu que deixi de banda els estereotips i els rols de gènere com a mecanisme per garantir aquest estil d'aprenentatge. El currículum té molt en compte el benestar emocional dels estudiants i el treball col·laboratiu del professorat en el projecte educatiu de centre, amb la finalitat d'aconseguir una educació sòlida pels estudiants. Així mateix, també veu la importància de col·laborar amb els agents educatius de l'entorn per vincular els aprenentatges dins i fora l'escola. Entre els principis pedagògics, més enllà dels ja esmentats, hi trobem la qualitat en l'educació de les llengües com a eina per entendre el món i compartir el coneixement així com la transversalitat dels aprenentatges i l'adquisició de l'hàbit de lectura (DOGC 8762, p. 6-7).

El currículum divideix en vuit les competències clau per l'aprenentatge permanent, essent-ne la primera, la segona, la cinquena i la vuitena la competència en comunicació lingüística; plurilingüe; personal, social i d'aprendre a aprendre; consciència i expressió culturals, respectivament. El projecte d'innovació que presentem s'emmarca en el currículum actual com una situació d'aprenentatge transversal que vol incidir especialment en els aspectes lingüístics i l'adquisició d'un hàbit lector, com a mecanisme per fomentar la lectura crítica i, per tant, l'esperit crític dels estudiants. A través de les competències adquirides en la proposta didàctica es vol garantir que els estudiants tinguin els recursos necessaris per ser membres de la societat plural democràtica en què vivim amb unes conviccions fermes difícilment influenciables per notícies sensacionalistes o *fake news*. Per tant, a través d'aquest treball busquem dotar els estudiants de la capacitat de saber distingir les fonts fiables de les que no, així com oferir-los els recursos per contrastar informació i generar una lectura crítica dels diferents relats que es poden trobar. Per treballar aquestes competències, els alumnes treballaran de forma autònoma en la creació d'un petit treball d'investigació, fet que els permetrà tenir un primer contacte amb aquest tipus de treballs i perdre la por així pel treball de recerca, alhora que guanyen recursos per realitzar-lo amb correcció.

Alhora, el projecte d'innovació presentat permet incidir especialment en els aspectes lingüístics transversals del currículum, atès que es treballaran textos de diversa índole en idioma original —anglès, grec homèric— alhora que textos en traducció a la llengua catalana. Amb aquests es treballarà tant la comprensió oral i escrita com l'expressió oral i escrita en llengua catalana i anglesa derivada de les

exposicions fetes a partir de la informació extreta dels diferents textos treballats. Gràcies a aquesta situació d'aprenentatge, els estudiants podran consolidar i ampliar els coneixements lèxics i gramaticals en llengua anglesa, aprofundir en la llengua grega i la seva influència en la llengua catalana, així com la influència de la cultura grega en la societat actual, plural, democràtica i occidental en què vivim.

Finalment, aquest treball està estructurat amb l'objectiu de generar un hàbit lector. Observades una sèrie de problemàtiques relacionades amb l'interès actual del jovent en relació amb les lectures obligatòries vinculades a les obres clàssiques més allunyades temporalment, s'ha desenvolupat aquest treball i fomentar així la lectura per plaer dels clàssics occidentals vertebradors de les cultures literàries i cinematogràfiques de l'actualitat, com és el cas de l'*Odissea*.

2.3. Educació basada en l'audiovisual i la música

En el panorama actual de recerca i innovació pedagògica hi trobem molts articles i estudis interessants en relació amb un aprenentatge competencial que connecti la cultura clàssica amb elements de la cultura actual com és la proposta de Joan Pagès Cebrian (2012) de treballar la mitologia a través de la recitació de les *Metamorfosis* d'Ovidi o la proposta de M. Isabel Panosa Domingo (2016) d'incloure les representacions del grup *Arqueoescena* en l'estudi històric i patrimonial de la tradició clàssica. En el treball que ens ocupa, s'estudiaran els beneficis i les mancances d'usar recursos propis d'un musical en l'aprenentatge de literatura i llengua, enfocant la recerca des del punt de vista audiovisual i musical.

2.3.1. La música com a recurs a l'aula

Tot i ser un camp de recerca molt prolífic en el seu estudi pedagògic, la majoria dels estudis sobre els beneficis de la música en aules d'idiomes no estan testats empíricament (Schoepp, 2001, p. 1). Paquette i Reig (2008) junt amb Schoepp (2001) troben que usar cançons diverses resulta beneficiós per multitud d'aprenentatges, com són el lèxic, la gramàtica, la memòria, l'agilitat amb l'idioma i amb les característiques més col·loquials d'aquest, entre d'altres. Els estudiants, per norma general, demostren una actitud favorable cap a activitats musicals a l'aula, i aquest interès intrínsec ajuda a adquirir els continguts que es busquen treballar amb la cançó seleccionada. Schoepp (2001) també parla de la importància de la música en els estudiants de segones llengües com la connexió amb l'idioma fora de l'aula, ja que les cançons formen part de les activitats de lleure i lúdiques dels estudiants. Per tant, en escollir cançons pròpies de l'entorn dels estudiants per treballar-ne aspectes acadèmics, aconseguim que en hores de lleure els estudiants indirectament n'assimilin millor els continguts.

Els estudis consultats sobretot van enfocats a elements idiomàtics, però Paquette i Reig (2008) també parlen del recurs musical com a mecanisme per millorar les connexions literàries dels estudiants (p. 230) i com això els pot servir per millorar l'expressió escrita. Recursos que citen els autors són els llibres de lectura amb l'audiollibre incorporat, així com exercicis que fomentin la creativitat com és la creació de representacions visuals i d'històries narratives inspirades en les cançons treballades.

La música és un dels recursos més usats dels estudiants per complementar l'aprenentatge d'idiomes. El grup de recerca de Linh (2020) situa el motiu d'aquest fet en la brevetat dels textos, que contenen molt significat i estructures idiomàtiques alhora que genera complicitat entre els estudiants i el docent amb accions com debatre sobre els possibles significats de les cançons. Les interpretacions de les cançons són un material òptim per desenvolupar l'esperit crític dels alumnes i generar un clima cohesionat a l'aula, atès que permet interaccions enriquidores entre els alumnes i el docent.

La proposta d'innovació que ens ocupa incorpora els diferents beneficis del treball a través de cançons en les assignatures de Llengua Estrangera (Anglès) i de Llengua i Cultura Gregues I. Les sessions de Llengua Estrangera es dedicaran a aspectes gramaticals i lèxics, per garantir que els estudiants entenguin

el vocabulari més usual del musical relatiu als viatges abans de realitzar les activitats a Llengua i Cultura Gregues I, i relacionades amb el llegat històric i patrimonial del contingut de les cançons elegides en finalitzar la proposta d'innovació. L'enfocament que tindrà serà sobretot relacionat amb aspectes lingüístics, per millorar el nivell dels estudiants; a Llengua i Cultura Gregues I, en canvi, l'ús d'aquest recurs anirà estretament vinculat als aspectes literaris presents en el musical, i es treballarà amb suports plurilingües per comprendre la informació transmesa en les cançons. Per tant, l'aprenentatge estarà vinculat al contingut argumental de les cançons estudiades i, per consegüent, es treballaran aspectes relatius a la narració, els recursos estilístics lingüístics i instrumentals per relatar una història. A partir dels aspectes literaris del musical, s'introduiran els aspectes gramaticals de Llengua i Cultura Grega I presents a la situació d'aprenentatge, però no aniran directament vinculats al musical.

2.3.2. Films a les aules

En les pel·lícules, trobem molts recursos que ens poden ajudar a incorporar les propostes d'aprenentatge competencial basat en una barreja de tradició clàssica i actual per transmetre a l'alumne uns continguts més transversals. En el marc clàssic, destaquen les adaptacions d'obres èpiques i tràgiques, així com obres inspirades en mites sense referent literari i adaptacions de fets històrics. Incorporar elements cinemàtics a les aules ajuda en la retenció del contingut ja explicat a l'aula, gràcies a la multiplicitat de vies per les quals els arriba la informació com és el verbal en sessions teòriques i visual a través del film (Butler et al., 2009). També és positiu incorporar pel·lícules a les aules per donar a l'aprenentatge un caràcter més lúdic i incrementar així la motivació dels estudiants (Butler et al., 2009). Bluestone (2000) afirma que l'ús de les pel·lícules no pot ser profitós únicament per assignatures històriques o literàries, sinó també per estudiar psicologia (p. 142). S'ha d'anar amb molt de compte, però, a l'hora de triar el contingut adequat per evitar errades o contradiccions en les explicacions. Sovint es tendeix a assimilar com real tota la informació rebuda en una pel·lícula, encara que s'hagi avisat breument dels elements ficticis o anacrònics (Butler et al., 2008, p. 1166).

Entre els avantatges d'usar pel·lícules com a recurs pedagògic, destaquen la millora de raonament crític, la facilitat de generar treball cooperatiu entre estudiants, l'estudi de diversos camps com són la psicologia, la història, la narrativa, la llengua oral, els costums, etcètera, d'una societat o d'un grup de persones (Bluestone, 2000, p. 142). Stoddard, et al. (2017) troben que l'ús de recursos cinematogràfics és sobretot interessant per explorar moments històrics complexos com poden ser l'esclavatge, els genocidis i les comunitats marginals (p. 10-11). Els recursos visuals generen interès alhora que permeten als estudiants tenir perspectives diferents del contingut teòric explicat o llegit. En l'estudi literari, és molt important incorporar aquest recurs visual per millorar el màxim possible l'estudi literari dels alumnes. Tal com destaca Lipiner (2011), actualment els alumnes consumeixen més contingut provinent de pantalles que no pas de llibres en paper, i a través dels films se'n pot incentivar l'aprenentatge literari. Si volem fer servir els recursos audiovisuals de forma eficient de manera pedagògica, hem de construir un treball constant al voltant d'aquesta, i no quedar-nos únicament en el visionat, per garantir que la lectura de la font original es compleix.

Per aquesta proposta d'innovació és especialment interessant la recerca de Butler et al. (2009) en relació amb l'estudi d'episodis històrics a través de pel·lícules plenes d'anacronismes. L'estudi referenciat va consistir en un experiment estructurat en base amb l'aprenentatge d'un esdeveniment històric a través de textos i fragments cinematogràfics realistes i anacrònics. L'article explica que van donar una sèrie de textos referents al tema tractat i una sèrie de fragments cinematogràfics escollits, alguns històricament fidels i altres seleccionats a propòsit per la informació errònia que contenen, respecte la informació dels textos seleccionats. L'estudi del grup de Butler va comprovar que la majoria d'estudiants recordaven correctament els fets narrats en els textos i film, però que acostumen a retenir la versió cinemàtica per sobre la textual en els punts de conflicte. És usual que es desestimi la informació totalment contradictòria

del film respecte la informació dels textos (2009, p. 1162). Aquest estudi es va fer a través de dos experiments, els quals van donar com a resultat que els estudiants coneixedors de les contradiccions en els films tenien una bona comprensió dels esdeveniments i sabien destriar les contradiccions del que no, però els estudiants que no tenien aquest coneixement prioritzaven els fets de les pel·lícules per sobre el dels textos proporcionats. La majoria dels estudiants van trobar més interessants els textos en tenir un fragment cinemàtic relacionat.

Vistos els estudis, queda clar que incorporar les pel·lícules com a recurs pedagògic és quelcom enriquidor i interessant a dur a terme, sempre que aquest recurs vagi acompanyat d'un treball dels estudiants i del docent per garantir que les contradiccions no afecta negativament l'aprenentatge dels estudiants.

2.4. Anàlisi d'altres propostes en relació amb l'estudi del cicle troià

La Guerra de Troia ha estat un dels relats grecs que ha gaudit de més representació en la llarga tradició posterior, especialment en el cinema i la literatura. Obres com *Ulysses* (1922) de James Joyce, *Troy* (2004) de Wolfgang Petersen, *The Return of Ulysses* (1908) de Le Barby, *La mirada de Ulises* (1995) de T. Angelopoulos i *Odiseo* (2025) de Daniel Dilla són algunes de les moltes adaptacions literàries i cinematogràfiques que s'inspiren en el cicle troià per narrar-ne versions inspirades o adaptacions de la història original, tot i que la majoria d'elles no són representacions fidels del text homèric. Aquesta gran quantitat d'obres modernes ens ofereixen incommensurable material a l'aula per tractar diversos aspectes dels múltiples episodis mítics que s'hi narren. A través de les adaptacions de la narració homèrica es pot aconseguir vincular la tradició grega arcaica a un context més proper als estudiants, i millorar així la capacitat d'aprenentatge dels estudiants.

Hi ha infinitat de maneres d'encarar l'adaptació pedagògica dels diferents recursos audiovisuals o literaris les aules. D'entre les múltiples opcions, n'he elegit dues per exemplificar de manera més pràctica els recursos que ofereixen les adaptacions modernes en l'estudi dels clàssics literaris.

2.4.1. El cicle troià i les xarxes socials

La primera proposta que ens ateny presentar és un estudi del cicle troià a través d'un *role-playing* vinculat a les TIC. És una proposta de Berta Cantó (2019) testada a l'aula que explora l'estudi del cicle troià a través d'un joc de rol organitzat per Facebook. El funcionament és senzill: a través d'un perfil creat *ad hoc*, cada estudiant representa un personatge del cicle mític i ha de representar-lo de forma fidel en les interaccions amb els altres personatges. És una activitat programada al llarg de deu setmanes, amb una hora setmanal destinada a l'aula i les hores autònomes a casa que cada estudiant hi vulgui dedicar. L'activitat presentada per Cantó va treballar els esdeveniments principals entre el casament de Tetis i Peleu fins a la Caiguda de Troia.

L'atractiu de l'activitat és treballar les escenes principals del cicle troià de manera dinàmica, amb activitats que fomentin la cohesió de grup i la interacció entre els companys. Busca generar conversa, debat i raonaments crítics dels fets més importants de la Guerra de Troia a través de les tasques proposades pel docent setmanalment. Al llarg de les sessions, es proposen preguntes, textos grecs en traducció, mots grecs i representacions artístiques com a base per generar la primera publicació i permetre als estudiants reflexionar sobre els esdeveniments i interactuar entre ells. En funció del mite es demana als alumnes cercar representacions artístiques, literàries, generar revistes sensacionalistes, mapes o reflexions interculturals, entre d'altres. Cantó descriu l'avaluació d'aquest treball en base amb quatre evidències: la cerca i el tractament d'informació, la presentació i cura ortogràfica, la interacció entre companys i la creativitat i originalitat (2012, p. 11), i en valora els resultats positivament gràcies a la implicació de l'alumnat en el desenvolupament setmanal de les publicacions.

Presentem aquest treball per mostrar la importància de vincular els aprenentatges amb aquells elements més propers als estudiants. La fidelitat dels raonaments, o de les interaccions, no resulten tan importants com permetre als alumnes explorar els personatges, apropiar-se la història i fer-los-la així més atractiva. En ser una activitat que requereix una participació molt activa dels estudiants, l'aprenentatge resultant queda més assolit i perdura més, perquè no s'estructura a través de la forma tradicional (contingut teòric i examen) sinó com a resultat d'interaccions entre estudiants. En prioritzar l'aprenentatge dels fets a escala general i no del rigor mític de totes les interaccions, el resultat d'aprenentatge és molt positiu.

Més enllà de l'assoliment dels continguts, aquesta activitat permet treballar de forma transversal altres apartats del currículum com és la lectura parcial de diferents obres literàries, l'estudi etimològic dels ètims més destacats del cicle mític troià i fer-ne un estudi crític de l'etimologia, l'anàlisi de diferents representacions artístiques dels diferents episodis de la Guerra de Troia i un estudi geogràfic de l'antiga Grècia amb diferents suports complementaris. La proposta de Cantó no ho menciona, però també es podria incorporar algun fragment en grec adaptat per treballar-ne la gramàtica i la traducció en altres sessions a l'aula.

En resum, aquesta proposta descrita per Cantó i provada per Margarida Capellà en un grup de 18 alumnes el curs 2016-17 ens demostra que la innovació en l'estudi de la tradició homèrica es aconsellable. Els resultats positius d'aquest projecte es deriven d'una bona programació, implementació i d'una evident motivació intrínseca dels estudiants.

2.4.2. *L'Odissea a través del film Edén al Oeste*

Una altra proposta interessant és la de Juan de Dios de Gea Ruiz (2012) al voltant de la pel·lícula *Edén al Oeste* (2009) de Costa-Gavras. Aquesta proposta no busca que els estudiants aprenguin l'argument de l'*Odissea* com a tal, sinó que agafa la narració homèrica de base per estudiar el film i els temes que aquest tracta, com són els viatges plens d'aventures i la immigració en el mar Mediterrani. *Edén al Oeste* és una obra que segueix el viatge d'Elías, un immigrant a la costa de Grècia que ha de viatjar fins a París en un vaixell amb altres immigrants "il·legals". L'obra de Costa-Gavras beu molt d'Homer i al film trobem multitud de similituds entre el viatge d'Odisseu i d'Elías, motiu pel qual Juan de Dios de Gea Ruiz considera que és una obra perfecta per treballar-la en relació amb l'*Odissea*.

Aquesta proposta no s'emmarca en un curs específic, sinó que es pot adaptar fàcilment a grups de l'ESO o batxillerat de les assignatures de Cultura Clàssica, Llengua i Cultura Llatines, Llengua i Cultura Gregues, Filosofia, Ètica o Ciutadania. Es pot emmarcar en aquest gran ventall d'assignatures per la seva vessant crítica i comparativa entre el paper dels estrangers a l'*Odissea* i a *Edén al Oeste*, però aquesta diversificació dificulta el rol que es pot donar a l'obra homèrica. És una activitat que pot ajudar els estudiants d'altres disciplines a tenir uns coneixements mínims de l'*Odissea* i alhora oferir una perspectiva diferent de l'obra homèrica als estudiants de Llengua i Cultura Gregues una vegada hagin estudiat l'obra original.

Els objectius de l'autor, però, són aprofundir en el gènere èpic com a motiu viu encara en la producció audiovisual actual, parant especial atenció en quins recursos visuals usa el film per plasmar a la pantalla qüestions èpiques (de Dios de Gea 2012, p. 183) i elements narratius diversos relatius als viatges i a la immigració. Les aventures d'Odisseu tenen un rol de suport en gran part de les activitats, i només guanyen importància en la darrera sessió, en què es compara el film amb el relat homèric per incentivar l'esperit crític dels estudiants. Sobretot busca relacionar el tracte dels estrangers a l'*Odissea* i a *Edén al Oeste* a través de diferents moments paral·lels en les dues obres.

Aquesta aproximació a l'estudi del clàssic grec no finalitza amb un coneixement aprofundit de l'obra, però permet quelcom igual d'interessant: l'anàlisi crítica de la tradició clàssica i com aquesta encara té

vigència en l'actualitat. Aquesta aproximació és molt útil per difondre el coneixement de l'*Odissea* des d'una perspectiva menys acadèmica, fet que permet universalitzar el coneixement d'una de les obres literàries més rellevants d'Occident, quelcom especialment interessant a l'ESO: en la societat actual, el contacte amb el món clàssic és cada cop més escàs i aquesta proposta és una bona activitat per divulgar-ne la rellevància a adolescents que no hi havien pogut accedir fins aquest moment.

L'activitat de Juan de Dios de Gea Ruiz també és molt útil com a reforç pels alumnes de batxillerat de Llengua i Cultura Gregues, atès que permet aprofundir en el contingut treball relatiu a l'èpica des d'una perspectiva més actual i interessant. Amb aquesta activitat poden relacionar els continguts treballats de caràcter teòric i desenvolupar les eines per aplicar-los a l'estudi de la cultura actual, sigui a través de literatura o cinematografia.

En conclusió, aquesta proposta de Juan de Dios, tot i no estar vinculada amb l'estudi íntegre de l'obra d'Homer, ens permet treballar-ne el contingut des d'una perspectiva sovint oblidada i molt útil i necessària pel desenvolupament del sentit crític de l'estudiant.

3.4.3 Conclusions de l'aplicació d'altres recursos en l'estudi del cicle troià

Aquestes dues propostes ens han permès veure de forma més pràctica els beneficis de treballar amb elements innovadors com són els audiovisuals o les TIC a l'aula. Ambdues propostes tenen com a objectiu fomentar l'aprenentatge significatiu, en un cas d'un contingut teòric prou complex —els esdeveniments del cicle troià— i en l'altre de l'esperit crític dels estudiants. A través de les dues propostes presentades, queda clar que els resultats favorables dels projectes d'innovació són reals i generen un aprenentatge més significatiu per l'alumnat, alhora que els presenta uns elements usualment vistos com a llunyans i difícils —la lectura de clàssics sol ser vista com quelcom difícil i molt acadèmic— des d'un punt de vista considerablement més atractiu pels estudiants, més accessible i divertit.

Amb la present proposta d'innovació es tindran en compte aspectes observats en les dues activitats presentades, com són els recursos per la motivació intrínseca dels estudiants en la primera, i la vinculació de les obres clàssiques i modernes en la segona, per obtenir un resultat el més significatiu possible. Sobretot han resultat interessants les activitats de la proposta de Juan de Dios de Gea Ruiz respecte a la visió d'Odisseu com a estranger immigrant, i de Berta Cantó en la participació activa i constant dels estudiants per generar un aprenentatge estretament vinculat a la participació dels alumnes. De Berta Cantó també destaquem la incorporació d'elements literaris i artístics de diferents èpoques per enriquir l'aprenentatge el màxim possible.

3. PRESENTACIÓ DE LA PROPOSTA

EPIC: The Musical és un projecte de musical de Jorge Rivera-Herrans que va començar a publicar a través de Tiktok el gener de 2021, i actualment es troba disponible en format musical, a través de nou àlbums conceptuals en les diferents plataformes musicals com són Spotify, Amazon Music o Apple Music. Aquests àlbums conceptuals (v. Annex 1), anomenats popularment sagues, han estat publicats entre el 2022 i el 2024 i cada un tracta una o diverses aventures de l'*Odissea* (v. Taula 1). Aquest musical no disposa de representació visual oficial, però s'ha convertit en una obra tan popular a internet que compta amb vídeos animats per fanàtics del musical i que es poden trobar a Youtube de forma oberta, alguns dels quals comissionats pel propi autor. Tot i la manca de representació oficial, la gran quantitat de vídeos animats per il·lustrar les cançons fan que puguem tractar l'obra com un recurs audiovisual, i per aquest motiu en la situació d'aprenentatge es tractarà com a tal.

A la taula que trobem a continuació hi ha quatre columnes: la primera ens introdueix el nom de la saga, la segona les cançons que la componen, la tercera quina vinculació té amb Homer, i la darrera el seu argument. En aquesta taula es pot veure de forma clara amb quin episodi concret de l'*Odissea* es correspon cada cançó del musical. Cal tenir present que hi ha sagues com *The Circe Saga* molt fidels a l'obra homèrica i altres, com *The Vengeance Saga*, que conté moltes llibertats creatives de l'autor. Cada saga es va publicar de forma independent, però totes formen part del mateix musical i tenen una evident continuïtat.

Taula 1: Correspondència entre les cançons i els versos de l'*Odissea* en què s'inspiren

	Títol de la Saga	Cançons de la Saga	Relació amb l' <i>Odissea</i>	Argument de la Saga
01	<i>The Troy Saga</i>	<i>The Horse and the Infant</i>	<i>Od.</i> VIII 485-538	Les dues primeres cançons narren l'episodi del cavall de Troia i l'assassinat d'Astíanax. Les tres darreres cançons segueixen l'inici del retorn d'Odisseu, que a l'obra de Rivera-Herrans inicia a l'illa dels lotòfags.
		<i>Just a Man</i>	Cançó sense base homèrica.	
		<i>Full Speed Ahead</i>	<i>Od.</i> IX 82-104	
		<i>Open Arms</i>	<i>Od.</i> IX 82-104	
		<i>Warrior of the Mind</i>	Cançó sense base homèrica, però s'hi pot veure una semblança amb <i>Od.</i> XIII 221-310	
02	<i>The Cyclops Saga</i>	<i>Polyphemus</i>	<i>Od.</i> IX 105-566	Enfrontament entre Odisseu i el ciclop Polifem.
		<i>Survive</i>	<i>Od.</i> IX 105-566	
		<i>Remember Them</i>	<i>Od.</i> IX 105-566	
		<i>My Goodbye</i>	Cançó sense base homèrica, però s'hi pot veure una semblança amb <i>Od.</i> XIII 311-343	

	Títol de la Saga	Cançons de la Saga	Relació amb l' <i>Odissea</i>	Argument de la Saga
03	<i>The Ocean Saga</i>	<i>Storm</i>	Cançó que il·lustra una tempesta en la travessa d'Odisseu, però no hi ha cap tempesta d'aquestes característiques a Eòlia en Homer, de forma que no es pot vincular amb un passatge concret encara que en Homer hi hagi diverses tempestes provocades per Posidó.	Arribada d'Odisseu a l'illa d'Èol i visita dels viatgers al país dels lestrigons.
		<i>Luck Runs out</i>	<i>Od. X 1-132</i>	
		<i>Keep Your Friends Close</i>	<i>Od. X 1-132</i>	
		<i>Ruthlessness</i>	<i>Od. X 1-132</i>	
04	<i>The Circe Saga</i>	<i>Puppeteer</i>	<i>Od. X 135-274</i>	Arribada d'Odisseu a l'illa d'Eea i encontre amb Circe.
		<i>Wouldn't You Like</i>	<i>Od. X 275-309</i>	
		<i>Done For</i>	<i>Od. X 310-466</i>	
		<i>There Are Other Ways</i>	<i>Od. X 467-574</i>	
05	<i>The Underworld Saga</i>	<i>The Underworld</i>	<i>Od. XI 1-224</i>	Catàbasi d'Odisseu. Funciona com a cloenda del primer acte del musical.
		<i>No Longer You</i>	<i>Od. XI 1-224</i>	
		<i>Monster</i>	cançó sense base homèrica	
06	<i>The Thunder Saga</i>	<i>Suffering</i>	<i>Od. XII 36-54; 153-200</i>	Trobada d'Odisseu amb les sirenes, i amb Escil·la. Narració dels fets relatius a les vaques del Sol.
		<i>Different Beast</i>	<i>Od. XII 36-54; 153-200</i>	
		<i>Scylla</i>	<i>Od. XII: 73-126; 216-259; 426-453</i>	
		<i>Mutiny</i>	<i>Od. XII 127-141; 260-373</i>	
		<i>Thunder Bringer</i>	<i>Od. XII 127-141; 374-425 (426-453)</i>	

	Títol de la Saga	Cançons de la Saga	Relació amb l' <i>Odissea</i>	Argument de la Saga
07	<i>The Wisdom Saga</i>	<i>Legendary</i>	Interpretació lliure d' <i>Od.</i> I 99-324 i 365-424 i <i>Od.</i> II 35-145	Amb aquesta saga viatgem al primer cant de l' <i>Odissea</i> , atès que ens porta a Ítaca amb Telèmac i els pretendents. És una saga en què s'explora el desig de Telèmac per conèixer el seu pare, l'actitud dels pretendents al palau i el paper que juga Atena i altres déus amb el retorn d'Odisseu a Ítaca.
		<i>Little Wolf</i>	Interpretació lliure d' <i>Od.</i> I 99-324 i 365-424 i <i>Od.</i> II 35-145	
		<i>We'll Be Fine</i>	Interpretació lliure d' <i>Od.</i> I 99-324 i 365-424 i <i>Od.</i> II 35-145	
		<i>Love in Paradise</i>	<i>Od.</i> I 11-15; V 55-84; V 149-158; XII 446-452; VII 240-266	
		<i>God Games</i>	<i>Od.</i> I 11-95 i V 1-48	
08	<i>The Vengeance Saga</i>	<i>Not Sorry for Loving You</i>	<i>Od.</i> V 49-269; VII 240-266	Narració del final de l'estada d'Odisseu a l'illa d'Ogígia i l'enfrontament final amb les tempestes de Posidó.
		<i>Dangerous</i>	<i>Od.</i> V 28-281; VII 240-266	
		<i>Charybdis</i>	Referent a Caribdis: <i>Od.</i> XII: 73-126; 216-259, 426-453 Referent al retorn i a Ítaca: <i>Od.</i> V 282-364; VII 267-284, XIII 86-95; 187-253	
		<i>Get in the Water</i>	Interpretació lliure d' <i>Od.</i> V 282- 493, VII 267-284	
		<i>Six Hundred Strike</i>	Interpretació lliure d' <i>Od.</i> V 282- 493, VII 267-284	
09	<i>The Ithaca Saga</i>	<i>The Challenge</i>	<i>Od.</i> II 87-114, XVIII 158-184, 243-289, XIX 123-163, 559-604, XXI 1-82	Retorn d'Odisseu a Ítaca, la mort dels pretendents i el retrobament entre Penèlope i Odisseu.
		<i>Hold Them Down</i>	<i>Od.</i> IV 625-678, XIII 425-423, XVI 321-406	
		<i>Odysseus</i>	<i>Od.</i> XXII, precedit per XVI 267-320, XIX 1-49, XX 1-55, XXI 100-434	
		<i>I Can't Help but Wonder</i>	<i>Od.</i> XVI 55-219 i XXIII 1-9	
		<i>Would You Fall in Love with Me Again</i>	<i>Od.</i> XXIII 1-343	

Aquest musical no pretén ser una adaptació fidel de l'*Odissea* (Rivera-Herrans, 2024a) i així es veu tant en l'ordre dels esdeveniments com en els personatges i els seus interessos. La motivació de Rivera-Herrans en la composició del musical pot ser diversa i múltiple, però l'objectiu principal de l'autor és explorar el caràcter d'Odisseu des d'un punt de vista humà i des d'una perspectiva del segle XXI. En aquest sentit, es podria dir que *EPIC: The Musical* és una adaptació del viatge d'Odisseu no per ser fidel sinó per resultar proper i capaç de transmetre un sentiment de vincle amb l'oient modern. Malgrat les seves interpretacions lliures dels diferents episodis, trobem una vinculació evident entre el text homèric i els diferents episodis del musical en l'àmbit argumental, sovint amb un mateix desenllaç en ambdues obres.

3.1. *EPIC: The Musical* com a recurs a l'aula

Com s'ha vist en els apartats 2.2 i 2.3, els estudis demostren resultats d'èxit en la incorporació d'elements audiovisuals i relatius a les TIC en l'ensenyament literari al batxillerat. Sia a través d'una obra molt rigorosa o a través d'obres que s'hi inspiren sense pretendre ser-ne rèpliques, fer servir audiovisuals en l'ensenyament literari pot resultar molt beneficiós per fomentar l'esperit crític derivat de la comparació entre diferents materials amb un argument similar a través de diferents canals com són els films, els llibres o els musicals.

A l'hora de programar activitats amb aquest tipus de materials, però, cal tenir molt clar quin és el grau de similitud amb l'obra original per tal de garantir que l'aprenentatge resultant sigui correcte i el més acurat possible. Conseqüentment, cal conèixer el material que farem servir i conèixer-ne tant les similituds com les diferències amb l'obra a tractar per buscar els recursos necessaris per contrarestar les divergències que podrien perjudicar els estudiants.

3.1.1. Similituds entre l'obra homèrica i l'obra de Jorge Rivera-Herrans

Les similituds entre el musical i l'obra homèrica són múltiples i nombroses. Més enllà de la història explicada, els personatges principals i els problemes a enfrontar en la travessia, podem observar moltes referències al llarg del musical a l'obra d'Homer i a la tradició mítica grega.

La similitud més important que tenen ambdues obres és l'argument i el viatge de l'heroi presentat, atès que en els dos casos trobem el mateix protagonista, Odisseu, que viu ensemis periples. L'obra de Rivera-Herrans és fidel en la durada de la Guerra de Troia i del viatge d'Odisseu, així com la localització de la majoria dels problemes que es troba el protagonista en el seu viatge. També és fidel amb el desenllaç de la història, ja que ambdues acaben amb la venjança dels pretendents i el reconeixement d'Odisseu a través de la història de la confecció del llit nupcial. Encara que en aquest argument hi trobem divergències menors, no afecten la successió dels esdeveniments, sinó que s'esdevenen per agilitzar el relat narrat en un altre format i època diferents de la d'Homer.

Una altra similitud és la forma de tractar els personatges i com afecten les divinitats en la vida dels mortals. Sí bé és cert que l'aproximament és diferent, per acomodar-se millor a la nova audiència, a través del musical es pot veure perfectament com era vista la influència dels déus en els poemes homèrics, la seva mutabilitat i egoisme en mirar sempre pel benefici propi. Això es pot veure sobretot en cançons com *My Goodbye*, en què Atena abandona Odisseu perquè no segueix la seva voluntat. El mateix passa amb els diferents perills: el caràcter de Polifem i Circe, entre altres, és una clara rèplica del que ens presenta Homer, fins al punt que és difícil trobar-hi diferències notables entre les adaptacions. Personatges com Telèmac, Odisseu o Polites estan presents a Homer i en Rivera-Herrans, tot i no ser calcomanies del personatge homèric, acostumen a mantenir l'essència del personatge. Sovint, les modificacions tenen una motivació educativa vers l'oient, per poder mantenir allò que suscitava als

grecs en sentir l'epopeia. L'únic cas en què trobem un trencament complet amb el cànon homèric és en Odisseu, com s'explicarà en el punt següent.

Considerem remarcables les similituds que es troben amb les tradicions mítiques no presents en l'*Odissea* però són part molt important en *EPIC: The Musical*. Rivera-Herrans va incorporar en diverses cançons referències a tradicions externes al viatge d'Odisseu, com és la vinculació entre Circe i Escil·la, que en l'*Odissea* no es menciona, però Rivera-Herrans, a través de la instrumental, fa evident. L'autor és famós per adjudicar un motiu instrumental i un instrument a cada personatge en les seves cançons, i Circe i Escil·la comparteixen motiu amb diferents instruments (Circe fa servir instruments de corda i Escil·la un piano) (Rivera-Herrans, 2024b). Més enllà d'això, la història de Circe es menciona de passada en diversos versos de la seva saga, com "*I have been in love once before*" ("Ja em vaig enamorar una vegada fa temps") que, malgrat no trobar-se de forma explícita en l'*Odissea*, és una similitud en relació amb l'obra clàssica, ja que els grecs tenien presents aquestes referències i, per tant, és quelcom indirectament implícit en l'obra, així com és possible que en altres versions fos explícitament mencionat. Per aquest motiu no creiem sols que és una similitud sinó que també ho veiem com una gran eina pedagògica perquè permet introduir la mitologia i els diferents relats mítics fàcilment.

Finalment, tornant al text estrictament canònic en l'èpica homèrica, cal destacar l'esforç de l'autor per introduir el màxim nombre de referències al text homèric sense pretendre crear una obra fidel a Homer. Per tant, tot i no trobar-hi explícitament narracions sobre els feacis o la Telemaquia, trobem referències als diferents esdeveniments dels cants II, IV, XIII i XXI en relació amb el viatge de Telèmac i a la intenció dels pretendents d'assassinar el príncep en una illa propera a Ítaca. Aquesta referència la trobem en *Hold Them Down* en un punt cronològic diferent de l'homèric, però ens permet fer un repàs superficial de les maquinacions dels pretendents. El mateix és cert per Penèlope i el sudari que teixia per Laertes, atès que és troba únicament mencionat en la cançó *The Challenge*, al contrari que les diverses mencions en l'*Odissea* (*Od.* II 87-114, XIX 137-158, XXIV 145-149), però té un rol similar en les dues obres i serveix d'antecedent per la prova final per triar entre els pretendents. En aquests casos es tracta de detalls que no tenen impacte en l'argument del musical, però que serveixen per encabir les referències als fets narrats en els cants que, per l'aproximació del musical, van quedar exclosos de la narració.

3.1.2. Divergències entre la tradició homèrica i el musical

Gran part de les divergències respecte l'obra homèrica original sorgeixen per una necessitat de fer l'obra més dinàmica i aventurera per l'oient del segle XXI. L'obra pren l'estètica de videojoc i d'*anime* en gran part de les aventures d'Odisseu i, arran d'aquesta aparença, l'autor aconsegueix mantenir l'essència homèrica sense ser-hi totalment fidel, motiu pel qual considerem aquest recurs audiovisual una eina pedagògica útil.

Malgrat que els canvis per fer l'obra dinàmica poden semblar més nombrosos, perquè es troben presents al llarg de les diferents sagues, el cert és que aquests no tenen un gran impacte en l'argument de l'obra i són majoritàriament anecdòtics. *EPIC: The Musical* té una estètica similar als videojocs d'acció, ja que interpreta cada parada del viatge com un repte a superar, per passar la pantalla. Aquesta estètica és especialment visible en *The Cyclops Saga*, en què Odisseu i els seus companys han de matar Polifem en una confrontació directa per sobreviure, en comptes d'alliberar-se del monstre a través de l'astúcia de l'heroi, sense confrontació. També es pot veure aquesta estètica en cançons com *Little Wolf* o *Get in the Water*. Tot i divergir de l'original, degut al fet que, en les tres ocasions esmentades, trobem una no confrontació en el cànon homèric (*Od.* IX 105-566, *Od.* XII 216-259 i *Od.* II 35-145), aquest canvi no suposa un problema en l'estudi de l'argument de l'obra, ja que l'enfrontament serveix per il·lustrar la confrontació que presenta Homer en la seva obra: en comptes d'un debat en l'assemblea (*Od.* II 35-

145), a través d'un combat cos a cos entre Telèmac i Antínoos (*Little Wolf*), fent-ho així més dinàmic i més proper per l'espectador actual. El mateix trobem entre la fugida de la cova de Polifem per mitjà de l'astúcia per evitar una confrontació directa (*Od.* IX 105-566) i les cançons *Polyphemus*, *Survive* i *Remember Them*, on hi ha un combat directe; i entre les tempestes de Posidó a l'*Odissea* i les cançons *Get in the Water* i *Six Hundred Strike*, ja que les primeres simplement causen estralls en la flota d'Odisseu (*Od.* V 283- 493, VII 267-284) i en el musical veiem una confrontació directa que acaba amb un atac físic al déu. Aquests canvis serveixen per a representar més visualment elements presents en l'obra, i que no suposen un trencament amb la forma d'entendre l'obra homèrica.

També trobem canvis menors en personatges per fer-los estèticament diferents dels personatges principals, com és el cas dels lotòfags i dels esperits del vent. Mentre en l'obra homèrica els lotòfags són humans embriagats pel lotus (*Od.* IX 82-104), en l'obra de Rivera-Herrans són uns animalons parlants; i el mateix passa amb Èol, que en l'*Odissea* viu amb la seva família (*Od.* X 1-16) i en el musical està acompanyat pels *winions*, unes criatures trapelles inventades per l'autor del musical que surten vinculades amb Èol i la bossa dels vents. Així mateix, en relació amb els personatges trobem que Rivera-Herrans dona més importància a Euríloc en diferents episodis del viatge, atribuint-li l'obertura de la bossa amb els vents, mentre que a l'*Odissea* no s'anomena l'autor d'aquest fet:

'I've got a secret i can no longer keep / I Tinc un secret que no ja no puc amagar més. Vaig ser
opened the wind bag while you were asleep' jo qui va obrir la bossa amb els vents quan dormies

Scylla, Jorge Rivera-Herrans

Traducció pròpia

οἱ δ' ἔταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καὶ μ' ἔφασαν χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι
δῶρα παρ' Αἰόλου μεγάλητορος Ἴπποτάδαο.
ὥδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον:

Els companys es van posar a discutir entre ells
i deien que jo m'emportava or i argent cap a
casa, obsequis de part del magnànim Èol
Hipòtada. **I un d'ells**, parlant al que tenia al
costat, va dir així:

Od. X 34-37

Traducció Joan Alberich i Mariné

El mateix passa amb el personatge de Polites, un personatge menor en l'*Odissea* amb una única aparició en aquesta (*Od.* X 224-25) que guanya protagonisme en l'obra de Rivera-Herrans, ja que representa els companys del viatge que va perdent al llarg del camí. El destí d'aquest personatge canvia dràsticament entre les dues obres, atès que en Homer continua viu a l'illa de Circe i en Rivera-Herrans és el primer de la tripulació a morir, i la seva mort suposa una gran càrrega en la consciència d'Odisseu, mentre que en l'*Odissea* ni tan sols s'explicita si mor amb Escil·la o amb les Vaques del Sol.

Les divergències esmentades fins al moment es poden qualificar d'anecdòtiques, com evidència la falta d'influència que suposen en l'estudi de l'obra homèrica més enllà de necessitar fer un petit aclariment però que serveixen, sobretot, per oferir als espectadors una emoció similar al que generava l'*Odissea* als seus coetanis. Malgrat tot, aquestes no són les úniques diferències amb l'*Odissea*. En el musical hi trobem cançons com *Ruthlessness*, *Warrior of the Mind*, *My Goodbye*, *Just a Man*, *Monster*, *Storm* o *Charybdis* que suposen un clar trencament amb la tradició homèrica en el sentit més estricte de la paraula, i que es poden dividir en dues subcategories: aquelles que trenquen amb la visió grega i aquelles que serveixen per explorar el personatge d'Odisseu i la seva evolució.

Cançons com *Warrior of the Mind*, *My Goodbye* o bé *Ruthlessness* pertanyen al primer tipus, perquè ens presenten un enfrontament directe entre Odisseu i la divinitat, fet que pels grecs era impensable. Les tres cançons són necessàries al musical per explicar a l'audiència la influència de les divinitats en el viatge d'Odisseu. Tot i que es pot lligar amb fets narrats en l'*Odissea* (*My Goodbye* es podria considerar inspirada en *Od.* XIII 311-343), l'aproximació moderna que pren l'autor és oposada a les creences dels

antics, com veiem en l'abandonament d'Odisseu per part d'Atena per no haver matat Polifem, mentre en l'*Odissea* Atena justifica la falta de protecció amb els mots següents:

‘αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ’ ἀπίστεον, ἀλλ’ ἐνὶ θυμῷ
ἦδε, ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταίρους;
ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.’

Od. XIII 339-343

«Però jo mai no he dubtat i sabia en el meu cor que tornaries, encara que haguessis perdut tots els companys. **Ara bé, no he vingut lluitar amb el germà del meu pare**, Posidó, que guardava en el seu cor tanta rancúnia contra tu, indignat perquè li vas encegar el seu fill estimat.»

Traducció de Joan Alberich i Mariné

Per tant, tot i tenir el mateix resultat en els esdeveniments (manca de protecció d'Atena en els periples), el motiu i la justificació són extremadament diferenciats: Rivera-Herrans ho justifica per desobeir l'ordre de matar Polifem, i Homer ho adjudica a una jerarquització dins el panteó grec. El mateix succeeix amb *Ruthlessness*, en què Odisseu i Posidó s'enfronten per primera vegada i el déu li explica els motius del seu enuig, què són en relació amb no haver mort Polifem:

«Cause you fight to save lives / But won't kill and
don't get the job done / **I mean you totally could
have avoided all this / Had you just killed my son**
/ **But no** / You are far too nice / Mercy has a price /
It's the final crack we're about to break the ice now /
You reveal your name / Then you let him live»

Ruthlessness, Jorge Rivera-Herrans

«Perquè dius que lluites per salvar vides però no mates i no acabes la feina. **Vull dir, haguessis pogut estalviar-te això si haguessis matat el meu fill, però no.** Ets massa bo, la bondat té un preu. És l'última esquerra abans de trencar el gel. Li vas dir el teu nom i després el deixes viure.»

Traducció pròpia

El resultat argumental és el mateix en les dues obres, però les motivacions dels personatges i les justificacions dels actes es diferencien sovint. Conseqüentment, cal anar amb compte a l'hora de treballar aquestes cançons amb finalitat pedagògica sense donar cap recurs als estudiants per entendre la diferència entre les dues narracions, atès que és extremadament important en la comprensió de la disparitat entre les motivacions en ambdues obres.

Amb *Ruthlessness* també hi trobem vinculada l'altre element diferenciador entre l'obra d'Homer i la de Rivera-Herrans. En aquesta cançó, igual com amb *Just a Man*, *Monster*, *Scylla*, *Odysseus* o *Six Hundred Strike* trobem com a element principal el canvi més important entre les dues obres. Aquest canvi està vinculat amb el personatge d'Odisseu, ja que l'interès principal del musical és estudiar la transformació d'Odisseu d'home a monstre, com veiem amb les cançons esmentades. *Just a Man* i *Monster* representen el monòleg interior d'Odisseu preguntant-se el mateix:

When does a man become a monster?
When does a ripple become a tidal wave?
When does the reason become the blame?
When does a man become a monster?

Just a Man, Jorge Rivera-Herrans

Quan un home es torna en un monstre?
Quan una petita onada es torna en un tsunami?
Quan la raó es torna en la culpa?
Quan un home es torna en un monstre?

Traducció pròpia

What if I'm the monster?

I si soc jo el monstre?

What if I'm in the wrong?

I si estic jo equivocat?

What if I'm the problem that's been hiding all along?

I si soc jo el problema que s'ha amagat tot aquest temps?

Monster, Jorge Rivera-Herrans

Traducció pròpia

Aquest monòleg interior es relaciona amb les cançons de *Polyphemus*, *Ruthlessness*, *Scylla* i *Odysseus*, en què veiem una progressió instrumental per il·lustrar que Odisseu es pot assimilar a Polifem en l'assassinat dels pretendents. Això queda sobretot il·lustrat per la cançó *Scylla*, en què l'autor ens fa un paral·lel entre Odisseu i Escil·la a través de la musicalitat i amb símils com: *We are the same you and I* ('tu i jo som el mateix') cantat alhora per Odisseu i Escil·la. La cançó *Ruthlessness* ajuda a Odisseu en aquest viatge interior perquè Posidó l'insta a tenir més crueltat (*Ruthlessness*) amb els perills que es trobi en el retorn a casa, i aquest element troba continuïtat en *Six Hundred Strike*, quan Odisseu s'enfronta directament a Posidó i l'ataca amb el trident (ho demostra la instrumental) fins que es rendeix. La culminació d'aquest viatge personal, però, no s'esdevé fins a la cançó *Odysseus* amb la matança dels pretendents.

Aquest canvi dràstic entre la personalitat d'Odisseu en les dues obres és el tret més destacable en les divergències, atès que canvia completament el personatge, la motivació i la forma d'encarar els reptes. Per presentar aquest Odisseu, transformat entre la segona i l'antepenúltima cançó del musical, es fan canvis en l'aproximació de diferents monstres com són les sirenes, a les quals mata sense pietat, Escil·la, per fer-ne el paral·lel ja mencionat, o la tempesta final amb Posidó, que no el porta al país dels feacis sinó que es transforma en un combat cos a cos i acaba amb Odisseu arribant a Ítaca. Per poder construir aquesta personalitat canviant veiem lleugers canvis en l'ordre dels esdeveniments, com ara una tempesta abans d'arribar a l'illa d'Èol (*Storm*) en comptes d'abans de l'illa dels lotòfags, o la separació entre l'enfrontament amb Caribdis i l'enfrontament amb Escil·la, per poder oferir el paral·lel entre el monstre i Odisseu. També és a causa de l'exploració de caràcter d'Odisseu que no es veuen massa elements externs a la història d'Odisseu, com són les assemblees a Ítaca o la Telemàquia. Addicionalment, cal destacar que la motivació d'Odisseu homèric de retornar a la pàtria per recuperar el seu territori i govern queden relegats a un segon terme en l'Odisseu de Rivera-Herrans, que troba la motivació principal en tornar a veure la seva esposa Penèlope com es demostra explícitament al llarg de tot el musical en versos en cançons com *The Horse and the Infant*, *There Are Other Ways*, *Thunder Bringer* o *Six Hundred Strike*.

Hi ha més canvis menors, com són la manca dels cícons, els membres de l'expedició al país dels lotòfags, la forma de viure de Polifem, Èol o dels lotòfags, els temps d'estada a l'illa de Circe o a l'illa d'Èol, entre d'altres, però aquests canvis no afecten l'argument ni a la comprensió, i amb un suport visual són fàcilment modificables, motiu pel qual no es tenen en compte a l'hora de preparar propostes d'innovació més enllà d'assegurar-nos que els alumnes tenen accessible la informació homèrica per contrarestar els detalls menors.

3.2. Situació i justificació de la proposta dins la planificació del curs

Aquesta proposta d'innovació pretén oferir una aproximació més lúdica de la literatura i, més concretament, de les grans obres literàries, atès que sovint es veu la lectura de clàssics com quelcom difícil i això provoca desmotivació entre l'alumnat. En ser una aproximació diferent a la lectura, hem considerat adient fer la proposta per al primer curs de batxillerat. Aquesta situació d'aprenentatge, per tant, està prevista per al segon trimestre del primer curs de Llengua i Cultura Gregues, de forma que els estudiants tinguin un primer contacte amb la lectura de l'èpica grega, i al segon curs els resulti més fàcil llegir les lectures obligatòries per la preparació de les proves d'accés a la universitat, que cal tenir present que varien d'un any a l'altre.

També considerem idoni el primer curs de batxillerat per aquesta proposta d'innovació per la llengua involucrada, atès que Homer té passatges prou assequibles per resultar motivador en els estudiants de 1r de batxillerat. En trobar-nos a mitjans de curs, els alumnes ja poden començar-se a enfrontar amb fragments breus i l'èpica grega, per la seva estructura i sintaxi, permet trobar textos adaptats assequibles pel nivell, fet que pot ser un element motivador per demostrar als alumnes que saben prou grec per començar a traduir textos.

Així mateix, en tractar-se també d'una obra en llengua anglesa, es pot aconseguir un aprenentatge transversal i integrat en altres assignatures com són Llengua Estrangera (Anglès) i, com a resultat, genera un aprenentatge molt més enriquidor. Per una banda, permet als estudiants de tots els mòduls de batxillerat tenir una aproximació a l'obra èpica; per altra, permet als estudiants de Llengua i Cultura Gregues I aprofundir en el coneixement de l'obra des d'una perspectiva radicalment diferent al que havien vist fins al moment.

4. PROJECTE D'INNOVACIÓ

Aquest projecte d'innovació s'emmarca en la programació prevista per al curs de primer de batxillerat de Llengua i Cultura Gregues I en un centre de complexitat normal i amb una organització heterogènia en els grups de les matèries troncales, de tal manera que en les hores dedicades a matèries comunes trobem a l'aula alumnes de les modalitats científic-tecnològica i humanístic-social. Així i tot, aquesta situació d'aprenentatge es pot adaptar a qualsevol centre, fent-ne les adaptacions pertinents en funció de les necessitats específiques propis de cada context educatiu.

4.1. Descripció i competències que s'hi treballaran

L'alumnat de la matèria Llengua i Cultura Gregues I ha trobat al campus virtual un vídeo del compositor Jorge Rivera-Herrans, en què l'autor d'*EPIC: The Musical* exposa la seva preocupació perquè els estudiants de literatura facin servir el seu musical com a referència per estudiar l'*Odissea*. Junt amb aquest vídeo, han trobat la tasca següent:

Jorge Rivera-Herrans és un dels molts autors moderns que s'inspiren en els grans clàssics grecs per construir la seva obra. L'autor mostra una gran preocupació per no haver fet una obra completament fidel a l'original grec, però les similituds són prou evidents per estudiar l'*Odissea* a través d'aquest, no creieu? El problema del musical no són les llibertats creatives del compositor, sinó el fet que gairebé ningú consulta l'obra original per entendre els canvis argumentals. Amb una anàlisi comparativa entre *EPIC* i l'*Odissea* desapareixeria aquest problema que preocupa tant l'autor. Per això és important que vosaltres, grup de Llengua i Cultura Gregues I, feu aquesta guia i genereu aquest coneixement sobre l'obra original amb una possible explicació dels canvis que s'hi produeixen.

Aquesta situació d'aprenentatge pretén que l'alumnat llegeixi i analitzi parts de l'*Odissea* des d'una perspectiva crítica i actual, amb el suport d'un musical contemporani per donar-los un enfocament diferent de les aventures i el funcionament de la literatura oral, atès que es treballarà l'adaptació lliure de Jorge Rivera-Herrans com si fos una nova versió de l'*Odissea*, i es tractés de dos aedes. Amb aquesta proposta didàctica també s'oferirà als estudiants recursos per desenvolupar una visió crítica en la lectura i en el consum de l'entreteniment actual. També es pretén fomentar el gaudi de la lectura de texts clàssics i de l'estudi comparat com a forma d'entreteniment. Donada l'estreta vinculació entre la cultura grega i la nostra (occidental, contemporània i mediterrània), es vol dur a terme un exercici que permeti posar en relació les diverses realitats antigues amb la situació actual mitjançant la lectura atenta de les fonts clàssiques que han perdurat, tant en el treball autònom com en equip.

Tot i tenir com a objectiu principal el correcte aprenentatge literari de l'*Odissea*, aquesta proposta d'innovació també treballarà la llengua homèrica en versió original adaptada. S'estudiarà especialment l'aorist sigmàtic i temàtic en veu activa i mitjana en mode indicatiu, la tercera declinació, un breu tast del llenguatge homèric, com és observar a nivell inicial fórmules èpiques, dialecte homèric o escandir versos, perquè els alumnes puguin ser conscients de la realitat dels poemes homèrics. Aquests coneixements relatius al llenguatge homèric, però, no serà determinant per l'avaluació final de l'assignatura, al contrari dels altres continguts gramaticals treballats en aquesta situació d'aprenentatge. S'incorporen aquests coneixements per oferir als alumnes una perspectiva més àmplia de la llengua grega en totes les seves versions.

Convé destacar que el plantejament del treball individual que es demana als estudiants busca, a més a més, donar-los recursos per a familiaritzar-se amb la cerca i la contrastació d'informació, de cara al desenvolupament del treball de recerca que els alumnes han de començar a plantejar per aquestes dates.

Els sabers d'aquesta situació d'Aprenentatge estan relacionats amb els de la matèria Llengua Estrangera (Anglès), en ser l'idioma del musical i ocupar part de les sessions de la situació d'aprenentatge. També farem referència a qüestions pròpies de les matèries d'Història de l'Art, de Filosofia, de Literatura Universal i de Literatura Catalana, tant pels sabers com per la metodologia i els procediments d'aprenentatge que es faran servir. Moltes competències a assolir són combinades d'aquestes. Tot seguit trobem un quadre amb les competències específiques que es treballaran del currículum:

Taula 2: Competències treballades en el marc de la Situació d'Aprenentatge

Competències específiques	Matèria
Competència 1 Identificar els aspectes bàsics de la llengua grega, distingir i analitzar les unitats lingüístiques i reflexionar-hi mitjançant la comparació amb la llengua d'ensenyament i amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per traduir i interpretar textos grecs que siguin significatius per a l'estudiant.	Llengua i cultura gregues
Competència 2 Distingir els ètims i formants grecs presents en el lèxic d'ús quotidià, identificant els canvis semàntics que hagin tingut lloc i establint una comparació amb la llengua d'ensenyament i altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per deduir el significat etimològic del lèxic conegut i els significats de lèxic nou o especialitzat.	
Competència 3 Interpretar i valorar, amb sentit crític, textos grecs de diferents gèneres i èpoques, assumint el procés creatiu com a complex i inseparable del context històric, social i polític i de les seves influències artístiques, per identificar-ne la genealogia i valorar-ne l'aportació a la literatura europea en general i catalana en particular.	
Competència 4 Analitzar i percebre les característiques de la civilització grega en l'àmbit personal —individual i col·lectiu— religiós i sociopolític, adquirint coneixements sobre el món hel·lènic i comparant críticament el present i el passat, per valorar les aportacions del món clàssic grec al nostre entorn com a base d'una ciutadania democràtica i compromesa.	
Competència 5 Valorar críticament el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural heretat de la civilització grega, promovent-ne la sostenibilitat i reconeixent-lo com a producte de la creació humana i com a testimoni de la història, per explicar el llegat material i immaterial grec com a transmissor de coneixement i font d'inspiració de creacions modernes i contemporànies.	
Competència 3 Produir textos orals i multimodals amb la coherència, la claredat i el registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades de manera activa i espontània, i amb suficient fluïdesa i precisió, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.	Llengua Estrangera (Anglès)
Competència 6 Seleccionar, contrastar i inferir informació procedent de diferents fonts de manera autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i la pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar aquesta informació i transformar-la en coneixement per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal alhora que respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs d'investigació sobre temes del currículum o vinculats a les obres literàries llegides.	

Competències específiques	Matèria
Competència 1 Avaluar i generar arguments a partir de l'anàlisi formal i informal, per produir i valorar discursos orals i escrits de forma rigorosa, evitar dogmatismes, biaixos i fal·làcies i distingir els sabers que aporten certesa a l'hora de sostenir opinions i hipòtesis	Filosofia
Competència 6 Desenvolupar la sensibilitat i la comprensió crítica de l'art i altres manifestacions amb valor estètic a partir de les principals idees filosòfiques sobre la bellesa i la creació artística per contribuir a l'educació estètica.	
Competència 2 Reconèixer els diversos llenguatges artístics com a formes de comunicació i expressió lliure d'idees, desitjos i emocions, per crear produccions pròpies utilitzant la terminologia específica i les eines digitals, mostrant respecte per les opinions i produccions dels altres.	Història de l'Art
Competència 1 Llegir, interpretar i valorar clàssics de la literatura universal atenent tant les relacions internes dels elements constitutius del gènere i les seves funcions en les obres, com les relacions externes de les obres amb el seu context de producció i la seva inscripció en la tradició cultural, per eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura.	Literatura Universal Literatura Catalana
Competència 2 Llegir de manera autònoma clàssics de la literatura universal com a font de plaer i coneixement, compartir experiències de lectura i crear textos d'intenció literària, per construir la pròpia identitat lectora, gaudir de la dimensió social de la lectura i estimular la creació literària i artística.	
Competència 3 Establir vincles entre obres de diferents èpoques, contextos, gèneres i llenguatges artístics, reconeixent semblances i diferències en funció dels respectius contextos de producció i de la interrelació entre literatura i societat, per constatar l'existència d'universals temàtics i de vies formals recurrents al llarg de la història de la cultura.	

4.2. Competències transversals de les competències clau del batxillerat

La situació d'aprenentatge està plantejada com a mecanisme per resoldre una problemàtica observada: la falta d'anàlisi crítica dels alumnes en veure un contingut audiovisual i la seva falta de lectura crítica de les obres literàries (**Resolució de Problemes a partir de l'Aplicació Integrada de coneixements**). En primer lloc, l'alumnat haurà d'entendre el funcionament del musical i elegir una de les aventures que hi són relatades per dur a terme un estudi comparatiu entre els esdeveniments al musical i en l'obra homèrica. Per tant, en aquest primer punt es posarà a prova la **gestió i comunicació de la informació (GCI)** que tenen els alumnes des d'una **perspectiva crítica i conscient (PC)** de les dues obres, basada en els sabers i coneixements curriculars assolits al llarg del curs. Finalment, l'estudiant tindrà com a repte principal com comunicar la informació de manera clara, correcta i interessant, així com transmetre els coneixements (**GCI**) adquirits en la situació d'aprenentatge, tant de forma individual com per la resta del grup-classe, per dur a terme una doble exposició: d'una banda, escrita i redactada per la professora; per altra, en la presentació oral a l'aula per la resta del grup classe.

4.3. Objectius d'aprenentatge i els seus criteris d'avaluació

Taula 3: Objectius d'aprenentatge i els seus criteris d'avaluació específics

Objectius d'aprenentatge Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT	Criteris d'avaluació Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT
1. Fer traduccions directes de frases o textos breus, adaptats, de dificultat baixa o mitjana, amb correcció ortogràfica i expressiva. Ser capaç d'identificar i analitzar unitats lingüístiques de la llengua grega a partir de la traducció pròpia o publicada i apreciar-ne la qualitat literària tant en versió original com en traducció (Llengua i Cultura Gregues, CE 1 – CE 2).	1. L'alumne ha de treballar diversos textos grecs, sia per oferir-ne traduccions pròpies o per estudiar estructures sintàctiques determinades. En dur a terme aquesta acció, demostra: 1.1. Saber identificar les formes morfològiques estudiades prèviament, així com els nous continguts gramaticals relatius a l'aorist. 1.2. Saber identificar les estructures sintàctiques presents al text, explicar-les i reconèixer-ne els elements principals que la conformen. 1.3. Saber extreure el tema del text treballat.
2. Analitzar, interpretar i comentar textos literaris de diversa índole, aplicant estratègies d'anàlisi i reflexió que impliquin mobilitzar l'experiència pròpia com a eina per desenvolupar el pensament crític i l'hàbit lector. Ser capaç d'identificar els trets característics del gènere èpic tant en textos originals com en traduccions a la llengua vehicular per posar-los en relació amb textos de caràcter similar actuals. (Llengua i Cultura Gregues, CE3 - CE5; Filosofia, CE1 - CE6; Literatura Universal i Catalana, CE1 - CE2 - CE3; Història de l'Art, CE2)	2. L'alumne ha de llegir l'<i>Odissea</i> i per copsar-ne el contingut literari i les característiques formals del gènere. Amb aquesta acció, demostra: 2.1. Comprensió lectora i capacitat per posar un document literari en el seu context. 2.2. Capacitat per identificar les característiques principals del gènere literari i el seu valor artístic. 2.3. Coneixement per valorar els trets característics del gènere i la importància de tenir la capacitat per reconèixer-los.
3. Ser capaç d'elaborar un treball expositiu comparant un text clàssic amb una versió del mateix actual. Desvetllar en l'alumnat una actitud responsable i de respecte vers les fonts d'informació utilitzades, així com un sentit del deure a consultar sempre les fonts primàries. Desenvolupar una mirada crítica de la literatura en totes les seves formes i dels relats actuals inspirats en el seu llegat per crear-ne un discurs ben argumentat al respecte (Llengua i Cultura Gregues, CE4; Llengua Estrangera, CE3 - CE6; Filosofia CE1 - CE6; Literatura Universal i Catalana, CE2).	3. L'alumne ha de presentar un treball que mostri una lectura acurada de l'<i>Odissea</i> com a font d'anàlisi d'un producte audiovisual actual. Aquest treball tindrà una presentació oral davant el grup-classe i una escrita a la professora. Amb aquest treball, els alumnes demostraran: 3.1. Coneixement per analitzar críticament dues obres d'argument similar, per extreure'n les similituds i les diferències. 3.2. Capacitat per raonar els possibles motius dels canvis entre les dues versions i saber-les exposar amb arguments sòlids i coherents. 3.3. Capacitat per defensar les conclusions finals de la comparativa, i produir una exposició oral i escrita coherent, ben argumentada i defensada.

4.4. Sabers

Taula 4: Sabers treballats en aquesta situació d'aprenentatge

	Saber	Matèria
01	Identificació de les principals estratègies de traducció, per aprofundir en el valor intrínsec i extrínsec dels textos grecs, originals o adaptats: formulació d'expectatives a partir de l'entorn textual (títol, obra, etc.), així com a partir del context; coneixement del tema; descripció de l'estructura; peculiaritats lingüístiques senzilles dels textos traduïts (ús de temps, formes nominals verbals i els seus usos etc.), i errors freqüents de traducció i tècniques per evitar-los.	Llengua i Cultura Gregues I
02	Domini i ús correcte del lèxic grec, així com dels procediments bàsics de composició i derivació en la formació de paraules gregues, de lexemes, sufixos i prefixos d'origen grec en el lèxic d'ús comú, del significat i de la definició de paraules d'ús comú en la llengua d'ensenyament a partir dels seus ètims grecs, de la influència del grec en l'evolució de la llengua d'ensenyament i de la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat, a partir del lèxic que aparegui en les frases o textos traduïts a classe, per tal que la traducció i l'estudi de les etimologies d'origen grec presents en les llengües de l'alumnat es complementin mútuament.	
03	Aproximació i anàlisi de la literatura grega a partir d'exemples pràctics extrets d'obres literàries de diferents èpoques, així com dels principals gèneres literaris, per mitjà d'explicacions i amb la lectura de diversos fragments adaptats.	
04	Introducció de l'alumnat als rudiments de la crítica literària de manera coordinada amb la resta de matèries de l'àrea lingüística, per tal que es pugui aprofundir convenientment en la lectura, la interpretació i la valoració dels textos grecs i la seva importància per a la configuració del llegat literari occidental.	Llengua i Cultura Gregues I
05	Foment de l'interès de l'alumnat cap a la literatura com a font de plaer i de coneixement del món a partir fonamentalment de fragments seleccionats i, eventualment, d'obres senceres, mitjançant la lectura amb perspectiva de gènere.	Literatura Universal
06	Familiarització de l'alumnat amb la història de l'antiga Grècia: etapes, fites de la història del món grec, mites i llegendes i principals episodis històrics, personalitats rellevants de la història de Grècia, la seva biografia en context i la seva importància per a Europa.	Literatura Catalana
07	Establiment d'enllaços intertextuals entre obres i altres manifestacions artístiques segons temes, tòpics, estructures i llenguatges, tenint en compte els elements de continuïtat i ruptura.	Història de l'Art
08	Utilització i aplicació dels mètodes i de les estratègies bàsics del fer filosòfic com a selecció i anàlisi crítica de les fonts, identificació i anàlisi de problemes filosòfics, argumentació i diàleg argumentat i investigació i dissertació.	Filosofia
09	Anàlisi i valoració de la llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal, internacional i d'entesa entre pobles, com a font d'informació, com a facilitador de l'accés a altres cultures i a altres llengües i com a eina de participació social i d'enriquiment personal en situacions quotidianes, socials i acadèmiques.	Llengua Estrangera (Anglès)

4.5. Seqüenciació de les activitats i metodologia emprada

Totes les activitats de la seqüenciació giren al voltant l'aprenentatge de l'*Odissea*, des del seu argument fins al valor literari i lingüístic d'aquesta. Per l'assignatura de Llengua i Cultura Gregues I, s'han programat sessions teòriques, pràctiques i de treball autònom tant pels coneixements previs com pels nous sabers culturals, literaris i gramaticals. També s'han programat sessions per l'assignatura de Llengua Estrangera (Anglès), que es faran servir per preparar i treballar el lèxic més freqüent del musical, així com donar recursos als estudiants que tinguin més problemes amb l'idioma, encara que els estudiants disposaran d'una traducció al català del musical íntegre, en format bilingüe (v. Annex 6). L'element més innovador de la proposta és el treball que els alumnes hauran de presentar, en finalitzar la situació d'aprenentatge, un treball que demana una investigació crítica i argumentada als alumnes. Amb aquesta activitat es busca donar-los una primera aproximació de com realitzar un treball d'aquestes característiques, atès que els alumnes hauran d'exposar els resultats de la seva investigació en un treball escrit, amb citacions correctes, similar al que se'ls demana en el treball de recerca. Les exposicions orals i els treballs escrits també serviran perquè, en acabar, els alumnes tinguin recollides les diferències i alhora tinguin una noció concreta i rigorosa de les diferents aventures d'Odisseu entre els cants IX i XII.

Per dur a terme la proposta es disposarà de 16 hores i mitja, tenint prevista una hora extra en la programació anual disponible per qualsevol necessitat que pogués sorgir en el desenvolupament de la situació.

4.5.1. Activitats inicials

1. Primera aproximació al món homèric a través de Rivera-Herrans

Taula 5: Seqüenciació de les activitats de la Situació d'Aprenentatge

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat Inicial Què en sabem?	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: grup classe Competències Transversals: GCI-PC	Participació (10% del total) CE 3-4-5 CA 2-3	45 minuts

La situació d'aprenentatge s'iniciarà amb una activitat consistent en una aproximació general a l'èpica homèrica i a *EPIC: The Musical* per poder dur a terme les activitats posteriors. A través d'aquesta activitat, els alumnes recordaran les característiques principals de l'èpica grega explicades en una situació d'aprenentatge del primer trimestre (coneixements previs), de manera que ens assegurarem que el grup classe tingui una base similar per dur a terme el treball que entregaran al final de la situació d'aprenentatge. Es parlarà del contingut, de l'estructura i de la temàtica del musical i de l'*Odissea*. Es repartirà una fitxa (v. Annex 2, activitat 1) amb diferents activitats que serviran de guia per la sessió, però es treballaran tots els aspectes amb més o menys profunditat en funció del que la docent consideri necessari vistes les necessitats manifestes a l'aula.

Aquesta activitat tindrà un caràcter eminentment teòric però no magistral: es demanarà la participació activa dels alumnes tant en el repàs general com en l'explicació de l'estructura del musical a través d'un diàleg constant i guiat per la docent, que s'esdevindrà alhora de l'explicació teòrica. La docent farà preguntes als alumnes i a través de les respostes anirà desenvolupant l'explicació. La metodologia de l'activitat serà de treball col·laboratiu entre docent i estudiants.

Per aquesta activitat caldrà disposar d'un projector i d'una pissarra. Els alumnes tindran una fitxa com a guia de l'activitat, especialment pensada per aquells alumnes amb dèficit d'atenció i per poder-la donar als alumnes que no hagin assistit a la sessió. En la fitxa, però, no hi són tots els continguts que s'hi treballaran, ja que part de la sessió s'estructura en base a les respostes dels estudiants.

2. Distribució dels treballs

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat Inicial Què en sabem?	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: individual Competències Transversals: GCI-PC	5% CE 3-4-5 CA 3	15 minuts

Es dedicarà el final de la primera sessió a repartir els treballs entre els alumnes. Tindran tota la situació d'aprenentatge per realitzar el treball, i l'hauran d'entregar al final d'aquesta. De les 40 cançons del musical, els alumnes hauran d'escollir entre opcions com les que trobem a continuació:

1. Lectura de *Od. IX* per comparar-ho amb *Polyphemus*, *Survive* i *Remember Them*.
2. Lectura de *Od. IX* 502-542, X 1-135 per comparar-ho amb *Storm*, *Keep your friends close* i *Ruthlessness*.
3. Lectura de *Od. X* per comparar-ho amb *Paupeteer*, *Wouldn't You Like*, *Done For* i *There Are Other Ways*.
4. Lectura del principi de *Od. XI* per comparar-ho amb *The Underworld* i *No Longer You*.
5. Lectura de *Od. XII* per comparar-ho amb *Suffering* i *Different Beast*.
6. Lectura de *Od. XII* per comparar-ho amb *Scylla*¹, *Mutiny*, *Thunder Bringer* i *Charybdis* (aquest es podria proposar de fer en parelles).
7. Lectura de *Od. V* per treballar *Not sorry for loving you*, *Dangerous* i *Get in the water*.
8. Lectura de *Od. I* 1-95 i *V* 1-42 per comparar-ho amb *God Games* i *Love in Paradise*.

Aquestes opcions són una mostra orientativa. En funció del nombre d'estudiants, de l'interès d'aquests i de la motivació dels estudiants, es poden proposar altres agrupacions entre cançons i passatges més adequats als interessos dels estudiants respecte aquest tema literari. En la proposta que ara ens ocupa es preveu una activitat en un grup reduït d'estudiants; en cas de ser un grup més nombrós, es pot proposar un treball per parelles o en petits grups, amb altres repartiments.

Els alumnes tindran unes nocions bàsiques sobre el musical i hauran d'escollir en funció del seu coneixement previ sobre les aventures d'Odisseu. Es repartiran les instruccions formals del treball i la docent compartirà amb ells un exemple del treball que tindran disponible al campus virtual (v. Annex 3). Aquest exemple és molt més detallat i específic del que se'ls demana, sobre una de les cançons que tracten la diferència principal entre les dues obres —el personatge d'Odisseu—, i se'ls donarà com a exemple per fomentar treballs ben desenvolupats i tan complerts com sia possible, així com per garantir que tots tenen una explicació que els pugui ajudar a entendre les cançons que estudien. El treball de mostra que tindran i que es pot veure en l'Annex 3 conté diferents explicacions que els alumnes necessitaran en la realització del treball, i s'espera que els serveixi de guia general sobre l'enfocament a seguir. Els alumnes tindran especificat que han de fer una comparativa entre els fets generals que succeeixen en les dues obres, no es pretén que desenvolupin una comparativa de tots els detalls que s'hi poden trobar, tot i que se'ls animarà a que sigui el més complert possible. Hauran de lliurar el treball escrit al final de la situació d'aprenentatge. La tria del tema a treballar suposarà el 5% del total del treball, en pressuposar-se una tria conscient i raonada dels estudiants, justificada a l'inici del treball.

Aquesta activitat tindrà un caràcter eminentment pràctic i autònom. La metodologia d'aquest treball que hauran d'entregar s'emmarca dins l'aprenentatge basat en problemes i en el treball indagatiu, atès que els alumnes hauran d'investigar sobre l'aventura elegida i com l'adapta *EPIC: The Musical*. Per realitzar aquest aprenentatge, els alumnes hauran de disposar de la traducció al català de l'*Odissea*, la còpia en original i traducció de les lletres de les cançons. A més a més, disposaran del suport docent, que els guiarà en la cerca d'informació. Es demanarà un treball expositiu i comparatiu crític entre les dues obres.

¹ Només es demanarà que n'analitzin la seva separació de Caribdis, i no el paral·lelisme amb Odisseu.

3. L'Anglès del musical (prevista a l'assignatura de Llengua Estrangera)

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat Inicial Què en sabem?	Matèria: Llengua Estrangera (Anglès) Agrupament: grup classe / petits grups Competències Transversals: RPAIC	Participació (10% del total)	1 hora

Es dedicarà una sessió de l'assignatura d'anglès a treballar el lèxic de viatges i marítim present al musical. La professora repartirà una sèrie d'activitats (v. Annex 2, activitat 2) per practicar i assimilar el lèxic. Aquesta activitat, tot i que pertany a la situació d'aprenentatge, tindrà una avaluació d'activitat d'aula normal, tal com la docent de l'assignatura avaluï aquest tipus d'activitats. L'hauran de realitzar tots els alumnes de batxillerat, com una activitat de caràcter general part del currículum de l'assignatura. S'ha programat aquesta activitat per facilitar als estudiants de Llengua i Cultura Gregues I la comprensió del musical sense dependre exclusivament de les traduccions fetes per la docent (v. Annex 6), però és una activitat emmarcada en l'assignatura de Llengua Estrangera, i funciona de manera independent.

Aquesta activitat servirà per incrementar el vocabulari marítim i de viatges conegut en llengua anglesa per tots els estudiants. La metodologia de l'activitat s'emmarca en el treball col·laboratiu, ja que els estudiants treballaran en petits grups per resoldre els exercicis abans de corregir-los de forma conjunta.

Per aquesta activitat caldrà disposar d'una pissarra. Els alumnes tindran una fitxa amb diferents activitats, que es pot consultar en l'Annex 2 (activitat 2). En la fitxa tindran una sèrie d'activitats de lèxic diferent, previstes per una hora en parelles o petits grups.

4.5.2. Activitats de desenvolupament

1. Estructura *Odissea*

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat de Desenvolupament Aprenem sabers nous	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: grup classe Competències Transversals: RPAIC-GCI-PC	Participació (10% del total) CE 3-4-5 CA 2	1 hora 30 minuts

La següent activitat es vincula amb la literatura èpica: s'explicaran les diferents parts de l'*Odissea*, centrant-nos en l'estructura interna de l'obra homèrica. Per fer-ho, es faran servir alguns passatges homèrics en traducció, així com cançons del musical que no hagin estat adjudicades en cap treball. Només s'entrarà en detall en els fets que passen argumentalment a l'obra, i no les aventures d'Odisseu (*Od.* IX-XII), atès que aquesta part la treballaran i exposaran els alumnes.

Es buscarà que els alumnes comprenguin els esdeveniments de la Telemàquia i la Venjança dels Pretendents, a través d'una petita selecció de passatges i fragments de cançons diversos per il·lustrar cada part de l'obra homèrica. En l'Annex 2 (activitat 3) trobareu una proposta de les activitats que es proporcionarien als alumnes, però es tracta principalment una guia, i no hi són totes les qüestions que es tractarien en l'explicació teòrica, ja que demanarà una participació activa dels estudiants i no es poden preveure la totalitat de les seves respostes. Es farà servir el treball de mostra (v. Annex 3) que tenen els estudiants per ajudar a il·lustrar part de l'explicació del musical en contraposició al poema èpic. Aquesta sessió també els servirà per començar a desenvolupar propostes d'anàlisi del treball individual.

Es demanarà la participació activa dels estudiants en l'explicació i en l'anàlisi conjunta de les parts de l'*Odissea* sense representació al musical. Per tant, la metodologia emprada serà una combinació de classe magistral, treball col·laboratiu i classe inversa. Amb aquesta activitat, es vol fomentar l'esperit crític alhora que el coneixement de l'obra homèrica. Caldrà tenir un projector i una pissarra a més de la fitxa elaborada especialment per aquesta sessió (v. Annex 2, activitat 3).

2. La música a anglès (prevista a l'assignatura de Llengua Estrangera)

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat d'aplicació Apliquem el que hem après	Matèria: Llengua Estrangera (Anglès) Agrupament: grup classe Competències Transversals: RPAIC-GCI	CE 4 CA 3 10%	1 hora

En una sessió posterior de Llengua Estrangera, es farà una activitat sobre la cançó *Storm*, pertanyent a *The Ocean Saga*. Amb aquesta cançó, la docent de Llengua Estrangera podrà practicar el lèxic de viatges marítims, així com diferents elements retòrics en llengua anglesa.

La sessió inclourà una explicació dels estudiants de grec sobre el Odisseu i el musical, que podran desenvolupar després de l'activitat anterior feta a Llengua i Cultura Gregues I. Tots els estudiants tractaran diferents activitats relatives als aspectes gramaticals i culturals de la cançó, i serà avaluat com a part del temari de l'assignatura. La darrera activitat de la fitxa (v. Annex 2, activitat 4, exercici 4) valorarà també l'explicació dels alumnes de Llengua i Cultura Gregues I, així com l'interès que han demostrat els seus companys en el relat dels seus companys.

Aquesta activitat seguirà una metodologia lúdica, de l'aprenentatge basat en problemes i del treball col·laboratiu. En introduir la cançó per treballar retòrica i gramàtica, permetrà als estudiants tenir un nou enfocament sobre la llengua anglesa i això els permetrà assimilar-ho millor.

3. Explicació gramatical

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat de Desenvolupament Aprenem sabers nous	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: grup classe Competències Transversals: RPAIC-GCI	Participació (10% del total) CE 1-2 CA 1	2 hores

La situació d'aprenentatge continuarà amb una activitat prevista per les dues sessions següents, que consistirà en una explicació teoricopràctica del concepte del temps d'aorist, la seva morfologia i traducció a les llengües actuals. Aquesta explicació es vincularà amb els coneixements previs de l'alumnat en relació amb les contraccions dels mots acabats en consonants dentals, velars i guturals gràcies a l'estudi previ de la tercera declinació; igualment, coneixen les particularitats de l'augment i les terminacions primàries gràcies al coneixement del verb en imperfet. Aquest coneixement servirà per treballar el nou contingut, a través d'activitats de formació, conjugació i traducció.

Aquesta activitat tindrà un caràcter eminentment pràctic tot i el seu caire teòric. Es farà un repàs dels sabers previs per introduir el contingut, de forma que es treballarà la teoria a través del treball col·laboratiu. Després es faran una sèrie d'exercicis per treballar el nou contingut gramatical, i es farà a través de l'aprenentatge entre iguals. És a dir, els alumnes hauran de resoldre les activitats, en parelles amb un alumne capaç d'ajudar l'altre. Aquesta activitat també segueix la metodologia de l'aprenentatge basat en problemes. La correcció serà conjunta i cooperativa. L'avaluació de l'activitat només tindrà en compte la participació en l'explicació com en el desenvolupament i resolució autònoma dels exercicis.

Per aquesta activitat caldrà tenir una pissarra i diccionaris. Els alumnes tindran una fitxa (v. Annex 2, activitat 5) amb diferents activitats, però no hi haurà una explicació teòrica més enllà d'un breu quadre resum. L'explicació teòrica serà escrita a la pissarra i els alumnes n'hauran de prendre apunts. També se'ls proporcionarà un resum teòric, en cas que no tinguin llibre de text a la matèria.

4. Estructura del Treball

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat de Desenvolupament Aprenem sabers nous	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: autònom individual Competències Transversals: RPAIC-GCI-PC	5% CE 3-4-5 CA 2-3	1 hora

La darrera activitat de desenvolupament servirà per iniciar els treballs dels alumnes. Es reprendrà el treball de mostra (v. Annex 3) perquè els estudiants tinguin una guia del que se'ls demana, i se'ls explicarà el document amb els aspectes formals requerits. Per aquesta sessió caldrà que els estudiants hagin llegit prèviament el cant a treballar, i tindran tota l'hora per començar a redactar, encoratjant-los a acabar la introducció i el resum argumental de l'aventura que tracten. La docent aprofitarà la sessió per consultar als alumnes els punts que volen desenvolupar al treball, i assegurar-se que no els passa per alt cap dels elements principals.

Els alumnes hauran d'entregar el petit índex que hagin fet amb la professora, així com el document que hagin redactat en aquesta hora de classe, i els serà avaluat. Si algun alumne no ha aprofitat la sessió, serà penalitzat en la nota final del treball. Amb aquesta sessió ens assegurarem que els alumnes tinguin una idea tangible del que han de fer en el treball, així com una guia molt més concreta del que han de desenvolupar. Si la docent en aquesta sessió veu possible que els alumnes facin servir intel·ligència artificial per realitzar el treball, podrà ampliar aquestes sessions per intentar-ho contrarestar.

Per aquesta activitat cal que els alumnes disposin dels seus ordinadors portàtils, i de cascs per escoltar les cançons del seu treball. La docent portarà una còpia en traducció de l'*Odissea* traduïda en vers, per ajudar als alumnes a trobar fàcilment els versos concrets a citar. La metodologia d'aquest treball, com s'ha esmentat, s'emmarca dins l'aprenentatge basat en problemes i el treball indagatiu.

4.5.3. Activitats d'estructuració

1. Traducció i correcció del fragment adaptat «Nausica veu Odisseu» *Od.* VI, 127-140

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat d'estructuració Què hem après?	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: individual / parelles Competències Transversals: RPAIC-GCI	Participació (10% del total) CE 1 CA 1	1 hora 30 minuts

Per aquesta activitat, es repartirà als alumnes un text adaptat de l'*Odissea* en versió original i la traducció realitzada per la docent. En comptes de demanar la traducció del text, a través de la traducció proposada els alumnes hauran d'estudiar les formes i construccions presents al text i practicar així les diferents formes d'aorist, la tercera declinació, els casos en formes atípiques i algunes conjuncions. Els alumnes hauran de respondre una sèrie de preguntes de gramàtica, etimologia i comprensió lectora de forma coherent i acurada; disposaran d'una hora a l'aula (i a casa, en cas que no tinguin temps per acabar), amb accés als apunts gramaticals propis i els del diccionari, així com el suport de la professora i dels companys. Es demanarà que treballin individualment o per parelles.

A la sessió de correcció, es requerirà la participació activa dels alumnes, així com la resolució de preguntes que la professora farà al grup classe sobre altres elements del fragment. Es projectarà el text a la pissarra i es resoldran les preguntes de forma conjunta. No es demanarà l'entrega de l'activitat, però sí la implicació en la tasca de correcció a l'aula i respostes adequades. Aquesta activitat s'emmarca en la metodologia docent de l'aprenentatge basat en problemes. Vegeu Annex 2 (activitat 6) per l'adaptació que s'ha fet del text, amb les seves activitats.

2. Comentari del text traduït

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat d'estructuració Què hem après?	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: grup classe Competències Transversals: RPAIC-PC	Participació (10% del total) CE 4 CA 1-2	30 minuts

A partir del text traduït, es farà un col·loqui sobre el seu contingut, parant especial atenció en la importància dels feais en la història d'Odisseu, així com la importància de Nausica i Atena. Partint del text, es buscarà que els estudiants reflexionin sobre una de les divergències més notables entre les dues obres: la importància de Nausica en Homer (i la tradició posterior) i la manca del moment en Jorge Rivera-Herrans. S'incentivarà la creativitat dels alumnes per trobar possibles respostes, que aportin raonaments coherents i estructurats. En funció del bon funcionament del col·loqui, la docent portarà diferents recursos visuals de Nausica en l'art, per incentivar més el debat a través de la importància del passatge en la cultura occidental en què vivim. Els alumnes tindran una guia de les preguntes al final del document (v. Annex 2, activitat 6), en forma de preguntes de comprensió lectora, que es seguiran amb més o menys rigor en funció de les respostes dels alumnes a la conversa. L'única qüestió sobre la qual es parlarà especial atenció és la manca de paral·lelisme en el musical (exercici 9), de forma que els alumnes hagin de proposar diferents motius que podria haver-hi darrere aquesta tria conscient de l'autor.

Es valorarà la participació a classe, així com la qualitat de les aportacions i de les reflexions. Sobretot, es valorarà positivament que els alumnes reflexionin sobre diferents possibles significats de la manca de presència feàcia al musical. Aquesta activitat no s'adscriu a cap metodologia concreta, atès que es busca un debat basat en els coneixements de cada alumne, guiat per la docent.

3. Traducció i correcció del fragment adaptat «Euriclea reconeix Odisseu» *Od. XIX, 467-475*

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat d'estructuració Què hem après?	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: petits grups Competències Transversals: RPAIC-GCI	10% CE 1 CA 1	2 hores 30 minuts

L'activitat que segueix és un nou text adaptat de l'*Odissea* en versió original, amb adaptacions i notes per facilitar la traducció. Amb aquest text es vol practicar la detecció i traducció de les diferents formes d'aorist treballades. Els alumnes hauran d'oferir una traducció coherent i acurada, així com una anàlisi morfològica i sintàctica del text. Per fer-ho, els alumnes disposaran de dues hores a l'aula (i a casa, en cas que no tinguin temps per acabar), amb accés als apunts gramaticals propis i els del diccionari, així com el suport de la professora. També tindran una sèrie de preguntes al final del document per ajudar-los en l'anàlisi gramatical. Es demanarà que facin la tasca en petits grups per facilitar la comprensió sintàctica del poema homèric.

A la sessió de correcció, es demanarà la participació activa dels alumnes, així com la resolució de preguntes que la professora farà al grup classe sobre la sintaxi del fragment. Es projectarà el text a la pissarra i els alumnes hauran de donar la traducció proposada. La docent demanarà una fotografia del text traduït i analitzat abans de corregir-lo per poder avaluar el nivell dels alumnes en relació amb la gramàtica, però la docent no el corregirà, sinó que els revisarà un cop corregits a l'aula per saber quines dificultats han tingut els estudiants.

Per avaluar, es demanarà la implicació en la tasca de correcció a l'aula i la correcció de les respostes. Aquesta activitat s'emmarca en la metodologia docent de l'aprenentatge basat en problemes i el treball cooperatiu. Caldrà disposar de la fitxa (v. Annex 2, activitat 7) amb el text adaptat, diccionari i una pissarra pel correcte desenvolupament de l'activitat.

4. Comentari del text traduït

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat d'estructuració Què hem après?	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: grup classe Competències Transversals: RPAIC-PC	Participació (10% del total) CE 4 CA 1-2	30 minuts

A partir del text traduït, es farà un col·loqui sobre la gran diferència entre l'arribada d'Odisseu a l'*Odissea* i a *EPIC: The Musical*. Partint del text treballat i del model dels estudiants per fer el treball (v. Annex 3) com a suport per guiar la conversa, es buscarà una reflexió sobre aquesta diferència, i les possibles implicacions que té en una obra i altra. La docent guiarà el debat amb preguntes per fomentar l'esperit crític dels estudiants. Es projectaran cançons del musical si es creu que pot aportar positivament al debat a l'aula. S'incentivarà la creativitat dels alumnes per trobar possibles respostes, que aportin raonaments coherents i estructurats. Com que no hi ha una resposta correcta, es valoraran totes les possibles argumentacions com a correctes sempre que siguin coherents i no es contradiguin amb la informació sobre el musical.

Es valorarà la participació a classe, així com la qualitat de les aportacions i de les reflexions argumentades de forma correcta. Aquesta activitat no s'adscriu a cap metodologia concreta, atès que es busca un debat basat en els coneixements previs de cada alumne, i guiat per la docent.

4.5.4. Activitats d'aplicació

1. Presentacions treball

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat d'aplicació Apliquem el que hem après	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: individual autònom / grup classe Competències Transversals: RPAIC-GCI-PC	35 % (25% treball + 10% presentació) CE 3-4-5 CA 2-3	3 hores

Per finalitzar, es farà l'activitat principal de la situació d'aprenentatge: les presentacions dels alumnes. Cada alumne disposarà d'entre 10 i 15 minuts per presentar el seu treball, i a aquesta presentació hi seguirà un petit debat d'uns 5-10 minuts en què els companys faran preguntes o aportacions extres, i la docent complementarà la informació si ho creu necessari. Cada presentació tractarà un esdeveniment homèric i la seva versió en el musical, amb una comparativa entre les dues i una reflexió final sobre el perquè de les diferències observades.

El treball tindrà una presentació oral i una entrega escrita amb els mateixos elements de la presentació oral. Es publicaran els treballs escrits, revisats per la professora, al campus virtual perquè tots els alumnes hi puguin accedir de cara a l'estudi de l'*Odissea*. Aquesta activitat s'emmarca en les metodologies de classe inversa, l'aprenentatge basat en problemes i en el treball indagatiu.

En la correcció dels treballs, es valorarà positivament la correcció ortogràfica, sintàctica, d'estructura i d'anàlisi en el treball escrit, així com la qualitat de les comparacions entre les dues obres. Així mateix, serà igualment important valorar la presentació oral, el contingut i l'anàlisi exposada en aquesta. Finalment, seran valorables les preguntes que els altres membres de la classe facin al final de cada exposició, atès que els alumnes hauran d'estudiar a partir de la informació que extreguin de les presentacions dels seus companys. Consultar Annex 4 per veure les rúbriques d'avaluació.

3. Prova de traducció

Activitat	Característiques de l'activitat	Avaluació	Temps
Activitat d'aplicació Apliquem el que hem après	Matèria: Llengua i Cultura Gregues I Agrupament: individual autònom Competències Transversals: RPAIC-GCI-PC	20% CE 1-2-3 CA 1-2	1 hora

Per finalitzar la situació d'aprenentatge, es farà una prova d'avaluació en què els alumnes hauran de demostrar destresa en identificar i traduir correctament els aoristos sigmàtics en un text breu de dificultat baixa. També se'ls demanarà una breu redacció reflexiva sobre la importància de consultar les fonts originals per obtenir un coneixement de qualitat de les obres clàssiques. Aquesta prova serà de caràcter individual i s'haurà de fer de forma autònoma, sense ajuda de companys o la docent. La correcció anirà a càrrec de la professora i la retornarà a la següent sessió. No s'ha desenvolupat aquesta activitat perquè es triaria un text o una sèrie de frases breus en funció dels problemes o les facilitats observades en les activitats d'estructuració revisades.

L'avaluació es durà a terme a través de la correcció ortogràfica, sintàctica, d'estructura i coherència, així com de la correcta identificació i traducció de tots els elements del text grec. Qualsevol error d'aquest tipus penalitzarà en el total de la prova. Així mateix, es valorarà la capacitat de raonament coherent en la pregunta de reflexió.

Els criteris de correcció d'aquesta activitat seran quantitius. Es donarà una ponderació a cada frase, i es descomptarà cada error comés. La redacció serà avaluada en funció de la qualitat de les reflexions.

4.6. Mesures i suports

Per la correcta implementació d'aquesta situació d'aprenentatge són essencials una sèrie de materials i activitats, algunes generals i altres que hauran de ser creades específicament per aquesta activitat. Caldrà adaptar aquestes activitats a les diferents necessitats dels alumnes, segons ens trobem a l'aula. En el cas del grup de referència en la preparació de l'activitat, no hi ha cap alumne amb necessitats especials (v. 1.3.2. Adolescència i necessitats en relació amb l'estudi literari i l'anàlisi crítica), però, així i tot, trobem un alumne que presenti notables dificultats en l'aprenentatge de la llengua grega, així com una alumna amb un nivell superior als seus companys. Per aquest motiu, en les mesures addicionals, es proporcionaran recursos per alumnes amb altes capacitats i dèficit d'atenció, així com recursos per les necessitats especials més usuals.

4.6.1. Mesures i suports universals

A escala general, pel correcte desenvolupament de la situació d'aprenentatge caldrà disposar d'una aula amb connexió a internet, un projector (o qualsevol mena de pantalla) amb altaveus i una pissarra, preferiblement de retoladors amb diferents colors. Tots aquests recursos són necessaris per al correcte desenvolupament de les sessions a l'aula, així com per les presentacions dels alumnes al final de la situació d'aprenentatge.

Així mateix, serà igualment important que cada alumne disposi de diccionari i uns apunts gramaticals adaptats al nivell. Els alumnes tindran a la seva disposició la gramàtica essencial que hi ha als diccionaris escolars, així com els apunts presos a classe i compartits en l'aula virtual de l'assignatura. Totes les explicacions gramaticals noves hi seran incloses. També plantegem treballar amb algun dossier d'etimologia en què hi trobem recollides tots els ètims treballats a l'aula.

De forma més concreta, cada alumne haurà de tenir accés a una sèrie de materials i recursos creats específicament per aquesta situació d'aprenentatge. Primerament, al campus virtual tindran publicades

totes les traduccions al català de totes les cançons del musical (v. Annex 6), i es donarà en paper a cada estudiant les traduccions (i la versió original) de les cançons que treballarà cadascú. A més a més, els alumnes disposaran d'una llista de reproducció a YouTube amb totes les cançons traduïdes al castellà, amb els visuals més adequats². Així mateix, els alumnes tindran una selecció de traduccions al català de l'*Odissea* de referència, i la docent vetllarà perquè tots els alumnes tinguin accés a una traducció adequada durant la situació d'aprenentatge.

Seguidament, també serà necessari que els alumnes disposin de la selecció de texts adaptats de l'*Odissea* que hauran de treballar a l'aula, amb les anotacions i aclariments pertinents. Aquest material és important que estigui adaptat per poder-hi treballar a sobre, i per tant s'haurà d'anar amb cura de deixar marges i prou interlineat per permetre un bon desenvolupament de les activitats. S'han creat documents amb activitats per totes les sessions, tenint present aquestes necessitats (v. Annex 2).

Finalment, seria convenient que la docent porti preparats els fragments de les cançons a projectar per les sessions teòriques i pels debats, així com es recomana que prepari una selecció d'imatges dels fragments analitzats, tant grecs com posteriors, per comparar-los amb les animacions fetes en l'actualitat dels personatges. També es recomana portar els fragments homèrics a treballar en traducció a l'aula amb alguna eina que es pugui projectar o distribuir per tots els alumnes.

En la sessió d'anglès, els alumnes disposaran d'una fitxes amb exercicis per practicar (v. Annex 2). A llengua Estrangera no caldrà més material addicional per part del docent, però sí que caldrà complir amb les condicions d'aula ja esmentades a l'inici.

4.6.2. Mesures i suports addicionals o intensius

Per les necessitats específiques del grup classe, s'han fet diverses propostes i adaptacions que es poden veure en el desenvolupament de la situació d'aprenentatge com són les fitxes creades que s'han fet amb la finalitat de facilitar la comprensió i el seguiment dels alumnes amb dèficit d'atenció perquè, com s'ha esmentat, aquestes activitats són orientatives degut a la impredictibilitat de les respostes dels alumnes, i l'objectiu és que serveixin de guia per si qualsevol alumne que es perdi a mitja sessió.

Una gran adaptació la trobem en les propostes de treball, atès que n'hi ha una que demana una lectura molt més breu que la resta de propostes, i que té una cançó menys que la majoria (proposta 8). Aquesta part del treball coincideix amb l'anàlisi més senzilla de totes. En cas que l'estudiant no ho veiés tan evident, aquest moment del musical està molt ben documentat per l'autor, el seu procés i les seves motivacions, fet que podrà ajudar l'alumne, o qualsevol alumne amb dificultats per concentrar-se.

Per l'alumna amb altes capacitats, se li proposarà un treball significativament més llarg (proposta 3). És la proposta més similar a l'original grec, de forma que es requereix molta més capacitat d'anàlisi per veure-hi les diferències i intentar trobar-hi motivacions. També té una cançó més que la resta, i la narració en Homer és prou extensa. Aquest desequilibri respecte de les altres propostes donarà resposta a les altes capacitats de l'alumne, atès que cal donar-li un repte més elevat per mantenir la seva motivació vers l'assignatura i l'educació.

En la part de gramàtica, es donarà l'opció que treballin per parelles en la primera traducció perquè l'alumne amb dèficit d'atenció tingui una ajuda per mantenir-se atent en tota la traducció. En el cas de l'alumna amb altes capacitats, creiem que no cal adaptar el contingut, atès que el text és prou complex. En el cas del segon text, si l'alumne amb dèficit d'atenció té moltes dificultats, se'l situarà a l'aula de

² Enllaç a la llista de reproducció:

<https://youtube.com/playlist?list=PLfqcBW4ammCyDYTqIp3Ev9901Kw1GpoDN&si=u6hRD059RMwm2cbz>

manera que faciliti la supervisió sistemàtica de la docent. A l'alumne amb altes capacitats se li donarà l'opció de traduir un nombre més elevat de versos si acaba significativament més aviat que la resta.

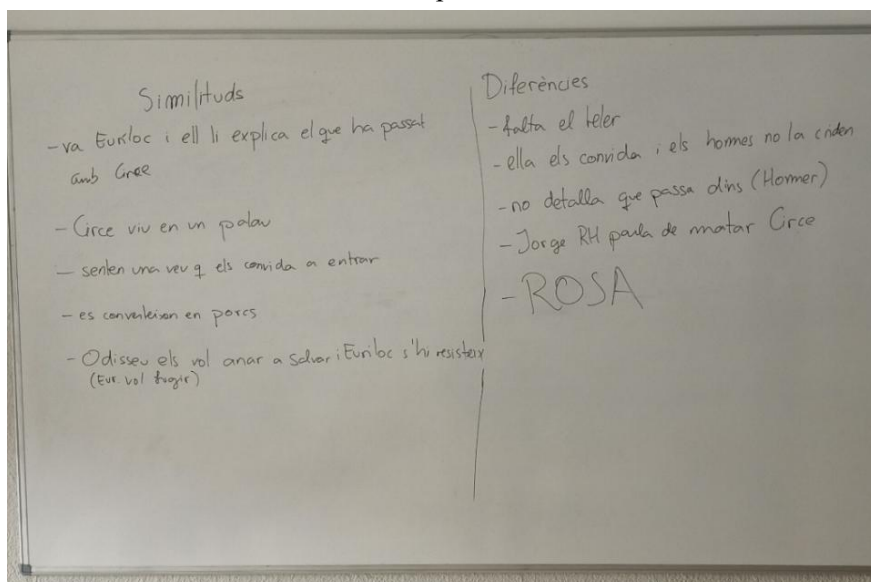
En aquest cas concret no són necessàries adaptacions de cap altra mena, però, en cas de tenir alumnes amb dislèxia o TDAH, caldria fer les adaptacions del material pertinents per facilitar la comprensió lectora i lingüística als estudiants. En casos d'alumnes nouvinguts, caldrà consultar les NOFC del centre per conèixer el procediment a seguir, però la docent vetllarà per oferir una traducció adequada del poema homèric a l'estudiant en el seu idioma de preferència, i se li oferiran aquells recursos necessaris per facilitar la confecció del treball escrit. Per aquells alumnes amb problemes d'audició, ja s'ha buscat una versió subtitulada de totes les cançons, i se'ls donaria les explicacions de gramàtica, literatura i cultura ben desenvolupades a l'inici de la sessió. En cas de comptar amb alumnes amb problemes de visió, se'ls proporcionaria tot el material en format digital apte per ser llegit amb lector de pantalles, perquè el material amb el qual treballar no els suposés cap problema a l'hora d'estudiar.

4.7. Avaluació de la proposta

Aquesta proposta ha estat portada a l'aula de Llengua i Cultura Gregues I de l'INS Andreu Nin al llarg de tres sessions teoricopràctiques realitzades en tres setmanes de diferència. La primera sessió va consistir en la presentació de l'activitat als alumnes, així com una explicació teòrica de l'*Odissea* i del musical *EPIC: The Musical* perquè els resultés familiar de cara a les activitats de les setmanes següents. Aquesta activitat va servir per donar als alumnes un context literari més complet, ja que a l'assignatura només havien tractat la *Iliada*. Les dues sessions restants van consistir en l'anàlisi de diferents cançons a través de diverses aproximacions. Concretament, es van fer tres activitats:

1. Lectura d'*Od.* X 135-174 i anàlisi conjunt de *Puppeteer*.
2. Anàlisi de la localització de les cançons *Scylla* i *Charybdis* en el musical.
3. Visualització de *Suffering* i *Different Beast*, anàlisi i lectura de *Od.* XII, 153-200 per comparar les sirenes en les dues obres.

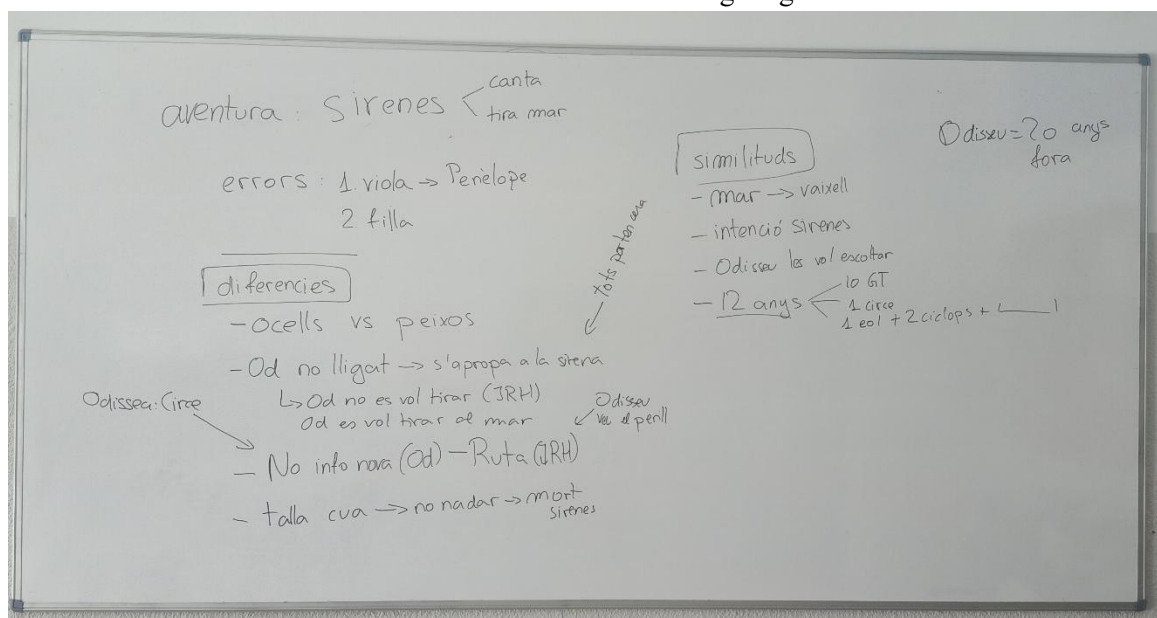
L'objectiu amb la primera activitat era introduir d'una manera lúdica l'anàlisi del musical. Per fer-ho, es va triar una de les cançons més similars respecte l'obra original, per tal que els alumnes tinguessin una idea general del que haurien de buscar entre les dues obres. La primera lectura té moltes més similituds que diferències, i això va permetre que realment els alumnes haguessin de pensar en les dues versions per trobar els canvis. Després d'una lectura i visualització, aquestes van ser les similituds i diferències que els alumnes van dir, recollides a la pissarra:

Il·lustració 1: Resultats de l'aplicació el dia 02 d'abril de 2025

La segona activitat va comportar més imaginació per part dels alumnes, atès que se'ls demanava raonar una diferència entre Homer i Jorge Rivera-Herrans a través únicament de dues imatges: un quadre de *Escila i Caribdis* de Vella Ri i una captura de pantalla de l'ordre de les cançons del musical. Aquesta activitat al principi els va costar més, primer per entendre què se'ls demanava i després per perdre la por a equivocar-se, però al final es va generar un debat molt interessant sobre diferents possibilitats i motius pels quals trobem aquest moment de la història de dues maneres tan diferenciades. Al final, com a docent encarregada de l'activitat, els vaig donar la meua teoria, en ser l'única que havia escoltat el musical sencer diverses vegades i, per tant, era qui tenia més context per trobar una «resposta correcta». La resposta dels alumnes va ser positiva, fent preguntes sobre aquestes cançons i sobre tot el musical.

La darrera activitat es va fer en un dia separat per veure si els sabers d'una sessió a l'altra restaven. Va caldre fer un repàs general de l'estructura argumental per poder reprendre les activitats, però els alumnes recordaven prou bé les tres parts de l'*Odissea* i les aventures que hi són relatades. Cal destacar que un alumne amb dificultats per seguir les classes de forma usual va ser qui va explicar l'aventura amb Circe, ja que la recordava gràcies a la cançó de la sessió anterior. La darrera activitat tenia una estructura més complexa que les dues anteriors, perquè primer es va projectar la cançó per trobar quina aventura era, després es va llegir un moment concret de l'*Odissea* i, seguidament, es va escoltar l'altra cançó relativa a les sirenes i es va acabar de llegir el passatge per fer el mateix de la primera activitat: trobar similituds i diferències. Podem veure els resultats de l'activitat en la imatge següent:

II·l·lustració 2: Resultats de l'aplicació el dia 09 d'abril de 2025

Podem afirmar que l'aplicació parcial de les activitats adaptades de la situació d'aprenentatge han estat un èxit. La primera sessió, que fou la més teòrica, va assentar molt bé les bases per les altres dues sessions, atès que els alumnes es van interessar en el musical i tenien ganes d'entendre el motiu d'una introducció a un musical en parlar d'Homer. Als alumnes se'ls va despertar l'interès per l'activitat i, d'una sessió a l'altra, es va observar una assistència més elevada. Les dues sessions més pràctiques van ser un èxit evident, gràcies a l'elevada participació dels alumnes en totes les activitats. En treballar amb recursos audiovisuals a més dels tradicionals, els alumnes van incrementar l'interès i això va millorar la participació, va generar un diàleg i interès més accentuats, sobretot en els alumnes que usualment mostren menys interès per les classes. Com ja s'ha comentat, gràcies també a l'ús d'audiovisuals, els alumnes recordaven millor les aventures d'Odisseu, fet que permet assumir que, en cas d'aplicar tota la proposta d'innovació, aquesta també seria un èxit pel mateix motiu.

Així i tot, convé comentar que, com a docent responsable de l'activitat, vaig notar una dificultat dels alumnes a trobar similituds i diferències amb només una audició. Tots els alumnes tenien a la seva disposició una traducció al català en paper de les cançons, així com els fragments de l'*Odissea* llegits. Es va observar, però, que els alumnes no llegien les lletres, sinó que només pensaven en funció del que havien vist i, per tant, seria convenient o bé fer més èmfasi en les traduccions o bé reproduir els vídeos més d'una vegada.

Es van demanar opinions i crítiques als alumnes, i tots ells van coincidir en el fet que l'activitat havia estat molt interessant i molt diferent de com acostumaven a tractar la literatura tant a Llengua i Cultura Gregues I com a altres assignatures. En general, la recepció de l'activitat va ser molt positiva. Acabada l'activitat, també es va demanar a la professora titular de l'assignatura la seva opinió i crítiques al respecte i, igual que els alumnes, la docent va comentar que ho trobava un enfocament molt interessant i, de fet, va proposar a l'estudiant en pràctiques d'adaptar l'activitat per als alumnes de 4t d'ESO de Cultura Clàssica.

L'activitat adaptada per 4t d'ESO fou notablement més curta i dissenyada amb més rapidesa, duta a terme com a revisió final de l'*Odissea* i no pas com a activitat vinculada a la present proposta d'innovació, però, així i tot, es van poder observar una sèrie de qüestions destacables. Cal mencionar que es va fer la mateixa activitat amb els alumnes de segon de batxillerat com a cloenda del trimestre, aprofitant que tenien l'última hora abans de Setmana Santa buida en haver fet ja l'examen final de curs. Aquesta doble implementació va resultar molt fructífera per observar les problemàtiques de la proposta.

El primer fet destacable de la implementació d'una activitat amb cançons del musical a quart d'ESO va ser la barrera de l'idioma. Els alumnes ràpidament van desistir i no s'esforçaven a llegir les traduccions a la pantalla, sinó que es desconcentraven de la sessió a mesura que aquesta avançava. Amb la primera cançó els estudiants estaven més interessats, però a partir de la segona es va observar un davallament de la participació i l'interès dels alumnes. Un dels motius observats va ser la barrera idiomàtica, altres causes eren circumstancials i difícils de definir, atès que la implementació es va dur a terme després de les competències bàsiques i els alumnes estaven cansats. Així i tot, l'activitat els va resultar interessant i s'ha arribat a la conclusió que, amb algunes variacions per sobrepassar la barrera idiomàtica, es podria aconseguir que fos d'èxit.

Amb els alumnes de segon de batxillerat, els resultats de la mateixa activitat són més positius. Tots els alumnes ja coneixen les aventures i tenen prou nivell d'anglès per no trobar dificultats en el musical, de forma que es pot observar com aquesta activitat, en millors condicions, pot ser beneficiosa per a l'estudi.

4.8. Propostes de continuïtat

Aquesta proposta d'innovació es pot implementar de forma contínua dins el centre a través de moltes activitats diferents, amb més o menys implicació d'altres assignatures.

La primera opció de continuïtat, i la més evident, és fer un recopilatori dels treballs al llarg dels cursos perquè serveixin com a eina d'estudi als alumnes dels anys següents. La proposta, tal com està presentada, té un nombre significatiu d'opcions per treballar el musical i l'obra homèrica, i una bona manera és fer servir les activitats dels cursos anteriors de base per permetre als estudiants treballar les obres des d'altres perspectives. Un exemple seria, en comptes d'assignar una aventura a cada estudiant, fer una repartició dels personatges, i estudiar-los al llarg del musical en comparació a l'obra homèrica. Una altra proposta comportaria l'estudi d'un moment concret i específic, i no l'aventura completa, per poder ser més detallista. El treball proposat en el present estudi serviria de base perquè els estudiants aprofundissin en la seva recerca comparativa entre els dos relats. Tindrien a la seva disposició en format escrit els treballs anteriors, i es podria plantejar una activitat que inclogués una gravació de l'exposició

oral per facilitar encara més la continuïtat. Per exemple, en comptes d'exposicions orals es podria plantejar de fer un vídeo curt amb les similituds i les diferències, perquè l'exposició formi part de la filmoteca del centre. D'aquesta manera permetríem fer un estudi de moltes parts diferents de l'*Odissea* vinculades amb el musical des de molts punts de vista, sense eliminar l'estudi més estricte de l'obra homèrica i el seu argument.

Una altra proposta de continuïtat de l'activitat es vincula amb les sessions de Llengua Estrangera (Anglès). Per aquest projecte d'innovació només s'ha proposat una cançó de tot el musical, però es podrien incorporar en altres moments del curs per altres lliçons gramaticals, atès que en el musical trobem una gran quantitat d'elements diferents, que es podrien incloure en altres punts del curs per treballar temari divers. D'aquesta forma, els alumnes de tots els batxillerats entrarien en contacte amb el musical més detalladament i, en dedicar-hi més hores, s'obre la possibilitat que cridi l'atenció de més alumnes. Si es fessin servir altres cançons al llarg del curs, això permetria als alumnes de Llengua i Cultura Gregues I refrescar els seus coneixements i haver-los d'incorporar en l'aprenentatge de Llengua Estrangera de forma més constant, quelcom necessari si volem donar un aprenentatge significatiu de qualitat als nostres alumnes.

Així mateix, també es podria treballar conjuntament amb l'assignatura de Literatura Universal, de primer de batxillerat, per aprofundir en la literatura èpica i la seva adaptació en el musical contemporani. Una bona opció seria treballar tots els elements literaris i estilístics a l'assignatura de Literatura Universal, i centrar-se en la gramàtica homèrica en les sessions de Llengua i Cultura Gregues I. Els treballs i les anàlisis comparatives es podrien dividir entre les dues assignatures, i en sortirien treballs més complerts en tenir dos docents d'acompanyament. Amb aquesta vinculació, els alumnes aprofundirien en el coneixement literari i gramatical d'Homer, sense deixar de presentar el projecte als alumnes que facin només una de les dues assignatures.

El projecte d'innovació té moltes altres opcions d'implementació, més enllà de la proposta desenvolupada en aquest treball. Tal com s'ha demostrat, el musical es pot adaptar a altres cursos com és Cultura Clàssica, sempre que es procuri fer les adaptacions pertinents. L'aplicació d'aquesta activitat a l'ESO cal que estigui estretament vinculada amb l'assignatura de Llengua Estrangera (Anglès) o, per contra, caldria no posar més de dues cançons en una única sessió, per evitar que l'idioma dificulti l'aprenentatge. Una idea és treballar a partir de la versió escolar de Vicenç Vives³ de l'*Odissea* i vincular la lectura amb el musical, treballant cada capítol amb la seva saga corresponent. També es pot treballar la lectura de l'adaptació a Llengua Catalana i la comprensió del musical a Llengua Estrangera (Anglès). Finalment, una altra opció és incorporar el musical com a eina per repassar tota la història d'Odisseu, en haver-la treballat a l'aula, amb una visualització del musical sencer per fer-ne activitats posteriors. Per aquesta proposta seria imprescindible la coordinació amb el departament d'anglès a fi de minimitzar la barrera lingüística que suposa visualitzar un film de més de dues hores en un idioma estranger.

Tota la proposta d'innovació es pot incorporar al curs de segon de batxillerat fàcilment, sobretot si a selectivitat es demana la lectura de l'*Odissea*, sempre que es facin les adaptacions pertinents als texts proposats. També es pot fer servir el musical com a recurs per repassar la teoria homèrica de forma més lúdica, si s'han treballat les divergències respecte al cànion original.

Finalment, les propostes de continuïtat derivades del treball original també es podrien fer a través d'assignatures no encara esmentades. En cas de trobar-nos en un centre amb batxillerat artístic, es podria plantejar fer una gran activitat conjunta entre el departament de clàssiques i l'escènic-musical per fer una adaptació del musical en viu. Això permetria als alumnes de dues branques treballar de forma cooperativa i, a més a més, en la representació final podrien assistir-hi tots els cursos, de manera que la

³ S'esmenta una editorial en concret atès que és l'única amb una adaptació escolar del clàssic grec.

divulgació del clàssic tindria molta més amplitud. En cas de no tenir un batxillerat escènic, però si un d'artístic-visual, es podria plantejar fer una activitat amb la col·laboració de les tres branques del batxillerat: la creació d'un vídeo animat més fidel a l'original grec. Els alumnes de Llengua i Cultura Gregues I analitzarien les dues obres per treure'n les similituds i les diferències i, a partir dels resultats d'aquesta activitat, els alumnes de visual i plàstica haurien d'il·lustrar de manera fidel a l'original grec, i els alumnes de tecnologia del centre animarien aquestes il·lustracions per fer-ne un vídeo a l'estil dels que hi ha publicats a la xarxa. Amb aquesta activitat totalment transversal, tots els batxillerats treballarien el musical i, per tant, seria convenient ampliar les sessions de Llengua Estrangera dedicades a aquest, atès que seria necessari una bona comprensió per tots els alumnes, que haurien de treballar sobre pràcticament totes les cançons.

Per concloure, les possibilitats d'aquest musical són inacabables i permeten una gran flexibilitat i adaptació a les necessitats de cada centre i de cada activitat que es vulgui desenvolupar. Tan sols amb variacions de la proposta original, veiem que se'n poden fer infinites perquè aquest sigui un projecte viu, constant i continu en un centre escolar, i que es pugui tractar de forma transversal en els diferents grups del centre.

5. CONCLUSIONS

Tal com es va dir en la introducció, aquest treball va néixer de la necessitat de donar solució a quatre preguntes fonamentals referents al musical. Recordem-les:

1. El musical està tan mal adaptat per resultar perjudicial en l'estudi de l'*Odissea*?
2. És probable que els estudiants el facin servir per estalviar-se la lectura. Com podem invertir la situació i aprofitar aquest material en la didàctica?
3. Podem aconseguir que els estudiants s'interessin per la lectura crítica dels continguts que consumeixen a través del musical i de la lectura de l'obra original?
4. Fins a quin punt seria profitós convertir la lectura del clàssic en una activitat més lúdica per tal de fomentar l'interès lector enfocat a les grans obres literàries?

Tal com s'ha conclòs en el marc teòric, no és tan important la fiabilitat de l'adaptació com l'enfocament que es pren, ja que una obra mal adaptada pot permetre un exercici de detecció d'errors que pot resultar tan beneficiós com visualitzar una pel·lícula totalment fidel a l'obra original. Tot i aquesta conclusió, s'ha vist al llarg de tot el treball que l'obra, tot i no ser fidel a l'original grec, manté prou similituds per resultar un material didàctic òptim i recomanable per l'estudi de l'èpica grega. Per tant, la situació d'aprenentatge proposada surt com a resultat d'incloure les necessitats derivades de les diferències observades al musical amb l'estudi de les similituds respecte l'obra grega, per tal de garantir el millor aprenentatge possible pels estudiants. D'aquesta manera, hem obtingut un material didàctic que permet un aprenentatge significatiu en donar als alumnes un paper actiu en el seu aprenentatge, que manté la motivació al llarg de tota la situació i que permet, a través de diferents metodologies, complir tots els objectius presents tant en el currículum general de batxillerat com l'específic de la matèria de Llengua i Cultura Gregues.

Un dels objectius d'aquest treball és oferir un aprenentatge significatiu als estudiants, no només relatiu a l'argument de l'*Odissea* sinó també en relació amb la lectura crítica de tota mena d'obres: literàries, audiovisuals, visuals, musicals, etcètera. La tercera pregunta formulada anava en aquesta direcció, atès que volia fomentar l'esperit crític dels estudiants i, prenent de referència l'avaluació de l'aplicació parcial a l'aula, creiem haver aconseguit preparar una activitat que fomenti aquest aprenentatge significatiu per adquirir un esperit crític. Així mateix, aquesta proposta també procura generar sabers transversals i útils per totes les assignatures, alhora que treballa directament amb l'assignatura de Llengua Estrangera per garantir la correcta comprensió del musical per part de tots els alumnes. També es pot incorporar treball conjunt amb altres assignatures per garantir encara més aquests sabers transversals. Més enllà de fomentar unes competències que considerem extremadament importants en la nostra societat actual —pensament crític, interès en contrastar informació—, el treball plantejat als alumnes els permet crear habilitat per dur a terme recerques més elaborades, citant les fonts d'informació i argumentant la seva postura de manera correcta i adequada.

Finalment, responent a la darrera pregunta, considerem que l'enfocament lúdic de la lectura és un gran encert. Prenent de referència la valoració dels alumnes de l'activitat i el context general de la crisi lectora en l'actualitat, enfocar la lectura dels clàssics no com una obligació sinó com una activitat que amb una clara eina actual i diferent ens ajuda a motivar la lectura entre els joves, i a més a més permet que es perdi la por per llegir obres clàssiques, que culturalment es veuen com complexes i difícils. Es treu l'estigma de la lectura de clàssics com a obres inaccessibles, quelcom extremadament interessant a fer entre el jovent per fomentar-ne la lectura com a font de plaer, i generar així un jovent més culte i capaç de trobar el valor artístic i literari en diferents gèneres literaris, siguin o no de la seva preferència personal.

La proposta d'innovació desenvolupada en aquest treball ha volgut donar resposta a totes aquestes qüestions des d'un punt de vista realista i que, en finalitzar, permeti un canvi en els alumnes en l'aproximació que facin dels clàssics literaris i de les seves nombroses adaptacions: que els valorin, entenguin i no confiïn cegament en l'adaptació per entendre una obra clàssica. Malgrat no quedar recollit en la introducció com un dels objectius principals del treball, al llarg del desenvolupament també s'ha vist la importància de treballar el llenguatge homèric de forma general, i per aquest motiu es proposen dues activitats que tracten directament amb l'obra grega en la seva versió original adaptada. Fomentar la lectura en versió original és un objectiu massa complex en el nivell en què ens trobem, però s'ha vist que és interessant que els alumnes tinguin accés directe a la versió original de primera mà, amb els matisos i totes les estructures pròpies del gènere, atès que és improbable que la majoria dels estudiants tornin a tenir els texts en grec homèric de forma accessible per ells.

Com a resultat d'aquest treball, es veu una millora en els resultats dels estudiants, fet que genera una millor pràctica professional en desenvolupar unes habilitats necessàries en tots els estudiants. Gràcies a les metodologies emprades, tots els estudiants tenen cabuda en totes les activitats, sense que el docent hagi de fer massa esforços per aconseguir un clima a l'aula adequat i que tots els estudiants tinguin accés a l'aprenentatge de nous sabers. Els materials no estan adaptats a cap necessitat específica però amb els continguts d'aquests es vetlla perquè totes les necessitats especials més usuals estiguin cobertes, i necessitar fer modificacions menors de tipografia i format per millorar la lectura dels alumnes que ho necessitin. En general, però, aquesta situació d'aprenentatge és pot amollar fàcilment a qualsevol tipus de context i situació específica que ens trobem.

6. REFERÈNCIES

Llistat de llibres recomanats als alumnes:

- Homer. (2022). *Odissea* (traducció, introducció i notes de Joan Alberich). Editorial La Magrana, col·lecció Clàssics de Grècia i Roma.
- Homer. (2019). *Odissea* (Joan F. Mira, trad.). Editorial Proa. Usada com a complement addicional.
- Homer. (2019). *Odissea I* (Carles Riba, trad.). Editorial La Casa dels Clàssics, col·lecció Bernat Metge Essencial. Usada com a complement addicional.
- Homer. (2019). *Odissea II* (Carles Riba, trad.). Editorial La Casa dels Clàssics, col·lecció Bernat Metge Essencial. Usada com a complement addicional.

Llistat dels àlbums conceptuals que es treballaran:

- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Troy Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Cyclops Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2023). *The Ocean Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Circe Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Underworld Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Thunder Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Wisdom Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Vengeance Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.
- Rivera-Herrans, J. (2024). *The Ithaca Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.

Referències bibliogràfiques

- Ausubel, D., Novak, J. Y. H. H., i Hanesian, H. (1976). Significado y aprendizaje significativo. *Psicología educativa: un punto de vista cognoscitivo*, 1(2), 53-106.
- Bluestone, C. (2000). Feature Films as a Teaching Tool. *College Teaching*, 48(4), 141-146. <https://www.jstor.org/stable/27559014>
- Butler, A. C., Zaromb, F. M., Lyle, K. B., Roediger, H. L. (2009). Using Popular Films to Enhance Classroom Learning: The Good, the Bad, and the Interesting. *Psychological Science*, 20(9), 1161-1168. <https://www.jstor.org/stable/40575158>
- Cantó, B. (2019). La lectura del cicle troià a través del role-playing. *Methodos*, 4(1), 71-83. https://ddd.uab.cat/pub/methodos/methodos_a2019n4/methodos_a2019n4p71.pdf
- Carbonell Martínez, S. (2012). La pràctica oral en l'aula de grec antic. *Methodos*, 1(1), 39-46. <https://webs.uab.cat/methodos/biblio/la-practica-oral-en-laula-de-grec-antic/>
- Coll, C., Solé, I. (2007). Los profesores y la concepción constructivista. Dins Coll, C., Martín, E., Mauri, T., Miras, M., Onrubia, J., Solé, I. i Zabala, A. (eds.) *El constructivismo en el aula* (p. 8-22). Editorial GRAÓ. (Obra original publicada el 1993)

- Coloma Manrique, C. R., Tafur Puente, R. M. (1999). El constructivismo y sus implicancias en educación. *Educacion*, VIII(16), 217-244.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The Psychology of Optimal Experience*. https://www.researchgate.net/publication/224927532_Flow_The_Psychology_of_Optimal_Experience
- De Dios de Gea Ruiz, J. (2012). Una pervivencia de La Odisea: Edén al Oeste de Costa-Gavras y su aplicación en el aula. *Methodos*, I(1), 179-192. https://ddd.uab.cat/pub/methodos/methodos_a2012n1/methodos_a2012n1p179.pdf
- Departament d'Ensenyament. (2017). *Marc de la innovació pedagògica a Catalunya*. Generalitat de Catalunya, Ensenyament.
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya 8762. (2022). *DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*. Generalitat de Catalunya, Ensenyament.
- Freire, P. (2005). *Pedagogía del oprimido*. Trad. Mellado, J. Editores S.A. de C.V. (Obra original publicada el 1970)
- Galván Cardoso, A., Siado Ramos, E. (2021). Educación Tradicional: Un modelo de enseñanza centrado en el estudiante. *Revista interdisciplinaria de Humanidades, Educación, Ciencia y Tecnología*, VII(12), 963-974. <https://doi.org/10.35381/cm.v7i12.457>
- INS Andreu Nin (2023). *Projecte de Direcció, 2023-2027*.
- Linh, H. T. K., Tinh, N. T. T., Huyen N. T. T., Chung, K. T. T., Hoi, H. T. (2020). The Great Effects of Applying Music on Learning Second Language. *Universal Journal of Educational Research*, 8(11), 5453-5456. <https://doi.org/10.13189/ujer.2020.081148>
- Jurado de los Santos, P. ; Tejada Fernández, J. (2019). Disrupción y fracaso escolar. Un estudio en el contexto de la Educación Secundaria Obligatoria en Cataluña. *Estudios Sobre Educación*, 36, 135-155. <https://doi.org/10.15581/004.36.135-155>
- Liniper, M. (2011). Lights, Camera, Lesson: teaching literacy through film. *e-learning and digital media*, 8(4), 375-396. <https://doi.org/10.2304/elea.2011.8.4.375>
- Marcelo, C. (2002). Factores, condiciones y procesos de cambio en los teleformadores. Dins *Tecnologías de la información en el nivel de formación superior avanzada* p.21-38. Salamanca.
- Mut Arbós, J. (2017). En torno a la didáctica de las lenguas clásicas: qué, cómo y para qué. Dins *Estudios Clásicos*, 151, p. 157-178.
- Pagès Cebrian, J. (2012). Viure la poesia clàssica des de l'oralitat amb l'ajut de les TIC. *Methodos*, I(1), 119-128. https://ddd.uab.cat/pub/methodos/methodos_a2012n1/methodos_a2012n1p119.pdf
- Panosa Domingo, M. I. (2016). De les fonts antigues a l'escena contemporània. Arqueoesena: un pont entre el passat i el present. *Methodos*, 3, 55-66. https://ddd.uab.cat/pub/methodos/methodos_a2016n3/methodos_a2016n3p55.pdf
- Paquette, K., Rieg, S. (2008). Using music to support the Literacy Development of Young English Language Learners. *Early childhood education journal*, 36, 227-232. <https://doi.org/10.1007/s10643-008-0277-9>
- Rivera-Herrans, J. (2024a). *The Odyssey is cool! ESPECIALLY if you're in school!*. <https://www.youtube.com/watch?v=GVIgu89iTjU>

- Rivera-Herrans, J. (2024b). *A connection between Scylla and Circe #epicthemusical #epicthethundersaga #epicthecircesaga*. <https://www.youtube.com/watch?v=izread3qIY>
- Schoepp, K. (2001). Reasons for Using Songs in the ESL/EFL Classroom. *The Internet TESL Journal*, VII(2), 1-4.
- Stoddard, J., Marcus, A. S., Hicks, D. (2017). *Teaching difficult history through film*. Routledge.
- Tonucci, F. (2013). *Enseñar o aprender*. Losada S.A.

ANNEX 1: Fitxa tècnica de les sagues musicals

NOM: EPIC: *The Troy Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: juliol 2024 (regrabració del 2022)

DURACIÓ: 16 minuts

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 3: Coberta de l'àlbum conceptual *The Troy Saga*

Taula 6: Descripció de les cançons de *The Troy Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
The Horse and the Infant	3:54	Jorge Rivera-Herrans Luke Holt Cast of EPIC: The Musical
Just a Man	2:28	Jorge Rivera-Herrans Cast of EPIC: The Musical
Full Speed Ahead	2:59	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Steven Dookie Cast of EPIC: The Musical
Open Arms	3:18	Jorge Rivera-Herrans Steven Dookie
Warrior of the Mind	3:28	Jorge Rivera-Herrans Teagan Earley Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Cyclops Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: juliol 2024 (regrabració del 2023)

DURACIÓ: 14 minuts i 17 segons

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 4: Coberta de l'àlbum conceptual *The Cyclops Saga*

Taula 7: Descripció de les cançons de *The Cyclops Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
Polyphemus	3:36	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Steven Dookie Cast of EPIC: The Musical
Survive	3:14	Jorge Rivera-Herrans Steven Dookie Cast of EPIC: The Musical
Remember Them	4:08	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Teagan Earley Cast of EPIC: The Musical
My Goodbye	3:17	Jorge Rivera-Herrans Teagan Earley Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Ocean Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: desembre 2023

DURACIÓ: 14 minuts

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 5: Coberta de l'àlbum conceptual *The Ocean Saga*

Taula 8: Descripció de les cançons de *The Ocean Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
Storm	2:42	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Cast of EPIC: The Musical
Luck Runs Out	3:01	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Cast of EPIC: The Musical
Keep Your Friends Close	4:07	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Anna Lea Kira Stone Miguel Veloso Steven Rodriguez Cast of EPIC: The Musical
Ruthlessness	4:22	Jorge Rivera-Herrans Steven Rodriguez Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Circe Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: febrer 2024

DURACIÓ: 13 minuts

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 6: Coberta de l'àlbum conceptual *The Circe Saga*

Taula 9: Descripció de les cançons de *The Circe Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
Puppeteer	4:09	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Talya Sindel Cast of EPIC: The Musical
Wouldn't You Like	2:54	Jorge Rivera-Herrans TROY Cast of EPIC: The Musical
Done For	2:27	Jorge Rivera-Herrans Talya Sindel
There Are Other Ways	3:27	Jorge Rivera-Herrans Talya Sindel Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Underworld Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: abril 2024

DURACIÓ: 11 minuts

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 7: Coberta de l'àlbum conceptual *The Underworld Saga*

Taula 10: Descripció de les cançons de *The Underworld Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
The Underwold	4:16	Jorge Rivera-Herrans Steven Dookie Wanda Herrans Cast of EPIC: The Musical
No Longer You	2:47	Jorge Rivera-Herrans Mason Olshavsky
Monster	3:38	Jorge Rivera-Herrans Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Thunder Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: juliol 2024

DURACIÓ: 18 minuts

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 8: Coberta de l'àlbum conceptual *The Thunder Saga*

Taula 11: Descripció de les cançons de *The Thunder Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
Suffering	2:30	Jorge Rivera-Herrans Anna Lea
Different Beast	3:30	Jorge Rivera-Herrans Anna Lea Cast of EPIC: The Musical
Scylla	2:54	Jorge Rivera-Herrans KJ Burkhauser Armando Julián Cast of EPIC: The Musical
Mutiny	4:53	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Cast of EPIC: The Musical
Thunder Bringer	4:09	Jorge Rivera-Herrans Luke Holt Anna Lea Armando Julián Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Wisdom Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: agost 2024

DURACIÓ: 18 minuts

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 9: Coberta de l'àlbum conceptual *The Wisdom Saga*

Taula 12: Descripció de les cançons de *The Wisdom Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈPRETS
Legendary	3:14	Jorge Rivera-Herrans Ayron Alexander Miguel Veloso Cast of EPIC: The Musical
Little Wolf	3:13	Jorge Rivera-Herrans Teagan Earley Ayron Alexander Miguel Veloso Cast of EPIC: The Musical
We'll Be Fine	2:05	Jorge Rivera-Herrans Teagan Earley Miguel Veloso
Love in Paradise	4:10	Jorge Rivera-Herrans Barbara Wangui; Steven Dookie Steven Rodriguez; Teagan Earley Kira Stone; KJ Burkhauser Mason Olshavsky; Wanda Herrans Armando Julián; Tyla Sindel Cast of EPIC: The Musical
God Games	5:19	Jorge Rivera-Herrans; Teagan Earley Brandon McInnis; Earle Gresham Jr. Janani K. Jha; Luke Holt Mike Rivera; POESY Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Vengeance Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: octubre 2024

DURACIÓ: 16 minuts

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 10: Coberta de l'àlbum conceptual *The Vengeance Saga*

Taula 13: Descripció de les cançons de *The Vengeance Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
Not Sorry For Loving You	3:04	Jorge Rivera-Herrans Barbara Wangui Cast of EPIC: The Musical
Dangerous	3:24	Jorge Rivera-Herrans TROY Diana Rivera-Herrans
Charybdis	2:13	Jorge Rivera-Herrans
Get in the Water	3:40	Jorge Rivera-Herrans Armando Julián Steven Dookie Steven Rodriguez Wanda Herrans Cast of EPIC: The Musical
Six Hundred Strike	3:31	Jorge Rivera-Herrans Steven Rodriguez Cast of EPIC: The Musical

NOM: EPIC: *The Ithaca Saga* (Official Concept Album)

TIPUS DE DOCUMENT: EP

ARTISTA: Jorge Rivera-Herrans

PUBLICACIÓ: desembre 2024

DURACIÓ: 22 minuts 36 segons

COMPOSITOR: Jorge Miguel Rivera-Herrans

DISTRIBUIDORA: Winion Entertainment LLC

Il·lustració 11: Coberta de l'àlbum conceptual *The Ithaca Saga*

Taula 14: Descripció de les cançons de *The Ithaca Saga*

CANÇÓ	MINUTS	INTÈRPRETS
The Challenge	3:21	Jorge Rivera-Herrans Anna Lea Cast of EPIC: The Musical
Hold Them Down	3:03	Jorge Rivera-Herrans Ayrton Alexander Cast of EPIC: The Musical
Odysseus	5:32	Jorge Rivera-Herrans Dennis Diaz Jamie Wiltshire Miguel Veloso Tristan Caldwell Cast of EPIC: The Musical
I Can't Help but Wonder	4:51	Jorge Rivera-Herrans Miguel Veloso Teagan Earley
Would You Fall in Love with Me Again	5:45	Jorge Rivera-Herrans Anna Lea

ANNEX 2: Activitats proposades als estudiants

A partir de la pàgina següent trobareu diverses activitats tal com seran presentades als alumnes. Cal destacar que aquestes són una guia i que es podrien modificar en funció de les respostes a l'aula, atès que totes les activitats demanen una participació molt activa, i no es pot preveure amb exactitud fins a quin nivell serà possible. En aquestes activitats també hi manquen els continguts teòrics, atès que s'ha apostat per evitar la teoria escrita durant les explicacions i fomentar així l'atenció entre els alumnes a l'aula.

A continuació teniu un petit índex de les diferents activitats desenvolupades:

Taula 15: Taula de continguts de les activitats

Activitat 1	Descobrim l' <i>Odissea</i>	62
Activitat 2	The Odysey: <i>A sea voyage</i>	63
Activitat 3	L'estructura de l' <i>Odissea</i>	64
Activitat 4	<i>Storm: music in</i> The Odysey	66
Activitat 5	L'aorist sigmàtic i temàtic: activitats	68
Activitat 6	Text de Nausica i Odisseu	71
Activitat 7	Text d'Euriclea i Odisseu	73

Activitat 1: Descubrim l'*Odissea***DESCOBRIM L'*ODISSEA***

1. Escriu les característiques principals del gènere èpic. Fes servir els punts següents com a guia:

- Etimologia:
- Gènere:
- Estructura interna:
- Transmissió:
- Llengua:

2. Fes una breu descripció dels temes més usuals del gènere èpic i digues-ne el motiu que creus que té. Què en saps, de l'argument de l'*Odissea*?

3. Saps alguna obra literària inspirada en l'*Odissea*? Quines? I una obra cinematogràfica? I alguna pintura? Saps en quin passatge homèric està inspirada *Nausica*, de Joan Maragall?

4. Observa el vídeo⁴ i dona exemples a la resta de la classe d'obres que coneguis que siguin adaptacions d'altres i que, igual com explica l'autor del musical, s'hagin pres llibertats creatives respecte el cànon original.

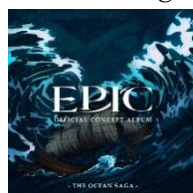
5. L'*Odissea* és una obra dividida en tres parts, que compta amb vint-i-quatre cants. Observa les portades i els títols de les sagues del musical i digues a quina part pertany.

Telemàquia:

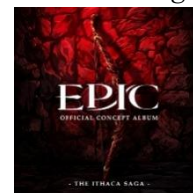
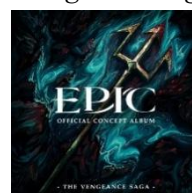
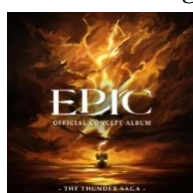
Viatge d'Odisseu:

Venjança dels Pretendents:

The Troy Saga | *The Cyclops Saga* | *The Ocean Saga* | *The Circe Saga* | *The Underworld Saga*

The Thunder Saga | *The Wisdom Saga* | *The Vengeance Saga* | *The Ithaca Saga*

⁴ [The Odyssey is cool!](#)

Activitat 2: *The Odyssey*: a sea voyage***THE ODYSSEY: A SEA VOYAGE***

1. What do these words have in common? Translate those you don't know the meaning of.

Tide	(Tidal) wave	Ripple	
Comrade	Mate	Capitan	
Foe	Enemies	Rival	
Shore	Coast	Beach	
Ship	Raft	Boat	
Slain	Slay	Kill	

2. Usually, in literature, a trip is faced with many challenges. In *The Odyssey*, such challenges include a witch, a Cyclop, sirens or a mutiny. Write a sentence with each foe: how would you confront them?

-
-
-
-

3. What do you think these sentences mean:

- I would take the suffering from you:
- This life is amazing when you greet it with open arms:
- Ruthlessness is mercy upon ourselves:
- You wanna get home? Put it all on the line:

4. Fill in the gaps. There are more words than needed.

women, comrade, ship, foe, men, captain, enemy

- 1) Circe turned _____ into pigs to protect her nymphs.
- 2) If we want to sail smoothly, we need to choose the best _____.
- 3) In every fleet there is a _____ in charge.
- 4) To defeat the _____ we need to be tricky.
- 5) My _____ is the best sailor I've ever known.

5. Build sentences

- skill / a / be / wit / powerful
- stay / win / we / if / could / we / together
- Calypso / be (past. simple) / not / deadly / foe / a
- mutiny / be / a / another / for / word / rebellion

Activitat 3: L'estructura de l'*Odissea***L'ESTRUCTURA DE L'*ODISSEA*****1. Omple els buits**

L'*Odissea* és una obra _____ atribuïda a Homer, un aede cec de Quios del segle ____ aC. L'obra està dividida en ____ cants, i aquests es poden dividir entre ____ parts diferenciades: la _____, el viatge d'Odisseu i la _____.

La _____ tracta el viatge de Telèmac, fill _____, per investigar si _____. Aquesta part ocupa els _____ primers cants de l'*Odissea* i s'inicia amb una invocació a _____. Telèmac parla amb els reis de _____ i _____.

El viatge d'Odisseu ocupa del cant ____ al cant _____. Està narrat en _____ persona, ja que se'n relata al final del viatge, al palau d'Alcínoos, el rei _____, de boca _____. Entre les aventures més destacades d'Odisseu, cal mencionar _____, _____ i _____.

Finalment, la _____ ocupa els ____ cants restants de l'*Odissea*, i tracta el _____ d'Odisseu a Ítaca, gràcies a una nau feacia, el seu retrobament amb el _____ i el seu _____, així com tota la gestació de _____, que acaba amb les morts de _____ i de les _____. L'obra acaba amb el retrobament entre _____.

2. Llegeix el fragment següent, situa'l dins l'obra homèrica i subratlla els elements que ho demostren. A continuació, observa el vídeo següent⁵ i comenta amb la resta del grup classe quines similituds i quines diferències té amb el que has llegit.

Davant del palau d'Odisseu, els pretendents es divertien llançant el disc i disparant el dard, en un pati de paviment sòlid, com ho feien abans, manifestant la seva insolència. Estaven asseguts Antínoos i Eurímac, semblants als déus, capdavaners dels pretendents. Ells eren de molt els millors pel que fa a la valentia. Noèmon, el fill de Froni, se'ls va acostar i, dirigint-se a Antínoos, li va fer aquestes preguntes: «Antínoos, ¿pels càlculs podem o no saber quan Telèmac tornarà de Pilos sorrenca?»

Així va parlar, i els altres es van sorprendre en el seu cor, perquè no pensaven que Telèmac se n'hauria anat a Pilos de Neleu, sinó que creien que era al camp amb les ovelles o amb el porquerol. A ells dos, a Antínoos i a Eurímac, se'ls va enutjar l'ànim altiu. Van fer seure tots els pretendents junts i van aturar els jocs. I al mig de tots ells va parlar Antínoos, fill d'Eupites, tot contrariat:

«Ai, ai! Certament ha estat una gran proesa. El viatge ha estat dut a terme per Telèmac d'una manera superba. I això que dèiem que no se'n sortiria. Contra la voluntat de tants homes, un noi jovenet se n'ha anat així com si res. Ha avarat una nau i s'ha triat els millors del poble. Aviat començarà a ser un perill. Però tant de bo que Zeus li faci perdre el vigor abans que arribi a la flor de la joventut. Apa, doncs, doneu-me una nau ràpida i vint companys per a preparar-li una emboscada, quan torni, i per a fer guàrdia a l'estret entre Ítaca i l'escarpada Samos per tal que el viatge que ha fet pel seu pare li resulti ben desastrós».

Homer, *Odissea*, IV, adaptació dels versos 625-674, traducció de Joan Alberich i Mariné.

Imagina que Homer i Jorge Rivera són dos aedes. Creus que les seves versions tenen un resultat similar ?

⁵ [Hold Them Down - EPIC: The Musical](#) minut 1:10 - 2:03

3. **El principi del cant I i del cant V hi trobem assemblees dels déus. Escolta la versió de les assemblees divines del musical⁶ i digues si és similar al que trobaries en l'obra homèrica. Busca la traducció d'una de les dues assemblees dels déus en català i anota les seves característiques principals.**
4. **La venjança dels pretendents és l'esdeveniment principal de la segona part de l'obra. Homer ens parla d'una sèrie de personatges involucrats en aquesta matança, com són el porquer Eumeu, Telèmac i Odisseu. Llegeix el fragment, mira el vídeo⁷ i compara els relats que hi trobem en totes dues obres.**

El molt sofert i divinal Odisseu li va dir: «Ara he arribat aquí seguint els consells d'Atena perquè nosaltres dos puguem prendre decisions sobre la mort dels pretendents. Així doncs, digues-me el nombre i el nom dels pretendents perquè jo sàpiga quants homes són i de quina gent es tracta. Després d'haver meditat en el meu cor irreprotxable, et diré si ens hi podem enfrontar nosaltres dos sols, sense ajut d'algú altre, o haurem de cercar aliats».

Al seu torn, l'assenyat Telèmac, mirant-se'l, va dir: «Pare, sempre he sentit parlar de la teva gran fama, que pel que fa a les mans ets un bon lluitador i pel que fa al seny una persona prudent. Però el que acabes de dir és massa arriscat i n'estic molt sorprès. Seria absurd que dos homes sols lluitessin amb adversaris tan nombrosos i tan agosarats. Els pretendents no són ni una desena ni només dues, sinó molts més. Si ens enfrontem a tots ells, mentre són dintre, tinc por que, encara que hagi arribat, no puguis castigar les seves injúries d'una manera amarga i terrible. Però si pots comptar amb algun aliat, digues-me'l, qualsevol que ens ajudi amb el cor benigne».

Al seu torn, el molt sofert i divinal Odisseu va respondre: «T'ho diré, estigues atent i escolta'm. Digues-me si en tindrem prou amb Atena i el pare Zeus o si hauré de pensar en algun altre aliat».

Al seu torn, l'assenyat Telèmac, mirant-se'l, li va dir: «Magnífics són els aliats que has dit, encara que seguim a les altures entre els núvols. Ells tenen el domini sobre tots els homes i sobre les deïtats immortals».

El molt sofert i divinal Odisseu li va contestar: «Sí, ells dos no seran gaire temps lluny de la lluita furiosa, quan entre els pretendents i nosaltres es decidirà la força d'Ares dins el meu palau. Demà, a trenc d'alba, tu torna a casa i entretén-te amb els pretendents arrogants. Més tard, el porquerol em portarà a la vila amb l'aspecte d'un pidolaire miserable i vell. Quan Atena, la dea de molts consells, em farà actuar en el meu ànim, t'ho assenyalaré amb un moviment de cap. Aleshores tu, després d'haver-ho entès, recull totes les armes de guerra que hi hagi a les sales i puja-les a la part més fonda de la meua cabra de sostre elevat, totes juntes. Deixa per a nosaltres dos sols dues espases, dues llances i dos escuts de pell de bou que siguin a l'abast de la mà perquè els puguem agafar quan ataquem els pretendents. Que ningú no et senti dir que Odisseu és a casa, que no ho sàpiga ni Laertes, ni el porquerol, ni cap dels servents, ni la mateixa Penèlope. Només tu i jo sondejarem l'actitud de les dones i posarem a prova els servents per veure qui encara t'honora i et respecta en el seu cor, i qui no es preocupa de tu i et menysprea, estant la situació que et trobes»

Homer, *Odissea*, XVI, adaptació dels versos 225-307, traducció de Joan Alberich i Mariné.

⁶ [God Games - EPIC: The Musical](#)

⁷ [Odysseus - EPIC: The Musical](#) + primers 20 segons de [I Can't Help but Wonder - EPIC: The Musical](#)

Nom: _____

Data: _____

Activitat 4: *Storm*: Music in *The Odyssey*

Storm

These waves and _____ have grown in strength and size

Is it nature or divine, or a blessing in disguise?

Our home's in sight

This _____'s our final fight

There's no time to die

_____ (sir!)

Brace for a storm (storm)

The likes of which we've never seen before

Brace for a storm (storm)

With home so close, we must keep pushing forward

Full _____ ahead

Head towards the island, but avoid the crashing _____

Tread where the _____ is flat and then you will be saved

_____, we will capsize with these waves, our fleet will fail

Have them follow my _____, I'll ensure that we prevail

Storm (storm)

We're taking too much damage to survive

We'll beat this storm (storm)

At this rate, we won't make it out alive

Captain, look

An _____ in the sky

Eurylochus, grab the _____

As many as you can find

What do you have in mind?

We're gonna shoot for the sky

What?

Storm (storm)

Everyone grab a harpoon and aim it high

_____, storm

We're shooting for the island in the sky

In the sky

Cançó: [Storm - EPIC: The Musical](#)

Nom: _____

Data: _____

- 1. Suggest as many synonyms as you can from the words missing on the song**

- 2. What do these verbs have in common? Would there be different tenses with a similar meaning for any of these verbs, in their context?**
 - a) they have grown | we've (never) seen:

 - b) is it? | Brace yourself:

 - c) you will be saved | we will capsize | we'll beat | we won't make it:

- 3. What do you think is happening on that song? Is there a book or film you can relate to this song? Talk in pairs about other shows where you could fit this song and why.**

- 4. Who are the main characters of the song? What do you know of them? Write a very short essay on *the Odyssey*, using the information your classmates gave you and the information you already know.**

Activitat 5: L'aorist sigmàtic i temàtic: activitats

L' AORIST SIGMÀTIC

	AORIST ACTIU	AORIST MITJÀ
ἐγώ	ἔλυσ <u>α</u>	ἔλυσά <u>μην</u>
σύ	ἔλυσ <u>ας</u>	ἔλυσ <u>ω</u>
αὐτός	ἔλυσ <u>ε(ν)</u>	ἔλυσ <u>ατο</u>
ἡμεῖς	ἔλυσ <u>αμεν</u>	ἔλυσά <u>μεθα</u>
ὕμεῖς	ἔλυσ <u>ατε</u>	ἔλυσ <u>ασθε</u>
αὐτοί	ἔλυσ <u>αν</u>	ἔλυσ <u>αντο</u>

RECORDA!!

π β φ + σ => ψ

τ δ θ + σ => σ

κ γ χ + σ => ξ

1. Conjuga els següents verbs en la seva forma activa i mitjana d'aorist sigmàtic:

	παιδεύω 'educar'		ἀγγέλλω 'enviar'		βλέπω 'veure'	
	AORIST ACTIU	AORIST MITJÀ	AORIST ACTIU	AORIST MITJÀ	AORIST ACTIU	AORIST MITJÀ
ἐγώ						
σύ						
αὐτός						
ἡμεῖς						
ὕμεῖς						
αὐτοί						

2. Escriu en l'espai en blanc la forma d'aorist que cal per obtenir una frase amb sentit

- 1) Ὅμηρος τὸν Δία _____. (προσαγορεύω)
- 2) Ὅμηρος _____ διήγησιν περὶ τε τῶν ἐν Ἰλίου παθημάτων. (ποιέω)
- 3) Ἡ ἀναχώρησις τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἰλίου πολλὰ _____. (νεοχμώω)
- 4) Ὀδυσσεὺς τὴν νῆσον _____ τῶν Σειρήνων, αἱ ἦσαν Ἀχελώου καὶ Μελομένης θυγατέρες. (παραπλέω)
- 5) Οἱ ποιηταὶ ᾠδὴν Ἑλληνι καὶ βαρβάρῳ _____. (ποιέω)

3. Tradueix les frases anteriors

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

4. Transforma en aorist les formes verbals en negreta i tradueix l'oració següent:

- 1) Ὀδυσσεὺς, τῆς ᾠδῆς βουλόμενος **ὕπακούειν**, τῶν μὲν ἐταίρων τὰ ὅτα **ἔβυε** κηρῶ, ἑαυτὸν δὲ **ἐκέλευε** προσδεῖσθαι τῷ ἰστώ.

L' AORIST TEMÀTIC

L'aorist temàtic actiu i mitjà porta la vocal temàtica ε/o entre l'arrel i les desinències, i no el morfema -σα-. Per aquest motiu, l'aorist temàtic pren les desinències de l'imperfet d'indicatiu en la seva conjugació. Per diferenciar els imperfets dels aoristos temàtics, cal fixar-se en la radical del verb, que sempre varia de la de present.

	IMPERFET ACTIU	AORIST ACTIU	IMPERFET MITJÀ	AORIST MITJÀ
ἐγώ	ἔλειπον	ἔλιπον	ἐλείπομην	ἐλipoμην
σύ	ἔλειπες	ἔλιπες	ἐλείπου	ἐλίπου
αὐτός	ἔλειπε(ν)	ἔλιπε(ν)	ἐλείπετο	ἐλίπετο
ἡμεῖς	ἐλείπομεν	ἐλίπομεν	ἐλείπομεθα	ἐλipoμεθα
ὕμεῖς	ἐλίπετε	ἐλίπετε	ἐλείπεσθε	ἐλίπεσθε
αὐτοί	ἔλειπον	ἔλιπον	ἐλείποντο	ἐλίποντο

1. Classifica els següents verbs en les dues columnes, aparellant l'aorist amb la seva forma d'imperfet:

ἔφευγον, εἶλον, ἔβαλλον, ἔλεγετε, ἔπιον, ἤρχετο, ἔφυγεν, εἶχετε, ἔδραμετε, ἐώρας, ἔβαλομεν, εἶπου, ἤλθον, ἔτρεχεν, ἔσχες, ἐλάμβανον, ἐπίνοντο, ἔλαβες, ἤρουν, εἶδομεν

IMPERFET	AORIST	IMPERFET	AORIST

2. Cerca els enunciats dels verbs anteriors al diccionari i tradueix totes les formes verbals respectant-ne el nombre i el temps verbal.

3. Marca, en cada sèrie, la forma verbal que no estigui en el mateix temps que les altres. A continuació transforma aquesta forma verbal de manera que morfològicament no discrepi de les altres. Digues quina és la forma verbal de cada sèrie i la seva correcta traducció.

1) ἤλθόν, ἐτίμησα, εἶδον, ἔπεμπον: _____

2) προσηγόρευσε, ἐξέπεμψε, ἔσχε, ἔφευγε: _____

3) ἔγραψε, εἶχε, ἔπραξε, ἤλθε: _____

4) ἤλθε, εἶδε, ἐνίκησε, ἔλεγε: _____

5) ἐγένετο, εἶλετο, ἔμαθε, ἔλειπε: _____

Nom: _____

Data: _____

4. Digues el nombre de cada sèrie següent. Ofereix una traducció del verb en infinitiu i destaca les peculiaritats de cada una de les formes verbals.

- 1) ἔγραφον / ἔγραψα / γράφω: _____
- 2) ἤξας / ἤγεσ / ἄγεις: _____
- 3) ἐβάλομεν / ἐβάλλομεν / βάλλομεν: _____
- 4) εἴχετε / ἔσχετε / ἔχετε: _____
- 5) ἐπαίδευσαν / ἐπαίδευν / παίδευουσι: _____
- 6) ἀπέθανε / ἀπέθνησκε / ἀποθνήσκει: _____

Activitat 6: Nausica veu Odisseu**NAUSICAVEU ODISSEU**

ὥς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς, ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ φύλλων, ὥς ῥύσαιτο περὶ χροὶ μήδεα φωτός. βῆ δ' ἴμεν ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος ἀλκὶ πεποιθώς 130 ὅς τ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ ὄσσε δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσί μετέρχεται ἢ οἴεσιν ἥε μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἐ γαστήρ μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν· ὥς Ὀδυσσεὺς κούρησιν ἐνπλοκάμοισιν ἔμελλε 135 μίξεσθαι, γυμνὸς περ ἑὸν· χρεῖω γὰρ ἵκανε. σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη κεκακωμένος ἄλμη, τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας προὔχουσας. οἷη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε καὶ ἐκ δέος εἴλετο γυίων. 140	Havent parlat així, el diví Odisseu va sortir dels arbustos, de l'espès sotabosc va trencar amb la mà robusta un brot de fulles per, entorn la pell, aturar les vergonyes d'home. Se n'anava, com un lleó muntanyenc refiat de la seva força que avança a través de la pluja i del vent, amb els ulls flamejant: tot seguit, ell esta entre les vaques o les ovelles o amb les cérvoles salvatges: el ventre li exigeix atacar el ramat i anar cap a l'atapeït corral: així Odisseu estava a punt de barrejar-se entre les noies de bells rinxols, encara estant nuu: la necessitat s'avançava. Es va presentar esfereïdor a elles, desfigurat pel salobre, van fugir per totes bandes per les ribes sobresortides. Només la filla d'Alcínous va restar: perquè Atena li va infondre coratge a l'ànim i va llevar la por dels membres
---	---

Odissea, VI, 127-140

- 1. Els verbs marcats en negreta estan en aorist, la seva forma èpica. Conjuga'ls seguint la seva forma sigmàtica o temàtica usual, en la mateixa persona i nombre, en veu activa i Mitjana d'indicatiu.**

- a) ὑπεδύσετο (ὑποδύομαι):
- b) κλάσε (κλάω):
- c) βῆ (3a singular de βαίνω en subjuntiu):
- d) τρέσσαν (τρέω):
- e) θῆκε (τίθημι):
- f) εἴλετο (αἰρέω):

- 2. En la descripció de l'actitud del lleó hi trobem una sèrie de verbs en present. Cerca'ls i conjuga'ls en aorist, mantenint-ne la persona, el nombre i la veu d'origen.**

- 3. Cerca l'enunciat dels mots següent, ofereix-ne una traducció i un terme en català que n'hagi derivat**

Mot	Enunciat mot	Traducció	Derivats
ἠϊόνας			
χειρὶ			
δέος			
δῖος			
βουσί			

4. Explica sintàcticament les oracions següent:

αὐτὰρ ὁ βουσὶ μετέρχεται ἢ οἶεσσιν ἢ (=ἢ) μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους:

ὥς Ὀδυσσεὺς κούρησιν ἐνπλοκάμοισιν ἔμελλε

5. Quina funció fa el nominatiu de l'oració: σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη**6. Al text hi trobem una sèrie de connectors com ὥς o αὐτὰρ. Busca'n la traducció en el text i digues quin tipus de connector és cadascun amb l'ajuda del diccionari.****ANALITZEM EL QUE HEM LLEGIT**

- 7. Quina creus que és la importància d'Atena en aquest fragment? Què en saps, del paper que juga la deessa en la trobada entre Odisseu i Nausica.**
- 8. Homer compara Odisseu amb un lleó. Perquè? Com creus que era l'aspecte d'Odisseu? Per què? En quin punt de la seva història ho situaries, i quina és el darrer obstacle que ha sofert en el seu retorn a Ítaca?**
- 9. Nausica és part del poble dels feacis. Ni ella ni el seu poble apareixen en *EPIC: The Musical*. Perquè creus que és això? Tot i que no surti en el musical, la figura de la feacia ha estat molt important en la cultura occidental. Quines obres coneixes que tinguin Nausica com a personatge principal? Creus que la falta d'aquesta personalitat fa perdre encant al musical? Per què, o per què no?**
- 10. Busqueu imatges d'Odisseu i Nausica. Es representa una escena similar al text que heu llegit? Perquè creieu que sí, o que no?**

Activitat 7: Euriclea reconeix Odisseu**EURICLEA RECONeix ODISSEU**

Odisseu ha arribat a Ítaca i vol entrar al palau disfressat de rodamon, per iniciar la venjança dels pretendents. Com a nouvingut, les normes d'hospitalitat gregues demanaven que una esclava li rentés els peus després del llarg viatge. Per aquesta tasca s'escull Euriclea, la seva dida, que reconeix la cicatriu de quan Odisseu era petit.

τὴν οὐλὴν γραῦς χειρσί καταπρηνέσι λαβοῦσα¹

¹ λαβοῦσα: participi. Traduir per *havent tocat*. Va amb el τὴν οὐλὴν: *la vella, havent tocat la cicatriu*,

ἔγνων, ῥ' ἐπιμασσαμένη², πόδα δὲ προῆκε³ φέρεσθαι⁴.

² ῥ' ἐπιμασσαμένη: participi. Traduir per *en palpar-la*. Es refereix a la cicatriu.

³ προῆκε: *deixar caure*.

⁴ φέρεσθαι: infinitiu. Traduir per: *que sostenia*. Va amb πόδα

ἐν δὲ λέβητι ἔπese κνήμη, κανάχησε⁵ δὲ χαλκός,

⁵ κανάχησε: aorist sense augment. 3a sing aorist actiu

ἄψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη⁷. τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυτο ὕδωρ⁸.

⁶ ἄψ δ' ἐτέρωσε: dos adverbis que, junts, es poden traduir per *cap a l'altra banda*.

⁷ ἐκλίθη: 3a sing aorist passiu del verb κλίνω *inclinat-se*.

⁸ τὸ ὕδωρ τοῦ λέβητος ἐξέχυτο ἐπὶ χθονὸς

τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα, τὼ δέ οἱ ὅσσε

Alhora l'alegria i el dolor van aclaparar-li el cor, els seus ulls

δακρυόφιν πλησθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.

es van omplir de llàgrimes, la veu forta la va abandonar.

ἀψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσεῖα προσέειπεν·

Aferrada a Odisseu pel mentó, li va dir:

«ἦ μάλα Ὀδυσσεύς εἴ, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγώ γε

⁹ σ': pronom reflexiu de segona persona. Traducció: *et*

πρὶν ἔγνωσᾶν, πρὶν πάντα ἄνακτα ἐμὸν ἀμφαφάσθαι¹⁰»

¹⁰ ἀμφαφάσθαι: infinitiu. Junt amb l'adverbi πρὶν, es tradueix: *fins que he palpat*. Porta un complement directe en acusatiu, com si fos un verb conjugat.

ὁ ἄναξ, ἄνακτος: «rei». Amb un possessiu, «amo».

Odissea, XIX, 467-475

1. ἤ és interjecció exclamativa. En què es diferencia de la forma en imperfet de la tercera persona del verb εἶμι? I de la forma en nominatiu de l'article grec? Cerca la conjunció disjuntiva ο, ο βέ al diccionari i compara els quatre mots.
2. En el fragment hi ha dues formes en aorist del verb γινώσκω. Escribeu-les i analitzeu-les morfològicament.
3. L'ordre de l'oració «ἐν δὲ λέβητι ἔπεσε κνήμη» és diferent a l'ordre resultant de la traducció. Creus que la posició de les paraules té alguna intenció?

4. Escandeix el vers següent:

τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα, τὼ δέ οἱ ὄσσε

ἔλε és la forma èpica de εἶλεν. Intenta escandir el vers amb la forma clàssica del verb, a veure si el canvi de forma verbal té alguna afectació a la mètrica:

τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος εἶλεν φρένα, τὼ δέ οἱ ὄσσε

5. Euriclea és un personatge molt important en l'Odissea. En canvi, no apareix al musical *EPIC: The Musical*. Creus que hi ha algun personatge que agafi les seves qualitats?
6. Al musical el primer contacte amb els personatges benvolguts del palau és *I Can't Help But Wonder*⁸. Escolteu la cançó i debateu perquè creieu que s'ha produït aquest canvi, d'un reconeixement previ a la venjança dels pretendents en Homer a un reconeixement posterior en l'obra contemporània.

⁸ [I Can't Help But Wonder - EPIC: The Musical](#)

ANNEX 3: Model de treball per als alumnes

A partir de la pàgina següent trobareu desenvolupat un treball similar al que es demanarà dels alumnes. Convé tenir present que aquest treball és una versió ampliada i duta a terme per l'autora d'aquest projecte d'innovació, és a dir, per una persona que ha dedicat moltes hores a l'estudi de les dues obres i per tant en té un coneixement molt ampli. A més a més, s'ha desenvolupat el treball de mostra sobre una de les cançons més complexes del musical atès que, com s'ha explicat al punt 3.1.2., tracta el caràcter d'Odisseu i el seu canvi d'home a monstre, i no una aventura concreta. S'ha triat analitzar aquesta cançó perquè tots els alumnes tinguin l'explicació del caràcter d'Odisseu i no els suposi cap trasbals en el seu estudi propi. El treball de mostra també conté moltes referències a diversos cants de forma simultània. Els alumnes tindran aquest treball de mostra perquè conté diferents enfocaments que poden adoptar, a més dels aspectes formals.

Als alumnes se'ls demanarà un estudi general, que englobi el tracte d'un episodi en diverses cançons i no es centrin tant en una única cançó que engloba diversos cants. S'ha desenvolupat un treball amb una cançó considerablement més complexa del que es demanarà als alumnes perquè aquesta activitat servirà activament en el desenvolupament de la situació d'aprenentatge, però convé tenir present que s'ha desenvolupat per una experta en la matèria, i que s'ha elegit una comparació d'un nivell més elevat del que es demanarà.

Els continguts que ha de contenir sí o sí el treball que presenten és:

1. Contextualització de l'aventura i justificació de la tria.
2. Breu resum de l'argument de l'aventura.
3. Comparativa entre els fets principals les dues, amb una possible explicació al respecte ben argumentada.
4. Cites textuais d'Homer i de Jorge Rivera-Herrans (mínim d'una)

L'Odissea i EPIC: The Musical

Estudi comparatiu de la matança dels pretendents

EPIC: The Musical és un musical inspirat en diferents episodis de l'*Odissea* com són la seva estada amb Circe, Calipso o el seu enfrontament amb Polifem. En aquest treball, es vol estudiar quines similituds i quines diferències hi ha entre la matança dels pretendents que trobem **en el cant XXII de l'Odissea** i en la versió actual que n'ha fet Jorge Rivera-Herrans en **la cançó *Odysseus***, una de les darreres cançons de *The Ithaca Saga*. He triat aquest tema per poder estudiar millor el caràcter d'Odisseu, atès que considero que és un dels aspectes fonamentals de les dues obres, i que convé entendre per realment saber apreciar les dues obres.

INTRODUCCIÓ

L'*Odissea* és una obra atribuïda a Homer i datada del segle VII aC. És una obra del gènere èpic que, junt amb la *Iliada*, forma el cànion homèric que ens explica la Guerra de Troia. Aquestes obres en un origen es transmetien de forma oral gràcies als **aedes**, uns poetes ambulants que cantaven acompanyats de la **fòrminx**, un instrument de quatre cordes similar a una lira. Els aedes cantaven poemes èpics a demanda, i cada versió era diferent en funció del públic. Amb el pas del temps, els aedes van desaparèixer per donar pas als **rapsodes**, uns recitadors dels poemes que havien creat els aedes. Les poesies orals s'havien establert en un cànion universal que tothom recitava igual. El que se'ns ha transmès a nosaltres com a *Iliada* i *Odissea* són els poemes establerts pels rapsodes, especialment llargs —de més de 12 mil versos— tot i que mai es va recitar sencer en una sola tirada.

Per altra banda, trobem el poema de Jorge Rivera-Herrans, en forma de **musical auditiu**. L'autor va començar a publicar el seu musical a través de la plataforma TikTok al gener de 2021 i actualment podem gaudir del musical complet a totes les plataformes digitals com són Spotify, Apple Music o Youtube. Igual com l'*Odissea* està dividida en 24 cants, el musical té 9 sagues, i cada una explica una de les aventures d'Odisseu. El musical també compta amb moltíssimes representacions visuals a Youtube, de forma oberta.

LA MATANÇA DELS PRETENDENTS

Ens trobem al final de les dues obres, amb Odisseu de tornada a l'illa d'Ítaca i disposat a castigar els pretendents per la seva actitud com a hostes del seu palau. Tal com s'explica a l'*Odissea* i a la cançó *The Challenge*, Penèlope portava tres anys enganyant els pretendents per evitar elegir-ne un com a marit, fins que unes esclaves del palau descobreixen l'engany (*Od.* II 87-114, XIX 137-158, XXIV 145-149) i ella es veu obligada a acabar el teler i escollir pretendent. Per triar entre els diferents nobles, proposa una competició: la prova de l'arc, que consisteix en tibar la corda de l'arc d'Odisseu i disparar una fletxa a través de dotze destrals. (*Od.* XXI 75-76). Així arribem al cant XXI i a la cançó *Hold Them Down*, que tracta la prova de l'arc des de dos punts de vista diferents: Homer ens mostra el desenvolupament de tota la prova, des de diversos punts de vista; Jorge Rivera-Herrans, en canvi, ens situa quan ja fa hores que els diferents pretendents proven a tensar l'arc, i cap pot. Els pretendents, Antínous al musical i Eurímac en Homer, expressen la seva frustració amb la prova en veu alta. En la versió d'Homer, en aquest moment Odisseu (disfressat de pidolaire) entra a la competició, fet que provoca el rebuig dels pretendents. Mentre Odisseu es prepara per la prova, el porquer Eumeu i el bover Fileci

tanquen les serventes perquè no puguin ajudar els pretendents, igual com Odisseu i Telèmac havien amagat totes les armes penjades a les parets del palau. En la versió de Jorge Rivera-Herrans, aquesta preparació d'Odisseu no apareix, sinó que directament es situa al desenllaç de la prova. En les dues obres, Odisseu pren el seu arc, el tensa i dispara per matar Antinous, el líder dels pretendents, iniciant així la matança.

El desenllaç final és simple: tots els pretendents acaben morts en les dues versions. En Homer, a més a més, també moren les serventes que els eren fidels, per haver intimat amb els enemics.

EL CONTEXT DE LA MATANÇA DELS PRETENDENTS

El que crida més l'atenció és el context en què es desenvolupa la matança en les dues obres. En Homer, és un càstig just, meditat i lògic que es va desenvolupant al llarg de diversos cants, amb una motivació múltiple i que, tant a l'època com actualment, entens i acceptes. En altres paraules, Homer fa una successió d'esdeveniments lògics, que poden semblar cruels però no injustos. En el cant XIII Atena i Odisseu es troben i coordinen el desenvolupament de la matança (vv. 366-440). Així arriba Odisseu disfressat a casa del porquer (cant XIV), que l'acull. Gràcies a Eumeu, Odisseu descobreix la situació actual del palau i la hisenda del protagonista. Eumeu no li permet anar al palau sense la protecció de Telèmac, perquè sap que els pretendents depreciaran el captaire. Així arribem al cant XVI, moment en què Odisseu i Telèmac es retroben i Odisseu revela la seva identitat (*Od.* XVI 187-189). A partir d'aquest moment, Odisseu i Telèmac treballen junts per conjurar la matança. Convé tenir present les paraules que pronúncia Telèmac en aquesta maquinació:

«Pare, sempre he sentit parlar de la teva gran fama, que pel que fa a les mans ets un bon lluitador i pel que fa al seny una persona prudent. Però el que acabes de dir és massa arriscat i n'estic molt sorprès. Seria absurd que dos homes sols lluitessin amb adversaris tan nombrosos i tan agosarats. Els pretendents no són ni una desena ni només dues, sinó molts més. Ara mateix en sabràs el nombre. [...] Si ens enfrontem a tots ells, mentre són dintre, tinc por que, encara que hagi arribat, no puguis castigar les seves injúries d'una manera amarga i terrible. Però si pots comptar amb algun aliat, digues-me'l, qualsevol que ens ajudi amb cor benigne».

Odissea, XVI, 241-252. Traducció de Joan Alberich i Mariné.

Odisseu arriba al palau (cant XVII), on el seu gos Argos el reconeix tot just abans de morir. Els pretendents maltracten Odisseu, i Penèlope vol parlar amb el pidolaire. Passa la vetllada entre gresca i males maneres per part dels pretendents, però no és fins al cant XIX que no hi trobem el famós reconeixement d'Euriclea a partir d'una cicatriu (*Od.* XIX 386-475), quelcom molt replicat en la literatura posterior. En aquest cant, Odisseu i Penèlope conversen (*Od.* XIX 102-360), tot i que la dona no sap que està parlant amb el seu marit. Telèmac amaga les armes penjades a la paret, seguint la maquinació que havia fet amb el seu pare (*Od.* XIX 1-49). Al final d'aquest cant, Penèlope proclama el certamen de tir amb arc. El darrer cant abans de la matança (cant XX) trobem una sèrie d'escenes que auguren un desenllaç bo per Odisseu, amb la benedicció de Zeus i Atena. El cant XXI, com ja s'ha comentat, narra la competició de tir mentre Odisseu revela la seva identitat al porquer i al bover perquè l'ajudin (*Od.* XXI, 188-244).

En la cançó *Hold Them Down*, l'antecedent que hauria de recollir almenys part del que s'acaba de narrar en l'*Odissea*, trobem que no hi ha menció a cap d'aquests personatges o accions. La cançó acaba bruscament, amb la mort d'Antinous, però sense saber res del que està passant. Així entrem a l'antepenúltima cançó del musical, *Odyseus*, que narra la matança dels pretendents des del punt de vista dels pretendents. En aquesta cançó, veiem el protagonista sol davant tots els pretendents, i com els va matant un a un, mentre regna el pànic. En el musical, Odisseu no té l'ajut dels déus, del seu fill, del porquer ni del bover, i de fet l'aparició de Telèmac i Atena és vist com l'única forma de salvació dels pretendents, tal com veiem en els versos següents:

TELEMACHUS

I don't wanna hurt you / But trust me, I've come prepared

SUITORS

Ha! Your very presence has doomed the king, young prince / We don't fight fair

TELEMACHUS

Stop

SUITORS

Brothers, we got company and he's made a grave mistake / Left the weapons room unlocked, and now they're ours to take / Brothers, come and arm yourselves, there's a chance for us to win / We can still defeat the king if we all attack the prince / Where is he? Where is he? / Capture him, he's our greatest chance

TELEMACHUS

Get off me, get off me

SUITORS

Fight 'til the prince can barely stand / Hold him down, hold him down / Make the king obey our command

TELÈMAC

No us vull ferir / Però creieu-me, he vingut preparat

PRETENDENTS

Ha! La teva simple presència ha condemnat el rei, jove príncep / No lluitem just

TELÈMAC

Pareu

PRETENDENTS

Germans, tenim companyia i ell ha comès un greu error / Ha deixat l'armeria oberta, i ara les armes són perquè les prenguem nosaltres / Germans, veniu i arreu-vos, hi ha una opció per nosaltres de guanyar / Encara podem vèncer el rei si tots ataquem el príncep / On està? On està? / Captureu-lo, és la nostre millor opció

TELÈMAC

Deixeu-me, deixeu-me

PRETENDENTS

Lluiteu fins que el príncep no es pugui estar dempeus / Conteniu-lo / Feu que el rei obeeixi el nostre govern

Jorge Rivera-Herrans, *Odyseus* (2024). Traducció pròpia

Aquest canvi tan brusc té un motiu de ser que es només es pot estudiar en el context total del musical. El musical segueix la vida d'Odisseu, des que surt de Troia fins que es retroba amb la seva família, i com el viatge el transforma en monstre. Això ho veiem en diferents agrupaments de cançons, que culminen amb *Odyseus*: per una banda, tenim l'evidència dels monstres que anomenen les cançons (*Polyphemus*, *Scylla*, *Charbydis*, *Odyseus*) i per altra banda tenim la trilogia que simbolitza el pas d'home a monstre d'Odisseu (*Just a Man*, *Monster*, *Odyseus*). A través de les cançons del primer grup, podem veure enormes comparacions entre els monstres i Odisseu: tota la cançó d'Escil·la és una comparativa entre aquesta i Odisseu (*deep down, you know that we are the same* «en el fons saps que tu i jo som el mateix», *we both know what it takes to survive* «els dos sabem el que cal per sobreviure», *we only care for ourselves* «només ens preocupem per nosaltres mateixos», per citar uns versos), però *Scylla* es connecta directament amb *Odyseus* a través de les sis torxes que Odisseu havia donat als seus tripulants (*Eurylochus, light up six torches* «Euríloc, encén sis torxes») i les torxes dels pretendents (*Keep your head down, he's aimin' for the torches* «Tingues el cap acotat, està apuntant les torxes»). La connexió amb Polifem és més evident, atès que els cors en *Odyseus* són d'una musicalitat parella a la de la cançó *Survive*, que tracta l'enfrontament entre Polifem i Odisseu. Els cors amb el nom del monstre són ensems en les dues cançons, fet que indica la correspondència entre els dos monstres. En

la trilogia *Just a Man*, *Monster* i *Odyseus*, veiem com el protagonista passa de justificar la matança d'un infant a acceptar que s'ha de convertir en un monstre i, finalment, es veu el seu caràcter monstruós definitiu.

Per aquesta transformació del protagonista en monstre, és necessari que aquest no tingui ajut en la matança dels pretendents, i per aquest motiu desapareixen els cants XIII-XX del musical. *EPIC: The Musical* és la història de com Odisseu es transforma en un monstre per tornar a casa, i la culminació de la transformació ha de ser solitària i s'esdevé a través de la matança dels pretendents. Odisseu s'ha de transformar, sol, en monstre abans de reunir-se amb la família. El desenllaç lògic d'Homer en Jorge Rivera-Herrans és un la culminació de la corrupció total del protagonista, en què surt etiquetat com a monstre definitivament.

L'EXECUCIÓ DE LA MATANÇA

Tot i l'evident necessitat d'estudiar el context de la matança en les dues obres, l'element principal de les dues cançons és, evidentment, la matança dels pretendents. Per dur a terme aquesta massacre, les dues obres tenen certs elements parells i altres que se'n diferencien totalment, però en tots dos casos el resultat final és la mort definitiva dels pretendents, i la possibilitat d'Odisseu de poder-se reunir amb Penèlope.

La diferència més notable, que ja s'ha mencionat en el punt anterior, és la falta d'ajut que rep Odisseu a *EPIC: The Musical* per llevar la vida dels pretendents. En Homer, Odisseu treballa conjuntament amb el seu fill Telèmac, el porquer Eumeu i el bover Fileci. A més a més, Atena està de part seva al llarg de la conjura i matança, apareixent-se disfressada al mig de la matança per encoratjar Odisseu (*Od.* XXII, 205-240). El to general de la matança fa evident que Odisseu seria incapaç de dur a terme aquesta proesa sense el suport diví i mortal, mentre que a *Odyseus* veiem com Odisseu no només actua sol sinó que els déus no hi són per ell. Quan apareix Atena a la cançó (només se sap que hi és per la instrumental) és com a protectora de Telèmac, que està actuant per compte propi, intentant que no morin tots els pretendents (*Throw down those weapons / And I ensure you'll be spared* «Tireu aquestes armes / I m'asseguraré que sigueu perdonats»). En Homer, al contrari del que hem vist en Rivera-Herrans, la matança dels pretendents és un acte de justícia, una necessitat per recuperar el palau. Tal com el propi Odisseu diu a Euriclea, aquesta matança és el resultat de la mala conducta dels pretendents com a hostes i, per tant, mereixien el càstig de la mort:

«Alegra't per dins, anciana, refrena't i no cridis tan fort, que no és pietós alegrar-se d'uns homes morts. A ells els han abatut la parca dels déus i les seves accions perverses, perquè no respectaven cap dels humans d'aquest món, ni dolent ni bo, que se'ls acostés. Per això i per la seva arrogància han trobat un destí lamentable».

Odissea, XXII, 411-416. Traducció Joan Alberich i Mariné

Al musical, en canvi, Odisseu deixa molt clar que aquesta venjança només s'esdevé perquè els pretendents han anat en contra la família reial. Odisseu s'ha tornat en un monstre per salvar la família:

ODYSSEUS

My mercy has long since drowned
It died to bring me home

ODISSEU

La meva misericòrdia fa temps que s'ha assecat
Va morir per tornar-me a casa

And as long as you're around
My family's fate is left unknown
You plotted to kill my son
You planned to rape my wife
All of you are going to die

Així que mentre vosaltres seguïu per aquí
El destí de la meua família serà incert
Heu conspirat per matar el meu fill
Heu pensat en violar la meua dona
Tots vosaltres esteu a punt de morir

Jorge Rivera-Herrans, *Odyseus* (2024). Traducció pròpia

En relació amb els enemics, cal mencionar que a l'*Odissea* els pretendents tenen amb ells algunes armes (*Od.* XXII, 248-275) tot i tenir problemes perquè els resultin útils, mentre que a *EPIC: The Musical* no en disposen. Tot i aquesta casuística, és en el musical que els pretendents tenen una mínima esperança de sobreviure, per ser més nombrosos (*We have the advantage, we've the numbers and the might* «Tenim l'avantatge, som majors en nombre i podríem») mentre que Homer no contempla aquesta esperança. L'enfrontament entre Odisseu i els pretendents, però, és molt més similar del que podria semblar fins aquest moment. En totes dues obres, Odisseu comença disparant una fletxa a Antínoos, que mor, i aleshores Eurímac suplica que no mati els altres pretendents perquè obeiran sense problemes a Odisseu:

«Si veritablement ets tu l'ítacesi Odisseu que has arribat, amb raó has mencionat aquelles injustícies que els aqueus han comès en gran nombre al teu casal i a la teua hisenda. Però ja jeu el qui és el culpable de tot, Antínoos. Fou ell el qui va prometre aquestes accions no tant per necessitat ni desig de matrimoni, sinó perquè havia meditat altres projectes que el Crònida no li ha atorgat, com ara regnar sobre el poble de la ben construïda Ítaca després d'haver matat el teu fill en una emboscada. Però ara ell ha mort merescudament; perdona, doncs, la teua gent. Nosaltres et satisfarem públicament tot seguit, et rescabalarem de tot el que hem begut i menjat en el teu palau i cadascun de nosaltres et donarà com a recompensa vint bous, bronze i or fins que el teu cor es quedi satisfet. Abans que ho fem, però, no se't pot fer retret que estiguis irritat».

Odissea, XX, 45-59. Traducció Joan Alberich i Mariné

SUITOR
Old king, our leader is dead
You've destroyed the serpent's head
Now the rest of us are no longer a threat
Old king, forgive us instead
So that no more blood is shed
Let's have open arms instead

PRETENDENT
Vell rei, el nostre capitost és mort
Has destruït el cap de la serp
Ara els altres ja no et som un perill
Vell rei, perdona'ns en canvi
De tal manera que no es vessi més sang
Al contrari, tinguem els braços oberts

Jorge Rivera-Herrans, *Odyseus* (2024). Traducció pròpia

El combat es desenvolupa de forma similar en els dos, iniciant amb fletxes mortíferes i acabant amb l'espasa quan s'acaben les fletxes, però trobem que el context visual que indueixen les dues obres és molt diferent: mentre l'Odisseu del musical s'amaga en la foscor perquè no el vegin, l'Odisseu homèric està al centre de la sala i parla amb els pretendents i amb els seus companys. Veu qui mata i ells el poden veure també.

La resta dels elements que trobem en el musical i en el poema homèric és corresponent de forma molt parella. Sobretot destaca el descuit de Telèmac de deixar l'armeria oberta perquè els pretendents puguin armar-se. Mentre que en *Odyseus* aquesta és una actitud deliberada que busca acabar amb la matança, en Homer és un descuit del jove, descuit pel qual es disculpa al seu pare i que no afecta a l'argument més que per anomenar i matar un dels interessants a agafar les armes de l'armeria. També cal destacar que en cap de les dues versions Penèlope no és conscient de la matança que s'esdevé al seu palau. En Homer és Euriclea qui l'avisa, i en *EPIC: The Musical*, és Telèmac.

LES DONES A JORGE RIVERA-HERRANS

Un dels canvis més significatius és el paper de les dones. Això és especialment rellevant en la matança, atès que no en *EPIC: The Musical* surt mencionat una possible pena per les esclaves. En Homer, però, aquesta és una pena tan premeditada com el càstig als pretendents. Ja se'n troba menció en el cant XX:

«El divinal Odisseu es va posar a dormir al vestibul. Estengué una pell de bou no adobada i al damunt hi posa moltes pells d'ovelles que havien immolat els aqueus. Tan bon punt s'hi va ajeure, Eurínome li tirà una manta al damunt. Allí Odisseu anava rumiant en el seu cor desgràcies per als pretendents, mentre estava ajagut sense dormir. Llavors sortien del palau les dones que des de feia temps solien unir-se amb els pretendents, fent rialles i bromes les unes amb les altres. L'ànim de l'heroï se li commovia dins el pit i meditava molts pensaments en el seu cor i en el seu interior: no sabia si llançar-se al seu damunt i provocar la mort a cadascuna d'elles o bé si deixar-les encara que s'unissin amb els pretendents arrogants per última i darrera vegada».

Odissea, XX, 1-13. Traducció Joan Alberich i Mariné

Aquesta unió entre esclaves i pretendents acaba d'una forma terrible per elles, que es veuen obligades a netejar tota la sang de la sala on s'ha produït la matança, desfer-se dels cossos i, en acabat, morir de cops d'espasa (*Od.* XXII, 419-464). Aquest destí només queda reservat al grup d'esclaves que havia intimat amb els pretendents. En l'adaptació de Jorge Rivera-Herrans s'ha omès de manera deliberada aquesta part de la matança. Entre les múltiples raons que l'han pogut portar a prendre aquesta decisió, m'inclino a defensar que aquesta manca de càstig femení és deu a una evolució del paper femení en la societat. En no quedar clar si les esclaves havien estat forçades, i per evitar un crim injust, Rivera-Herrans omet les seves morts.

CONCLUSIÓ

És evident que les diferències són molt més nombroses en quantitat i en qualitat que les similituds entre l'obra d'Homer i la de Jorge Rivera-Herrans, però no per això podem afirmar que es tracta d'una mala adaptació. Totes les divergències tenen un motiu lògic de produir-se, i serveixen a la seva pròpia història explicada a través de les nou sagues del musical. Els canvis no fan entendre pitjor el material original, sinó que estan posats per donar de sentit propi el musical i entendre així l'obra homèrica des d'una perspectiva diferent. Tot i que no es pot prendre el musical com una font d'informació fiable per estudiar l'*Odissea*, sí que permet entendre'n la idea general, i és una bona introducció a l'obra homèrica. Es pot gaudir el musical tot i no ser totalment fidel a l'obra homèrica, perquè els canvis que s'hi esdevenen hi són introduïts justament per aquest motiu. Sempre que no es faci servir com una font d'informació bàsica i exclusiva per entendre els poemes homèrics, el cert és que aquest musical permet entendre l'*Odissea* sense excessives contradiccions. Qüestions sobre si Odisseu es va transformant en monstre en el poema homèric no m'havien passat pel cap fins a escoltar el musical, i així altres elements presents en les cançons que ens permeten gaudir des d'un altre punt de vista una obra literària tan important com és l'*Odissea*.

BIBLIOGRAFIA

HOMER. (2022) *Odissea*. Traducció, introducció i notes de Joan Alberich. La Magrana, Clàssics de Grècia i Roma.

JORGE RIVERA-HERRANS (2024). *The Ithaca Saga (Official Concept Album)* [EP]. Winion Entertainment LLC.

ANNEX 4: Instruments d'avaluació: rúbriques i criteris específics per avaluar el treball escrit i oral

Taula 16: Rúbriques d'avaluació del treball individual

Criteris	Assolit excel·lent (3)	Assolit notable (2)	Assolit suficient (1)	No assolit (0)	Total %
Tria del tema	L'alumne ha triat el tema amb interès i ha investigat de forma intensiva	L'alumne ha triat el tema, l'ha tractat amb respecte i ha investigat.	L'alumne ha triat el tema i l'ha tractat de forma coherent	L'alumne no va triar el tema i no l'ha estudiat	5
TREBALL ESCRIT					
Format	El treball s'ajusta perfectament al format demanat. La jerarquització de títols i subtítols ajuda a identificar les parts.	El treball s'ajusta al format demanat. La jerarquització de títols i subtítols no permet una clara distinció de les parts.	El treball conté les parts demanades però en un format diferent del demanat. No hi ha jerarquització.	El treball no conté les parts demanades i no s'ajusta al format demanat.	10
Llengua	Usa un registre adequat al nivell, amb un text cohesionat i sense faltes d'ortografia.	Usa un registre adequat al nivell, amb un text cohesionat i amb alguna falta d'ortografia lleu.	Usa un registre deficient, en un text cohesionat. Fa faltes d'ortografia.	Usa un registre deficient, en un text no cohesionat, i fa moltes faltes d'ortografia.	10
Contingut	El contingut és coherent, clar, amb una anàlisi ben plantejada i argumentada. Insereix les cites correctament i en fa un bon ús.	El contingut és coherent, amb una anàlisi argumentada. Generalment, insereix cites amb un objectiu concret.	El contingut és general, com ho és l'argumentació. Les cites són vagues i mal emprades.	El contingut és incorrecte i no hi ha argumentació. Les cites estan mal fetes. Es dubta de possible plagi.	20
Organització	El contingut del treball està ben organitzat, planificat de forma lògica.	El contingut del treball segueix un ordre lògic i ben plantejat.	El contingut del treball no segueix cap ordre però té un fil general.	No hi ha cap connexió entre les diferents parts del contingut presentat.	15

PRESENTACIÓ ORAL					
Presentació	Comunicació clara, llenguatge precís i adequat al context.	Comunicació fluida, llenguatge adequat i bona comunicació.	Comunicació en general entenedora i clara.	Comunicació difícil de seguir; llenguatge inadequat.	5
Contingut i organització	Aborda tots els temes del treball amb precisió i els entrellaça correctament	Tracta tots els temes del treball i els entrellaça coherentment	Aborda tots els punts del treball però de forma inconnexa.	No presenta les idees del treball escrit. No segueix un ordre coherent	10
Materials	Els materials de suport estan totalment dissenyats per la presentació.	Els materials de suport són necessaris per la presentació.	Té materials de suport però no tenen un paper actiu.	No està preparat.	10
Temps	S'adequa perfectament al temps disposat.	S'ha ajustat al temps de forma correcta.	No s'ha adequat al temps però per poca diferencia.	S'ha distanciat en excés del temps acordat.	5
Participació	Ha participat en les presentacions dels companys amb preguntes adequades a la presentació.	Ha participat a les presentacions dels companys de forma ocasional.	Ha participat quan se l'ha cridat específicament pel nom.	No ha participat ni ha fet comentaris sobre cap presentació.	10
Total					100

Aquesta rúbrica està ideada per valorar tot el treball com un conjunt, però es donarà als alumnes en dues parts: primer se'ls proporcionarà els criteris d'avaluació del treball escrit i, en començar les presentacions orals, els pertinents.

ANNEX 5: Activitats posades en pràctica a l'aula

A primer de batxillerat es va repartir un document amb les traduccions de les cançons (v. Annex 6) i els passatges que es van projectar a la pissarra, per facilitar la lectura a tots els estudiants. Aquí teniu la mostra del power point amb el qual es va treballar:

Taula 17: Imatges del *power point* utilitzat a l'aula

Què en recordem?

- Gènere èpic: ἡ ἐπική ποίησις 'poesia narrativa' (ἐπική < τὸ ἔπος 'paraula')
- Aedes (αἰοδός) acompanyats de la fòrminx (φόρμιγξ) i rapsodes (ῥαψωδός) acompanyats de l'aulós (αὐλός)
- Els aedes són professionals que eleva la moral dels nobles a través de les recitacions de les gestes humanes
- Els rapsodes recita textos establerts, se'n fan competicions
- Poesia oral: dicció formular, hexàmetre dactílic i fórmules èpiques
- Llengua homèrica: jònic, eòlic, Arcadi, xipriota

1

Què en recordem?

- Agamèmnon i Menelau
- Aquil·leu
- Nèstor
- Hèctor
- Odisseu

2

Homer

TELEMÀQUIA						VIATGE ODISSEU					
CANT I	CANT II	CANT III	CANT IV	CANT V	CANT VI						
CANT VII	CANT VIII	CANT IX	CANT X	CANT XI	CANT XII						
CANT XIII	CANT XIV	CANT XV	CANT XVI	CANT XVII	CANT XVIII						
CANT XIX	CANT XX	CANT XXI	CANT XXII	CANT XXIII	CANT XXIV						

VENJANÇA DELS PRETENDENTS

3

Homer i Jorge Rivera-Herrans

TELEMÀQUIA

VIATGE ODISSEU

VENJANÇA DELS PRETENDENTS

4

Homer i Jorge Rivera-Herrans

TELEMÀQUIA

- Cants I-IV
- Aventures de Telèmac en la recerca del seu pare
 - Esparta: Menelau i Helena
 - Pilos: Nèstor
- Retrat de la difícil situació a Ítaca en l'absència del rei
- Emboscada dels pretendents per matar Telèmac

5

Homer i Jorge Rivera-Herrans

TELEMÀQUIA

HOLD THEM DOWN

Hold Them Down - EPIC: The Musical (Sub Español) | PICOHz minut 1:10 - 2:03

6

Homer i Jorge Rivera-Herrans

VIATGE ODISSEU

- Cants V-XII
- Odisseu a l'illa dels feacis
 - Nausica
 - Competicions atlètiques
 - Narració de les aventures per mar d'Odisseu (1a persona)
- Vaixell de retorn: preparatiu a Ogígia i al país dels Feacis

7

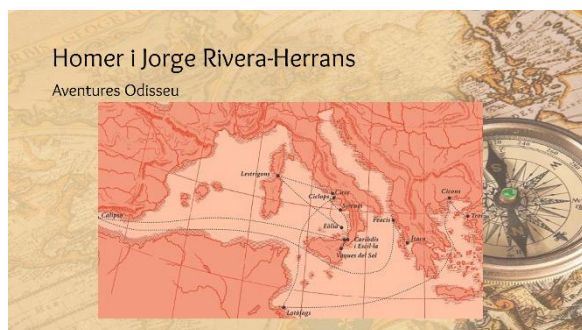
Homer i Jorge Rivera-Herrans

Aventures Odisseu

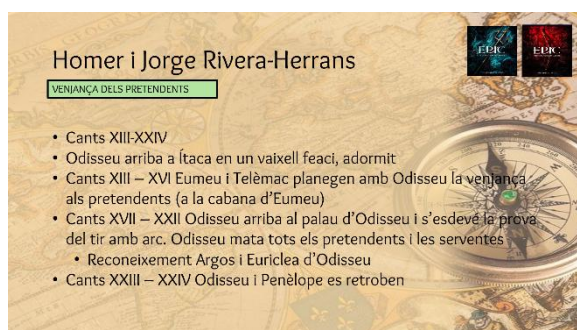
1. Cicons
1. Lotòfags
1. Polifem
1. Èol
2. Lestrigons
3. Circe
7. Hades
7. Sirenes
7. Escila i Caribdis
7. Illa Hèlios
7. Calipso
7. Feacis

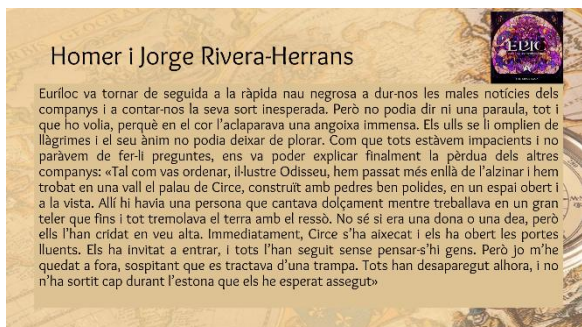
8

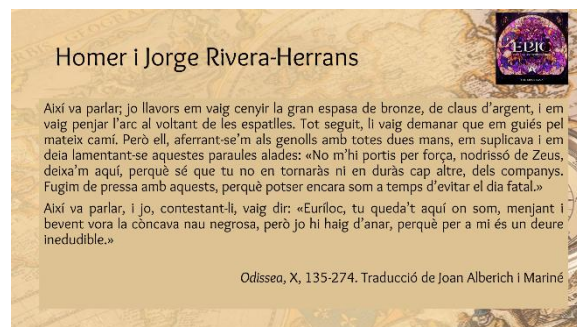
9

10

11

12

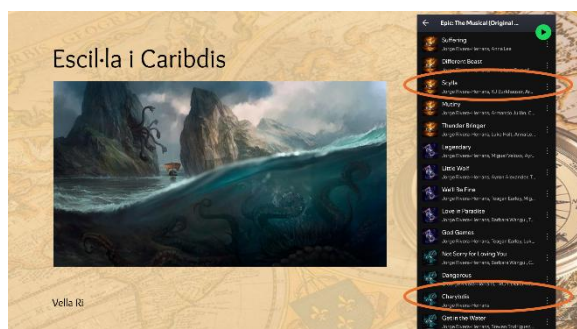
13

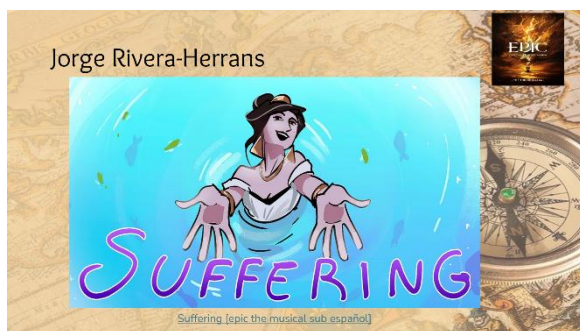
14

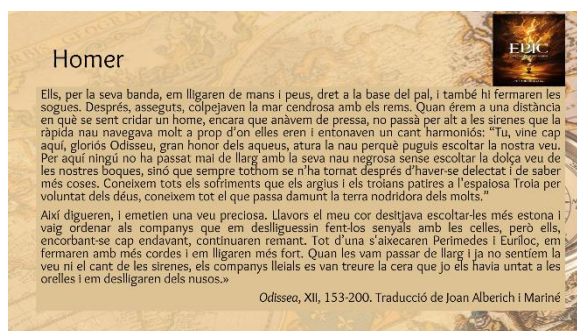
15

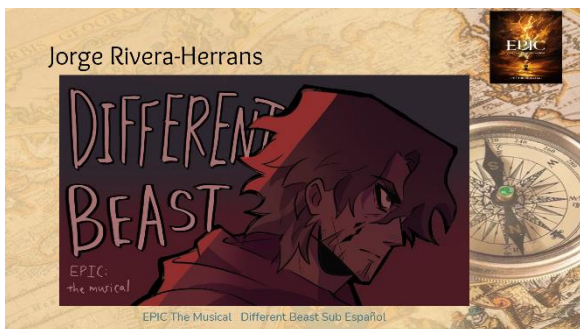
16

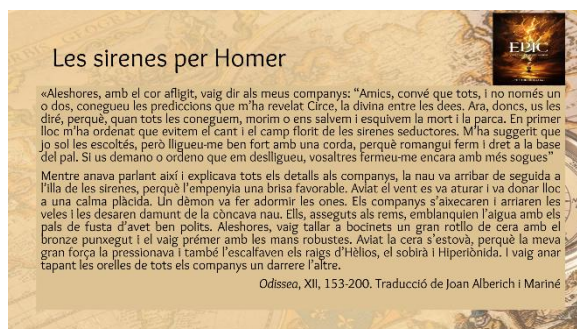
17

18

19

20

Les activitats de quart d'ESO van seguir totes aquest esquema:

Aventura del ciclop Polifem

Polifem era un cíclop. Els cíclops eren uns monstres amb un sol ull al centre del front. Els cíclops vivien en una illa, i Polifem vivia en una cova amb les seves cabres, sol. Quan Odisseu arriba a la seva cova, Polifem el tanca a ell i als seus companys. Odisseu el va emborratxar perquè s'adormís i poder-lo cegar així amb una estaca de fusta. L'endemà, el cíclop controla qui surt i qui no surt de la cova tocant les cabres, però els companys d'Odisseu i el propi heroi s'amguen sota d'aquestes per sortir sense ser vistos. Odisseu i els seus companys fugen de Polifem però, quan ja estan fora de l'illa, Odisseu li diu el seu nom i Polifem demana al seu pare (Posidó) que el castigui. Odisseu li havia dit que es deia Ningú perquè no el pogués castigar, però al final li revela el seu nom.

EPIC: The Cyclops Saga (Official Concept Album)		
#	Títol	Reproduccions
1	Polyphemus Jorge Rivera-Herrans, Armando Julian, Steven Dookie	20.806.740
2	Survive Jorge Rivera-Herrans, Steven Dookie, Cast of EPIC: The Musical	22.506.448
3	Remember Them Jorge Rivera-Herrans, Armando Julian, Teagan Earley, Cast of EPIC: The Musical	21.172.203
4	My Goodbye Jorge Rivera-Herrans, Teagan Earley, Cast of EPIC: The Musical	22.512.784

Jorge Rivera Herrans ha il·lustrat aquest episodi amb aquestes quatre cançons:

Escoltem-ne una ara:

[Polyphemus - EPIC: the musical | Sub español](#)

Il·lustració 12: Extracte del document usat en els alumnes de 4t d'ESO per parlar de Polifem

ANNEX 6: Traducció de les cançons

Aquí teniu les traduccions que es donaran als alumnes per facilitar la tasca que han de realitzar. Cal mencionar que se'ls donaria amb un altre format, i que aquí només hi ha recollida la traducció.

5. The Horse and the Infant

Alright, my brothers, listen closely
 Tonight, we make the Trojans pay
 Ten years of war, they've killed us slowly
 But now we'll be the ones who slay
 Think of your wives and your children
 Your families wonder where you've been
 They're growing old and yet you're still here
 Do what I say, and you'll see them again (yes, sir!)
 Diomedes will lead the charge
 Agamemnon will flank the guards
 Menelaus will let our mates
 Through the gates to take the whole city at large
 Teucer will shoot any ambush attack
 And little Ajax will stay back
 Nestor, secure Helen and protect her
 Neo, avenge your father, kill the brothers of Hector (yes, sir!)
 Find that inner strength now (whoo!)
 Use that well of pride (whoo!)
 Fight through every pain now (whoo!)
 Ask yourself inside
What do you live for? What do you try for?
What do you wish for? What do you fight for?
(What do you live for? What do you try for?)
(What do you wish for? What do you fight for?)
 Penelope
 Penelope
 And Telemachus
 I fight for us
 I fight for us
 Penelope
 (What do you try for?) Telemachus
 (What do you wish for?) I'm on my way
 (What do you fight for?) Attack!
 Who was that?
 A vision
 Of what is to come, cannot be outrun
 Can only be dealt with right here and now
 Tell me how
 I don't think you're ready
 A mission to kill someone's son
 A foe who won't run
 Unlike anyone you have faced before
 Say no more
 I know that I'm ready
 (I don't think you're ready)
 It's just an infant
 It's just a boy

Bé, germans meus, escolteu amb atenció
 Aquesta nit, fem pagar als troians
 Deu anys de guerra, ens han matat lentament
 Però ara serem nosaltres els que matem
 Penseu en les vostres dones i els vostres fills
 Les vostres famílies es pregunten on heu estat
 S'estan fent vells malgrat encara ser per aquí
 Feu el que us dic i els tornareu a veure (sí, senyor!)
 Diomedes liderarà la càrrega
 Agamèmnon flanquejarà els guàrdies
 Menelau obrirà el pas als nostres companys
 A través de les portes per prendre tota la ciutat
 Teucres dispararà qualsevol atac d'emboscada
 I el petit Aiant es quedarà darrere
 Nèstor, assegura l'Helena i protegeix-la
 Neo, venja el teu pare, mata els germans d'Hèctor (sí, senyor!)
 Trobeu aquesta força interior ara (whoo!)
 Utilitzeu aquest pou de l'orgull (whoo!)
 Lluiteu contra tots els dolors ara (whoo!)
 Pregunteu-vos per dins
Per a què viviu? Què intenteu aconseguir?
Què desitgeu? Per què lluiteu?
(Per a què vius? Què intenteu aconseguir?)
(Què desitges? Per què lluites?)
 Penèlope
 Penèlope
 I Telèmac
 Lluito per nosaltres
 Lluito per nosaltres
 Penèlope
 (Què intenteu aconseguir?) Telèmac
 Què desitges? Estic de camí
 (Per què lluites?) Ataqueu!
 Qui era aquell?
 Una visió
 Del que vindrà, no se'n pot escapar
 Només es pot solucionar aquí i ara
 Digues-me com
 No crec que estiguis preparat
 Una missió per matar el fill d'algu
 Un enemic que no fugirà
 A diferència de qualsevol a qui t'hagis enfrontat abans
 No diguis res més
 Sé que estic preparat
 (No crec que estiguis preparat)
 Només és un nadó
 Només és un noi

What sort of imminent threat does he pose that I cannot
avoid?
This is the son of none other than Troy's very own Prince
Hector
Know that he will grow from a boy to an avenger
One fueled with rage as you're consumed by age
If you don't end him now, you'll have no one left to save
You can say goodbye to (Penelope)
You can say goodbye to (Penelope)
I could raise him as my own (he will burn your house and
throne)
Or send him far away from home (he'll find you wherever
you go)
Make sure his past is never known (the gods will make him
know)
I'd rather bleed for ya (he's bringing you)
Down on my knees for ya
I'm begging please (oh, this is the will of the gods)
Please don't make me do this, don't make me do this
The blood on your hands is something you won't lose
All you can choose is whose

6. Just a Man

I look into your eyes and I think back to the son of mine
You're as old as he was when I left for war
Will these actions haunt my days? Every man I've slain?

Is the price I pay endless pain?
Close your eyes and spare yourself the view
How could I hurt you?
I'm just a man who's trying to go home
Even after all the years away from what I've known

I'm just a man who's fighting for his life
Deep down, I would trade the world to see my son and wife

I'm just a man
But when does the comet become a meteor?
When does a candle become a blaze?
When does a man become a monster?
When does a ripple become a tidal wave?
When does the reason become the blame?
When does a man become a monster?
Forgive me
(When does a man become a monster?) Forgive me
(When does a man become a monster?) Forgive me
I'm just a man

Quina mena d'amenaça imminent representa, que no pugui
evitar?
Aquest és el fill de ni més ni menys que el príncep Hèctor de
Troia
Sàpigues que creixerà de nen a venjador
Un alimentat per la ràbia a mesura que l'edat et consumeix
Si no el finalitzes ara, no et quedarà ningú per salvar
Pots dir adéu a (Penèlope)
Pots dir adéu a (Penèlope)
Podria criar-lo com si fos meu (cremarà la teva casa i el teu
tron)
O enviar-lo lluny de casa (et trobarà allà on vagis)

Assegurar-me que el seu passat no es conegui mai (els déus li
faran saber)
Prefereixo sagnar per tu (et porta)
De genolls per tu
Et prego, si us plau (oh, aquesta és la voluntat dels déus)
Si us plau, no em facis fer això, no em facis fer això
La sang a les teves mans és una cosa que no perdràs
Tot el que pots triar és de qui

Miro dins els teus ulls i recordo el meu propi fill
Ets tan gran com era ell quan vaig marxar cap a la guerra
Em perseguirà aquesta acció fins al final dels meus dies?
Cada home que he assassinat?
És el preu a pagar un patiment sense fi?
Tanca els ulls i estalviat la visió
Com podria fer-te mal?
Tan sols soc un home intentant tornar a casa
Encara ara, després dels anys lluny del que sempre he
conegut
Tan sols soc un home que està lluitant per la seva vida
En el fons, oferiria el món sencer per veure el meu fill i la
meva dona
Tan sols soc un home
Però quan es transforma l'estel en un meteorit?
Quan una espelma es torna en una fogata?
Quan un home es torna en un monstre?
Quan una petita onada es transforma en un tsunami?
Quan la raó es torna en la culpa?
Quan un home es torna en un monstre?
Perdona'm
(Quan es torna un home en un monstre?) Perdona'm
(Quan es torna un home en un monstre?) Perdona'm
Tan sols soc un home

7. Full Speed Ahead

Six hundred men
Six hundred men under my command
With only one goal in mind
Make it back alive to our homeland
Six hundred men, six hundred miles of open sea
But the problem's not the distance
It's what lies in between
And Ithaca's waiting, Ithaca's waiting
My kingdom is waiting (the kingdom is waiting)
Penelope's waiting for me
So full speed ahead, full speed ahead
Captain, Eurylochus
Six hundred men, six hundred men
Six hundred men with big mouths to feed
And we've run out of supplies to eat
Curse the war, our food store's depleted
Six hundred men (six hundred men)
Six hundred reasons to take what we can
So captain, what's the plan?
Captain, what's the plan?
Watch where the birds fly (watch where the birds fly)
They will lead us to land (they will lead us to land)
There we'll hunt for food, my second in command
Now full speed ahead, full speed ahead
We're up, we're off, and away we go
We're up, we're off, and away we go
We're up, we're off, and away we go
Captain! Polites!
Look! There in the distance, I see an island
I see a light that faintly glows
Maybe they're people lighting a fire
Maybe they'll share some food, who knows?
Something feels off here
I see fire but there's no smoke
I say we strike first
We don't have time to waste
So let's raid the place and No
Polites gear up, you and I'll go ahead
You and I'll go ahead
We should try to find a way no one ends up dead
We don't know what's ahead
Give me 'til sunrise, and if we don't return
Then six hundred men can make this whole place burn
Now full speed ahead
Full speed ahead, Full speed ahead
We're up, we're off, and away we go
We're up, we're off, and away we go
Full speed ahead (we're up, we're off, and away we go)
We're up, we're off, and a
Full speed ahead

Sis-cents homes
Sis-cents homes sota les meves ordres
Amb només un objectiu en ment
Tornar a la nostra pàtria amb vida
Sis-cents homes, sis-cents milles de mar obert
Però el problema no és la distància
És el que hi ha enmig
I Ítaca està esperant, Ítaca està esperant
El meu regne està esperant (el meu regne està esperant)
Penèlope m'està esperant
Així que, a tot vent, a tot vent
Capità, Euríloc
Sis-cents homes, sis-cents homes
sis-cents homes amb grandioses boques per alimentar
I ens hem quedat sense reserves de menjar
La guerra maleïda, les nostres reserves de menjar han mermat
Sis-cents homes (sis-cents homes)
Sis-centes raons per prendre tot allò que puguem
Així que, capità, quina és l'estratègia?
Capità, quina és l'estratègia?
Observeu els ocells volar (observeu els ocells volar)
Ells ens guiaran cap a terra ferma (ens guiaran a terra ferma)
Allà caçarem per menjar, segon al càrrec
I ara a tot vent, a tot vent
És la nostra, ens n'anem, i marxem lluny
És la nostra, ens n'anem, i marxem lluny
És la nostra, ens n'anem, i marxem lluny
Capità! Polites!
Mira! Allà en la distància, veig una illa
Veig una llum que il·lumina dèbilment
Potser hi ha gent encenent un foc
Potser ens compartiran alguna cosa per menjar, qui sap?
Hi ha alguna cosa que està malament aquí
Veig un foc però no hi ha fum
Proposo atacar primer de tot
No tenim temps per perdre
Així que ataquem aquest lloc i...No
Prepara't, Polites, tu i jo ens avançarem
Tu i jo ens avançarem
Hauríem de provar a trobar una forma en què ningú acabi mort
No sabem el que hi haurà més endavant
Deixa'm fins que claregi, i si no hem tornat
Llavors sis-cents homes podran fer cremar tot aquest lloc
I ara a tot vent
A tot vent, a tot vent
És la nostra, ens n'anem, i marxem lluny
És la nostra, ens n'anem, i marxem lluny
A tot vent (És la nostra, ens n'anem, i marxem lluny)
És la nostra, ens n'anem, i marxem lluny
A tot vent

8. Open Arms

You can relax, my friend
Huh?
I can tell you're getting nervous
So do yourself a service
And try to relax, my friend
I'm fine, Polites
Think of all that we have been through
We'll survive what we get into
I know that you're tired of the war and bloodshed
Tell me, is this how we're supposed to live?
Look at how you grip your sword, enough said
Why should we take when we could give?
You could show a person that you trust them
When you stop and lower your guard
Here we have a chance for some adjustment
Give it a try, it's not that hard
I'm telling you

**This life is amazing when you greet it with open arms
Whatever we face, we'll be fine if we're leading from the heart**

No matter the place, we can light up the world, here's how to start

Greet the world with open arms

Greet the world with open arms

Stay back (stay back)

My friend, greet the world with open arms

We're only here for food (food)

Six hundred friends are waiting for us to show our faces
(food)

Stay back, I'm warning you (food)

If we don't get back safely

My men will turn this place into blazes (here you go)
See?

**This life is amazing when you greet it with open arms
Whatever we face, we'll be fine if we're leading from the heart**

No matter the place, we can light up the world, here's how to start

Greet the world with open arms

Greet the world with open arms

My friend, I wish that I could say that I agree

But look at the way this fruit is glowing and filled with
glowing seeds

It took me a while to notice just what kind of fruit they eat
It's a lotus, it controls your mind and never lets you free
That's what we'd get with open arms

Lotus eaters

I'd like to show my friend that kindness is brave
Could you tell me where there's other food to eat?
(The cave)

A cave!

Et pots relaxar, amic meu

Huh?

Puc veure que t'estàs posant nerviós

Així que fes-te un favor a tu mateix

I prova de relaxar-te, amic meu

Estic bé, Polites

Pensa en tot el que hem hagut de passar

Sobreviurem allò en què ens enfrontem

Sé que estas cansat de la guerra i els rius de sang

Digues-me, és així com estem destinats a viure?

Observa com agafes la teva espasa, ja està tot dit

Per què hem de prendre quan podriem donar?

Podries demostrar a les persones que confies en elles

Quan pares i baixes les teves defenses

Aquí tenim una oportunitat per canviar-ho

Dona-li una oportunitat, no és tan complicat

T'estic dient que

Aquesta vida és increïble quan la saludes amb braços oberts

El que sigui que encarem, estarem bé si ens deixem guiar pel cor

No importa el lloc, podem il·luminar el món, i així és com comenencem

Saluda el món amb els braços oberts

Saluda el món amb els braços oberts

Atureu-vos (atureu-vos)

Amic meu, saluda el món amb els braços oberts

Només hem vingut a buscar menjar (menjar)

Sis-cents amics estan esperant que nosaltres mostrem les
nostres cares (menjar)

Atureu-vos, us estic avisant (menjar)

Si no tornem per on hem vingut, sans i estalvis

Els meus homes convertiran aquest lloc en flames (aquí teniu)
Veus?

Aquesta vida és increïble quan la saludes amb braços oberts

El que sigui que encarem, estarem bé si ens deixem guiar pel cor

No importa el lloc, podem il·luminar el món, i així és com comenencem

Saluda el món amb els braços oberts

Saluda el món amb els braços oberts

Amic meu, m'encantaria poder dir que estic d'acord

Però mira la manera en que aquest fruit brilla i com està replet
de pinyols brillants

M'ha costat una mica adonar-me de quin tipus de fruit mengen

És lotus, controla el teu cervell i no t'allibera mai més

Això és que aconsegueixes amb els braços oberts

Lotòfags

M'encantaria demostrar al meu amic que la bondat és valenta

Em podrieu dir on hi ha altres aliments per menjar?

(La cova)

Una cova!

You're saying there's a cave where we could feast?
And where do we sail to find this food-filled cave?

(East, that way)

Thank you!

(Welcome)

This life is amazing when you greet it with open arms
I see in your face, there is so much guilt inside your heart
So why not replace it and light up the world, here's how to start

Greet the world with open arms

Greet the world with open arms

Greet the world with open arms

You can relax, my friend

Esteu dient que hi ha una cova on ens podriem servir?
I per on hem de salpar per trobar aquesta cova plena d'aliment?

(A l'est, cap allà)

Gràcies!

(De res)

Aquesta vida és increïble quan la saludes amb braços oberts
Veig en la teva cara, que hi ha molta culpa dins el teu cor
Així que perquè no canviar-la i il·luminar el món, aquí hi ha
una bona manera per començar
Saluda el món amb els braços oberts
Saluda el món amb els braços oberts
Saluda el món amb els braços oberts
Et pots relaxar, amic meu

9. Warrior of the Mind

Have you forgotten the lessons I taught you?

Athena!

Have you forgotten to turn off your heart? This is not you

I see you changing from how I've designed you

Have you forgotten your purpose? Let me remind you

Goddess of wisdom, master of war

My life has one mission, create the greatest warrior

I had a challenge, a test of skill

A magic boar only the best could kill

One day a boy came for the thrill

A boy whose mind rivalled the boar's own will

Let's go!

Maybe one day he'll follow me

And we'll make a greater tomorrow, then they'll see

I know he'll change the world 'cause he is a warrior of the mind

Maybe one day I'll reach him

And we can build his skills as I teach him

If there's a problem, he'll have the answer

He is a warrior of the mind

Show yourself

I know you're watching me, show yourself

I can see you

How can you see through my spell?

Haha! I was lying and you fell for my bluff

Haha, haha

Well done, enlighten me, what's your name?

You first, and maybe I'll do the same

Nice try, but two can play this game

Nah, don't be modest

I know you're a goddess

So let's be honest

You are Athena (Athena)

Badass in the arena

Unmatched, witty, and queen of the best strategies we've seen

Has oblidat les lliçons que et vaig ensenyar?

Atena!

Has oblidat d'apagar el teu cor? Aquest no ets tu

Veig que estàs canviant de com et vaig dissenyar

Has oblidat els teus objectius? Deixa'm recordar-te'ls

Deessa de la saviesa, mestressa de la guerra

La meva vida té una missió, crear el millor guerrer

Tenia un repte, una prova de destressa

Un porc senglar màgic que només el millor podria matar

Un dia un jove va venir per les emocions

Un jove la ment del qual es va enfrontar a la voluntat del
propi porc senglar

Vinga, anem!

Potser un dia ell em seguirà

I junts farem un futur millor, aleshores ells ho veuran

Sé que ell canviarà el món perquè ell és un guerrer del pensament

Potser un dia l'atraparé

I podem construir les seves destresses a mida que l'ensenyó

Si hi ha un problema, tindrà la resposta

Ell és un guerrer del pensament

Mostra't

Sé que m'estàs observant, mostra't

Et puc veure

Com em pots veure a través de l'encanteri?

Jajaja! Estava mentint i has caigut al meu parany

Jajaja, jaja

Ben fet, il·lumina'm, com et dius?

Tu primer, i potser jo faré el mateix

Bon intent, però dos poden jugar a aquest joc

Nah, no siguis modesta

Sé que ets una deessa

Així que siguem honestos

Tu ets Atena (Atena)

La millor de l'arena

Inigualable, ingeniosa, i reina de les millors estratègies vistes

If you're looking for a mentor, I'll make sure your time's well
 spent
 Sounds like a plan
 Goddess and man
 Bestest of friends
 We'll see where it ends
 Okay
 Maybe one day they'll follow me and we'll
 Make a greater tomorrow, then they'll see
**I know we'll change the world 'cause we are the warriors
 of the mind**
Maybe one day we'll reach them
And we can build their skills as we teach them

If there's a problem, we'll have the answer
We are the warriors of the mind
 I still intend to make sure you don't fall behind

Don't forget that you're a warrior of a very special kind
 You are a warrior of the mind
 Don't disappoint me

Si estàs buscant un mentor, m'asseguraré que el teu temps
 estigui ben aprofitat
 Sona com una estratègia
 Deessa i home corrent
 Els més millors dels amics
 Ja veurem com acaba
 Okay
 Potser un dia em seguiran i nosaltres
 Farem un futur millor, i aleshores ells veuran
**Sé que canviarem el món perquè nosaltres som els
 guerrers del pensament**
Potser un dia l'atraparem
**I podem construir les seves destresses a mida que
 l'ensenyem**
Si hi ha un problema, tindrem la resposta
Som els guerrers del pensament
 Encara tinc la intenció d'assegurar-me que no et quedes
 endarrere
 No te n'oblidis que ets un guerrer d'un tipus molt especial
 Ets un guerrer del pensament
 No em decepcionis

10. Polyphemus

Over here
 Look at all this food!
 Look at all these sheep!
 I can't believe this cave has all this for us to keep!

I've gotta hand it to you both
 This is quite the treat
 There are enough sheep here to
 Feed the entire fleet
 It's almost too perfect
 Too good to be true
 Why would the lotus eaters pass up on all this food?
 Who are you?
 Hey there!
 We're just travelers
 We come in peace
 You killed my sheep
 My favorite sheep
 What gives you the right to deal a pain so deep?
 Don't you know that pain you sow is pain you reap?
 Time to drink your blood over where you stand
 Your life now is in my hand
 Before I'm done
 You will learn that it's not so fun to take
 You came to my home to steal
 But now you'll become my meal
 A trade you see?
 Take from you, like you took from me
 There's been a misunderstanding

Per aquí
 Mireu tots aquests aliments!
 Mireu totes aquestes ovelles!
 No em puc creure que aquesta cova tingui tot això per a
 nosaltres!

Us he d'admetre a tots dos
 Això és tot un regal
 Aquí hi ha prou ovelles per
 Alimentar tota la flota
 És gairebé massa perfecte
 Massa bo per ser veritat
 Per què els lotofags deixarien de banda tots aquests aliments?
 Qui hi ha?
 Hola!
 Només som viatgers
 Venim en son de pau
 Heu matat la meva ovella
 La meva ovella preferida
 Què us dona dret a causar un dolor tan profund?
 No sabeu que el dolor que sembles és dolor que culls?
 És hora de beure la vostra sang allà on esteu
 La vostra vida ara està a la meva mà
 Abans d'haver acabat
 Aprendreu que no és tan divertit prendre
 Heu vingut a casa meva a robar
 Però ara us convertireu en el meu àpat
 Un intercanvi, sabeu?
 Prendre de vosaltres, com m'heu pres a mi
 Hi ha hagut un malentès

We never came here to steal
 But now that I see we've done some damage
 Maybe you and I can make a deal
 I'll give you our finest treasure
 So long as we leave alive
 You can keep the world's best tasting wine
 Wine?
 Have a drink!
 One sip and you'll understand
 The power that's in your hands
 A wine so fresh
 You'd never wanna eat human flesh again
 Then we shall be on our way
 No bloodshed in here today
 A trade you see?
 A gift from you and a gift from me
 Ahh
 I'd like to thank you
 Stranger, what's your name?
 My name is Nobody, Nobody, Nobody
 Nobody
 For your gift I've one to reply
 I'm so glad we see eye to eye
 Yes
 You shall be the final man to die
 What
 Watch out!

De cap forma vam venir aquí a robar
 Però ara que veig que hem fet dany
 Potser tu i jo podem fer un tracte
 Et donaré el nostre millor tresor
 Sempre que marxem amb vida
 Pots quedar-te amb el millor vi del món
 Vi?
 Pren una copa!
 Un glop i ho entendràs
 El poder que està a les teves mans
 Un vi tan fresc
 No voldríeu menjar mai més carn humana
 Llavors nosaltres marxarem
 Avui no hi ha vessament de sang
 Un intercanvi, veus?
 Un regal de tu i un regal de mi
 Ahh
 M'agradaria agrair-te
 Foraster, com et dius?
 Em dic Ningú, Ningú, Ningú
 Ningú
 Pel teu regal en tinc un per respondre
 M'alegro molt que estiguem d'acord
 Sí
 Seràs l'últim home a morir
 Què
 Compte!

11. Survive

My brothers!
 The rest of our fleet
 They wait at the beach
 and if we're defeated they're good as dead
 Straight ahead!
 That is who we're fighting
 No backup
 No chance for support
 So draw out your swords
 Our foe must be thwarted right here and now
 Show me how great is your will to survive
 Six hundred lives at stake!
 It's just one life to take!
 and when we kill him then our journey's over!
 No dying on me now!
 Defeat is not allowed!
 We must live through this day so
 Fight fight fight!
 Surround him!
 attack from behind!
 Keep distance in mind
 and stay in his blind spot
 and strike his heels

Germans meus!
 La resta de la nostra flota
 Esperen a la platja
 i si som derrotats, estan pràcticament morts
 Endavant!
 És amb qui estem lluitant
 Sense assistència
 Sense possibilitat de suport
 Així que treieu les espases
 El nostre enemic ha de fracasar aquí i ara
 Mostreu-me com de gran és la vostra voluntat de sobreviure
 Sis-centes vides en joc!
 És només una vida per prendre!
 i quan el matem, el nostre viatge s'acaba!
 No moriu ara!
 No es permet la derrota!
 Hem de sobreviure aquest dia així que
 Lluiteu lluiteu lluiteu!
 Envolteu-lo!
 ataqueu per darrere!
 Tingueu en compte la distància
 i quedeu-vos al seu punt cec
 i colpejeu-li els talons

Show him that we're deadly!
 Exhaust him!
 Don't let him get close!
 He's strong but he's slow!
 He can't land a blow if we're out of reach!
 Find a breach!
 Stand up and fight for your lives!
 (Six hundred lives at stake!
 It's just one life to take!
 and when we kill him then our journey's over!)
 Push forward!
 (No dying on us now!
 Defeat is not allowed!
 We must live through this day so fight fight fight!)
 Captain
 Enough
 He's got a club!
 He's got a clu-
 What are our orders?
 Captain?
 Capta-
 You've hurt me enough
 Six hundred lives I'll take
 Six hundred lives I'll break
 and when I kill you then my pain is over
 You're dying here and now
 Escape is not allowed
 You won't live through this day now
 Die!
 Diii-iii-ii-ieee

Demostreu-li que som letals!
 Esgoteu-lo!
 No deixeu que s'apropi!
 És fort però lent!
 No pot donar un cop si estem fora d'abast!
 Trobeu una obertura!
 Aixequen-vos i lluiteu per les vostres vides!
 (Sis-centes vides en joc!
 És només una vida per prendre!
 i quan el matem, el nostre viatge s'acaba!)
 Empenyeu endavant!
 (No ens morim ara!
 No es permet la derrota!
 Hem de viure aquest dia, així que lluiteu lluiteu!)
 Capità
 Prou
 Té un garrot!
 Té un ga-
 Quines són les nostres ordres?
 Capità?
 Capi-
 M'heu fet prou mal
 Sis-centes vides m'emportaré
 Sis-centes vides trencaré
 i quan et mati llavors el meu dolor s'acabarà
 Morireu aquí i ara
 No es permet escapar
 No sobreviureu aquest dia
 Mor!
 Mooo-ooo-oo-orrr

12. Remember Them

Captain! Captain! Captain!
 We must move quickly
 We don't have much time
 He didn't notice I mixed lotus in his wine
 Mark my words now
 This is not the end
 But captain, what'll we do with our fallen friends?
 Remember them
 When the fire begins to fade
 For the fallen and afraid
 We are not to let them die in vain
 Remember them!
 We're the ones who carry on
 The flames of those who've gone!
 And our comrades will not die in vain
 I need all our hands on his club
 This is how we're getting out of here
 Use your swords to sharpen the stub
 And turn it to a giant spear!
 (Let's kill him!)

Capità! Capità! Capità!
 Ens hem de moure ràpidament
 No tenim gaire temps
 No va notar que havia barrejat lotus amb el seu vi
 Marqueu les meves paraules ara
 Aquest no és el final
 Però capità, què farem amb els nostres amics caiguts?
 Recordeu-los
 Quan el foc comenci a apagar-se
 Pels caiguts i espantats
 No hem de deixar que la seva mort hagi estat en va
 Recordeu-los!
 Som els que seguim endavant
 Les flames dels que se n'han anat!
 I els nostres companys no hauran mort en va
 Necessito totes les nostres mans al seu garrot
 Així és com sortirem d'aquí
 Utilitzeu les vostres espases per esmolar el cantó
 I convertiu-ho en una llança gegant!
 (Matem-lo!)

His body is blocking the path!
 If we kill him we'll be stuck inside!
 Captain, where do we attack him?
 We gotta stab him in the eye!
 Yes, sir!
 Remember them!
 When the fire begins to fade
 For the fallen and afraid
 We are not to let them die in vain
 Remember them!
 We're the ones who carry on
 The flames of those who've gone
 And our comrades will not die in vain!
 Now!
 Oh, whoa, whoa, whoa
 Scatter!
 Oh, whoa, whoa, whoa
 Who hurts you?
 There are more of them?
 Who hurts you?
 Hide
 Who hurts you?
 Captain we should run
 Wait
 Who hurts you?
 Captain please!
 Wait!
 It was Nobody Nobody!
 If nobody hurts you be silent!
 Don't go!
 Let's grab the sheep and away we go!
 Have you forgotten the lessons I taught you?
 He's still a threat until he's dead
 Finish it
 No
 No?
 What good would killing do
 When mercy is a skill
 More of this world could learn to use
 My friend is dead!
 Our foe is blind!
 The blood we shed
 It never dries!
 Is this what it means to be a Warrior of the Mind?
 Don't!
 Hey, cyclops!
 When we met I led with peace
 While you fed your inner beast
 But my comrades will not die in vain!
 Remember them!
 The next time that you dare choose not to spare
 Remember them. Remember us. Remember me!

El seu cos està bloquejant el camí!
 Si el matem ens quedarem atrapatats dins!
 Capità, on l'ataquem?
 Li hem d'apunyalar l'ull!
 Sí, senyor!
 Recordeu-los!
 Quan el foc comenci a apagar-se
 Pels caiguts i espantats
 No hem de deixar que la seva mort hagi estat en va
 Recordeu-los!
 Som els que continuem
 Les flames dels que se n'han anat
 I els nostres companys no moriran en va!
 Ara!
 Oh, whoa, whoa, whoa
 Escampeu-vos!
 Oh, whoa, whoa, whoa
 Qui et fereix?
 N'hi ha més?
 Qui t'ha ferit?
 Amagueu-vos
 Qui t'ha fet mal?
 Capità hauríem de córrer
 Espera
 Qui t'ha fet mal?
 Capità si us plau!
 Espera!
 Era Ningú, Ningú!
 Si ningú et fa mal, calla!
 No marxeu!
 Agafem les ovelles i marxem!
 Has oblidat les lliçons que et vaig ensenyar?
 Serà una amenaça fins que es mori
 Acaba'l
 No
 No?
 De què serviria matar
 Quan la misericòrdia és una habilitat que
 Més (persones) d'aquest món podrien aprendre a utilitzar
 El meu amic ha mort!
 El nostre enemic és cec!
 La sang que vessem
 No s'asseca mai!
 És això el que significa ser un guerrer del pensament?
 No ho facis!
 Ei, Ciclop!
 Quan ens vam conèixer vaig apropar-me pacíficament
 Mentre alimentaves la teva bèstia interior
 Però la mort dels meus companys no serà en va!
 Recorda'ls!
 La propera vegada que t'atreveixis a triar no perdonar la vida
 Recorda'ls. Recorda'ns. Recorda'm!

I'm the reigning king of Ithaca!
I am neither man nor mythical
I am your darkest moment!
I am the infamous
Odysseus!

Sóc el rei regnant d'Ítaca!
No sóc ni home ni mític
Sóc el teu moment més fosc!
Jo sóc l'infame
Odisseu!

13. My Goodbye

You are reckless
Sentimental at best
That's not a teaching of mine
You've grown soft
Your dead friends can attest
Hey
Put your emotions aside
You're a warrior
Meant to lead the rest
I don't know where I went wrong
But I warned you
And you failed the test
So now I'm gone
This way, you'll know what your place is
This way, you can't cross the line
This way, when all is over
You'll keep yours and I'll keep mine
This way, you won't disappoint me
This way, you won't waste my time
This way, I'll close the door
Consider this as my goodbye
That's just like you
Why should I be surprised?
Selfish and prideful and vain
Unlike you
Every time someone dies
I'm left to deal with the strain
What's a title
That a Goddess could lend
If I'll never sleep at night?
I'll remind you
I saw you as a friend
But now we're done
This way, you're out of my head now
This way, you won't plague my life
This way, when all is done
You're out of sight and out of mind
This way, you get what you wanted
This way, you can save your time
This way, you close the door
And have your damn goodbye
You're not looking for a mentor
I'm not looking for a friend
I mistook you for a general
What a waste of effort spent

Has estat temerari
Com a molt, sentimental
Això no es un ensenyament meu
T'has estovat
La mort dels teus amics ho pot provar
Eh!
Deixa les teves emocions de banda
Ets un guerrer
Destinat a guiar els altres
No sé en quin punt em vaig equivocar
Però et vaig avisar
I tu has fallit la prova
Així que ara me'n vaig
D'aquesta manera, sabràs quin és el teu lloc
D'aquesta manera, no podràs creuar la línia
D'aquesta manera, quan tot hagi acabat
Tu et quedaràs amb el teu i jo amb el meu
D'aquesta manera, no em decebràs
D'aquesta manera, no em faràs perdre el temps
D'aquesta manera, tancaré la porta
Considera això el meu comiat
Això és tan típic teu
Perquè hauria d'estar sorprès?
Egoista i arrogant i vanidosa
Al contrari que tu
Cada vegada que alguna persona mor
I soc jo qui ha de gestionar el dol
Què és un títol
Que una divinitat podria atorgar-me
Si no puc dormir mai a la nit?
Et recordaré
Que jo et veia com una amiga
Però ara hem acabat
D'aquesta manera, estaràs fora el meu cap ara
D'aquesta manera, no em controlaràs la vida
D'aquesta manera, quan tot hagi acabat
Tu estaràs fora de la meua vista i del meu pensament
D'aquesta manera, tu tindràs el que volies
D'aquesta manera, pots estalviar el teu temps
D'aquesta manera, quan tanquis la porta
I tinguis el teu maleït comiat
Tu no busques una mentora
Jo no busco un amic
Et vaig confondre per un general
Quina pèrdua de temps invertit

At least I know what I'm fighting for
 While you're fighting to be known
 Since you claim you're so much wiser
 Why's your life spent all alone?
 You're alone
 One day, you'll hear what I'm saying
 One day, you might understand
 One day, but not today
 For after all you're (Just a man)
 This day, you sever your own head
 This day, you cut the line
 This day, you lost it all
 Consider this as my goodbye
 Consider this as my goodbye (oh-oh-oh-oh-oh-oh-oh)
 This is my goodbye (oh-oh-oh-oh-oh-oh-oh)
 Consider this as my goodbye (oh-oh-oh-oh-oh-oh-oh)
 This is my goodbye

Almenys ara sé per què estic lluitant
 Mentre tu lluites per ser coneguda
 Ja que dius que ets tan més intel·ligent
 Perquè has estat sola tota la teva vida?
 Estàs sola
 Algun dia, escoltaràs el que estic dient
 Algun dia, potser ho entendràs
 Algun dia, però no avui
 Perquè al cap i a la fi (tan sols soc un home)
 Aquest dia, t'estàs tallant la teva pròpia mà
 Aquest dia, estàs tallant la línia
 Aquest dia, ho has perdut tot
 Considera això el meu comiat
 Considera això el meu comiat (oh-oh-oh-oh-oh-oh-oh)
 Això és el meu comiat
 Considera això el meu comiat (oh-oh-oh-oh-oh-oh-oh)
 Això és el meu comiat

14. Storm

These waves and tides have grown in strength and size
 Is it nature or divine, or a blessing in disguise?
 Our home's in sight
 This storm's our final fight
 There's no time to die
 Comrades (sir!)
 Brace for a storm (storm)
 The likes of which we've never seen before
 Brace for a storm (storm)
 With home so close, we must keep pushing forward
 Full speed ahead
 Head towards the island, but avoid the crashing waves
 Tread where the tide is flat and then you will be saved
 Captain, we will capsize with these waves, our fleet will fail
 Have them follow my ship, I'll ensure that we prevail
 Storm (storm)
 We're taking too much damage to survive
 We'll beat this storm (storm)
 At this rate, we won't make it out alive
 Captain, look
 An island in the sky
 Eurylochus, grab the harpoons
 As many as you can find
 What do you have in mind?
 We're gonna shoot for the sky
 What? Storm (storm)
 Everyone grab a harpoon and aim it high
 Storm, storm
 We're shooting for the island in the sky, in the sky

Aquestes onades i marees han crescut en mida i força
 És natural o diví, or una benedicció amagada?
 Casa nostra està a la vista
 Aquesta tempesta és la nostra batalla final
 No hi ha temps per morir
 Companys (senyor!)
 Prepareu-vos per la tempesta (tempesta)
 Quelcom com res que haguem vist mai abans
 Prepareu-vos per la tempesta (tempesta)
 Amb casa tan a prop, hem de seguir tirant endavant
 A tot vent
 Dirigiu-vos cap a la illa, però eviteu les onades trencadores
 Passeu per on les marees estan tranquil·les i estareu salvats
 Capità, volcarem amb aquestes onades, la tripulació defallirà
 Que segueixin el meu vaixell, m'asseguraré que prevalguem
 Tempesta (tempesta)
 Estem tenint massa dolors per sobreviure
 Vencerem aquesta tempesta (tempesta)
 A aquest ritme, no aconseguirem sobreviure-ho
 Capità, mira
 Una illa al cel
 Euríloc, agafa els arpons
 Tants com puguis trobar
 Què tens pensat?
 Dispararem cap al cel
 Què? Tempesta (tempesta)
 Que tothom agafi un arpó i apunti ben amunt
 Tempesta, tempesta
 Disparem cap a la illa del cel, del cel

15. Luck Runs Out

Please don't tell me you're about to do what I think you'll do

You've heard the legends of the island in the sky

This proves they're true

We're in the home of the wind god

We don't know for sure

How many floating islands have you seen before?

This is the home of the wind god

And what's your plan?

I'm gonna climb to the top and ask 'em for a hand

You could be caught off guard and lose your life

Or piss off this god and infuse us with strife

Don't forget how dangerous the gods are

Have faith, friend, we've come this far

Yes, but how much longer 'til your luck runs out?

How much longer 'til the show goes south?

How much longer 'til we all fall down?

You rely on wit, and people die on it, whoa

I still believe in goodness

I still believe that we could be kind

Lead from the heart, and see what starts

And what will we do when it tears us apart?

Where is this coming from, my friend?

I just don't wanna see another life end

You're like the brother I could never do without

And suddenly, you doubt that I could figure this out?

Captain, how much longer 'til your luck runs out?

How much longer 'til the show goes south?

How much longer 'til we all fall down?

You rely on wit, and people die on it, whoa

How much longer 'til the snake breaks free?

How much longer 'til your great days cease?

How much longer 'til your strength takes leave?

You rely on wit, and people die on it, whoa

Thank you for the concern, but brother, I can assure you

Our journey is almost done

I understand that we're tired, I understand that we're fazed

But don't forget how much we've already faced

I took 600 men to war and not one of them died there

In case you needed a reminder

If you'd like to speak more, let me pull you aside then

I need to talk to you in private

I can't have you planting seeds of doubt

I can't have you disagreeing each route

I need you to always be devout and comply with this

Or we'll all die in this

Okay? Okay

Thank you

Per favor, no em diguis que faràs el que crec que faràs

Has sentit les llegendes de la illa que hi ha al cel

Això demostra que són certes

Estem a la casa del deu dels vents

No ho sabem del cert

Quantes illes flotants has vist a la teva vida?

Aquesta és la casa del déu dels vens

I quina és la teva idea?

Penso escalar fins dant de tot i demanar-li un cop de mà

Et podrien enxampar amb la guàrdia baixa i perdre la vida

O molestar aquest deu i infuir amb una lluita

No t'oblidis de com de perillosos són els deus

Tingues fe, amic, hem arribat fins aquí

Sí, però quant falta perquè la teva sort s'esgoti?

Quant falta perquè l'espectacle se'n vagi en orris?

Quant falta perquè tots caiguem?

Tu confies en el teu ingeni, i la gent mor per ell, whoa

Encara crec en la bondat

Encara crec que podriem ser amables

Guiant-nos pel cor, i veure on comença

I què farem quan ens destrossi?

D'on està venint tot això, amic meu?

Només vull evitar veure acabar-se una altra vida

Tu ets com el germà sense el qual no podria estar

I de sobre, dubtes si podré solucionar això?

Capità, quant falta perquè la teva sort s'esgoti?

Quant falta perquè l'espectacle se'n vagi en orris?

Quant falta perquè tots caiguem?

Tu confies en el teu ingeni, i la gent mor per ell, whoa

Quant falta perquè la serp s'alliberi?

Quant falta perquè els teus dies gloriosos s'acabin?

Quant falta perquè la teva força ens abandoni?

Tu confies en el teu ingeni, i la gent mor per ell, whoa

Gràcies per la teva preocupació, però germà, et puc prometre

Que el nostre viatge està pràcticament acabat

Entenc que estem cansats, entenc que estem desconcertats

Però no oblidis quantes coses ja hem encarat

Vaig prendre sis-cents homes a la guerra i ni un sol morí allà

Per si et calia un recordatori

Si volguessis parlar més, permet-me separar-te aleshores

He de parlar amb tu en privat

No puc tenir-te plantant la llavor del dubte

No et puc tenir contradient-me cada ruta

Necessito que sempre estiguis lleial i acompleixis així

O sinó morirem així

D'acord? D'acord

Gràcies

16. Keep Your Friends Close

Great wind god, Aeolus
I don't know if you know this
But our path to home is blocked by an impenetrable storm

I ask for your assistance
So we at last can go the distance
Can you cast the perfect winds for us and aid our journey
home?

Haha, ha
I am the wind, twisting and turning
I give the fire enough to stay burning
Let's play a game
A game?

That's what I'm serving
And if you win, you will get what you're yearning
Deal

Take a look right here at this bag
It has the winds of the storm all trapped
All you gotta do is not open this bag
Sounds too easy, what's the catch?

Haha, ha

**Keep your friends close and your enemies closer
Never really know who you can trust**

If they wanna get the bag open, you gotta say "no, sir"
Sometimes killing is a must
What?

'Cause the end always justifies the means
Friends turn into foes and rivalries

So keep your friends close and your enemies closer

**Never really know who you can trust (never really know
who you can trust)**

Captain, what's happening?
What's trapped in that bag?
Something dangerous, friends
We mustn't lag

It's treasure

What?

Buh-bye

Open the bag

Let's see what you got

No, do not

Everybody listen closely

See how this bag is closed?

That's how it's supposed to be

This bag has the storm inside

We cannot let the treasure rumor fly

We'll try

Keep your friends close and your enemies closer

Never really know who you can trust

Never really know who you can trust

Gran deu del vent, Èol

No sé si saps això

Però el nostre camí a casa està bloquejat per una tempesta
impenetrable

Demano la teva ajuda

Per tal que puguem, per fi, recórrer la distància

Podria conjurar els vents perfectes per nosaltres i ajudar-nos
en el nostre viatge a casa?

Haha, ha

Jo soc el vent, girant i regirant

Jo dono al foc el que li cal per seguir cremant

Vinga, juguem

Juguem?

Això és el que t'ofereixo

I si guanyes, tu aconseguiràs això que desitges

Tracte fet

Mira atentament cap aquí, aquesta bossa

Té tots els vents de la tempesta encapsulats

Tot el que has de fer és no obrir aquesta bossa

Sona massa fàcil, quina és la trampa?

Haha, ha

Tingues el teus amics a prop, els teus enemics encara més

No saps mai en qui pots confiar realment

Si volen obrir la bossa, els has de dir «no, home»

A vegades matar és necessari

Què?

Perquè l'objectiu sempre justifica els mitjans

Els amics es transformen en enemics i rivals

**Així que mantingues el teus amics a prop, i els teus
enemics encara més**

**No saps mai en qui pots confiar realment (no saps mai en
qui pots confiar realment)**

Capità, què passa?

Què hi ha atrapat en aquesta bossa?

Una cosa perillosa, amics

No podem decaure

És un tresor

Què?

Adeu adeu

Obriu la bossa

A veure què tenim

No, no ho feu

Que tothom escolti atentament

Veieu com aquesta bossa està tancada?

Així és com ha de ser

Aquesta bossa té la tempesta a dins

No podem permetre que el rumor del tresor s'escampi

Ho intentarem

Tingues el teus amics a prop, els teus enemics encara més

No saps mai en qui pots confiar realment

No saps mai en qui pots confiar realment

Now they wanna get the bag open so they can have closure
 Sometimes sneaking is a must
 Sometimes sneaking is a must
 'Cause the end always justifies the means
 Everything's changed since Polites, so
Keep your friends close and your enemies closer
Never really know who you can trust
Never really know who you can trust
 For nine days, I've stayed wide awake
 Trying to make it home with no storm or tidal wave
 I remain unopposed, the bag is still closed
 And I'm getting closer to you
 Penelope
 I can't wait to make some new memories
 Telemachus
 Time for me to be the father I never was
 Just keep your eyes open
 Why are my eyes and my heart and my soul so heavy?

Just keep your eyes open
 I keep on trying to embrace you both
 Why won't you let me?
 Just keep your eyes open
 So much has changed but I'm the same
 Yes I'm the same
 Just keep your eyes open
 Keep your eyes open
 Wake up
 Wake up, Odysseus, they're opening the bag
 Wake up
 No

Keep your friends close and your enemies closer
Never really know who you can trust
Never really know who you can trust
 Storm
 Full speed ahead
 Where's the storm taking us?
 I said to keep the bag closed, but you weren't compliant
 If I had to guess? You're heading to the
 Land of the giants
 Storm, storm
 Help me close the bag
 But sir, it's too late
 We can save whatever wind is left to use another day
 Come on
 Odysseus of Ithaca
 Do you know who I am?

Ara ells volen obrir la bossa per tenir una cloenda
 A vegades anar d'amagatotis és necessari
 A vegades anar d'amagatotis és necessari
 Perquè l'objectiu sempre justifica els mitjans
 Tot ha canviat des de Polites, així que
Tingues el teus amics a prop, els teus enemics encara més
No saps mai en qui pots confiar realment
No saps mai en qui pots confiar realment
 Durant nou dies, he estat totalment despert
 Intentant arribar a casa sense tempestes o marees gegant
 Segueixo sense rival, aquesta bossa encara està tancada
 I m'estic apropant a tu
 Penèlope
 No puc esperar a fer nous records
 Telèmac
 Es el moment per ser el pare que mai he estat
 Només tingues els ulls oberts
 Per què són els meus ulls i el meu cor i la meua ànima tan
 pesats?
 Només tingues els ulls oberts
 Estinc intentant abraçar-vos a tots dos
 Per què no em deixeu?
 Només tingues els ulls oberts
 Tantíssim ha canviat però segueixo sent el mateix
 Sí, soc el mateix
 Només tingues els ulls oberts
 Tingues els ulls oberts
 Desperta't
 Desperta't, Odisseu, estan obrint la bossa
 Desperta't
 No

Tingues el teus amics a prop, els teus enemics encara més
No saps mai en qui pots confiar realment
No saps mai en qui pots confiar realment
 Tempesta
 A tot vent
 On ens està prenent la tempesta?
 Vaig dir que tinguessis la bossa tancada, però no has obeït
 Si hagues d'adivinar-ho? Et dirigeixes cap a
 La terra dels gegants
 Tempesta, tempesta
 Ajudeu-me a tancar la bossa
 Però, senyor, és massa tard
 Podem salvar el que hi quedi dins per usar un altre dia
 Vinga
 Odisseu d'Ítaca
 Saps qui soc?

17. Ruthlessness

Poseidon, Poseidon, Poseidon, Poseidon
Poseidon, Poseidon, Poseidon, Poseidon

In all my years of living
It isn't very often that I get pissed off
I try to chill with the waves
But damn, you crossed the line
I've been so gracious
And yet, you hurt this son of mine
That's right, the cyclops you made blind, is mine
No

I'm left without a choice and without a doubt
Guess the pack of wolves is swimming with the shark now
I've gotta make you bleed, I need to see you drown
But before you go, I need to make you learn how

Ruthlessness is mercy upon ourselves
(Ruthlessness is mercy upon ourselves)
Ruthlessness is mercy upon ourselves
Ourselves

You are the worst kind of good 'cause you're not even great
A Greek who reeks of false righteousness, that's what I hate
'Cause you fight to save lives, but won't kill and don't get the
job done

I mean, you totally could have avoided all this had you just
killed my son
But no

You are far too nice, mercy has a price
It's the final crack, we're bound to break the ice now
You reveal your name, then you let him live
Unlike you, I've got no mercy left to give 'cause

Ruthlessness is mercy upon ourselves
(Ruthlessness is mercy upon ourselves)
Ruthlessness is mercy upon ourselves
Ourselves

And now it is finally time to say goodbye, today you die
Unless, of course, you apologize
For my son's pain and all his cries
Poseidon, we meant no harm
We only hurt him to disarm him
We took no pleasure in his pain
We only wanted to escape
The line between naïveté and hopefulness is almost invisible
So close your heart, the world is dark and
Ruthlessness is mercy

Die

Ruthlessness is mercy upon our- (Captain, Captain)
Ruthlessness is mercy upon our- (Captain, Captain)
Ruthlessness is mercy upon our- (Captain, Captain)
Ruthlessness is -

What have you done?
When does a ripple become a tidal wave?
43 left under your command

Posidó, Posidó, Posidó, Posidó
Posidó, Posidó, Posidó, Posidó
En tots els meus anys en vida
No és molt usual que estigui molest
Intento estar tranquil amb les onades
Però carai, has creuat una línia
He estat tan gentil
I així i tot, vas fer mal a un fill meu
Així és, el ciclop que vas cegar, és meu
No

No tinc cap altra opció i sens dubte
Pensa que la bandada de llops està nedant amb el tauró ara
He de fer que sangreu, he de veure com us ofegueu
Però abans que marxis, he d'assegurar-me que entenguis com

La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres
(La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres)
La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres
Cap a nosaltres

Ets la pitjor forma de bondat ja que ni tan sols ets bo
Un grec que fa pudor de falsa justícia, això és el que odio
Perquè dius que lluites per salvar vides però no mates i no
acabes la feina

Vull dir, haguessis pogut estalviar-te això si haguessis matat el
meu fill,
però no

Ets massa bo, la bondat té un preu
És l'última esquerra abans de trencar el gel
Li vas dir el teu nom i després el deixes viure.
Al contrari que tu, no tinc més misericòrdia per donar perquè

La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres
(La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres)
La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres
Cap a nosaltres

I ara és moment per dir els últims adeus, avui moriràs
A no ser, està clar, que et disculpis
Pel dolor del meu fill i les seves llàgrimes

Posidó, no volíem ferir-lo
Només el vam ferir per desarmar-lo
No vam gaudir del seu dolor
Només volíem escapar

La línia entre la beneiteria i la l'optimisme és quasi invisible
Tan propera al cor, el món és fosc i
La crueltat és misericòrdia

Mor

La crueltat és misericòrdia cap a- (Capità, capità)
La crueltat és misericòrdia cap a- (Capità, capità)
La crueltat és misericòrdia cap a- (Capità, capità)
La crueltat és-

Què has fet?
Quan una petita onada es transforma en un tsunami?
Quaranta-tres restants sota les teves ordres

When does man become a monster?
I am your darkest moment
The monster that always draws near
Any last words?
All I gotta do is open this bag
What?
Remember me

18. Puppeteer

Captain, I have something that I must confess
Something that I must get off my chest
Until it is said, I cannot rest
(Captain?) Eurylochus, go make sure this island is secure
(But captain) there's only so much left we can endure
Whatever you need to say can wait some more
Of that, I'm sure (Okay)
Eurylochus, back so soon?
Where's the rest of your crew?
And by the gods, what happened to you?
We came across a palace
Inside we heard a voice
It seemed to show no malice
To greet it was our choice
But nothing could prepare us for the power that awaited inside

(What did this palace hide?)
Sir, since we left home, we've faced a variety of foes from a
wide range of places
Gods, monsters, you know the roster, hostile creatures that we
could resist
But this was a hell of a twist, 'cause we are weak to a power
like this
(What was it?) A woman
(What?) She had us in just two words
"Come inside" (damn)
Welcome to the best part of your lives
Go ahead and rest wherever you like
I've got you, don't worry, Circe's got you now
(Only I stayed outside, but the rest went in)
Take a seat
Let me bring you all something to eat
I bet you're tired from the years spent on your feet
I've got you, don't worry, Circe's got you now
(By the time they ate, it was far too late)
For inside the meal (think of your past)
She had cast a spell (and your mistakes)
They began to squeal (they'll be the last)
And grow snouts and tails (mistakes you'll make)
She changed them
I've got all the power, yeah, I've got all the power
No, I'm not a player, I'm a puppeteer
No, I don't play, I puppeteer, yeah

Quan es torna un home en un monstre?
Jo soc el teu moment més fosc
El monstre que està sempre a prop
Alguna última paraula?
Tot el que he de fer és obrir aquesta bossa
Què?
Recorda'm

General, t'he de confessar una cosa
Una cosa que m'he de treure de dins
Fins que no sigui dit, no podré descansar
(Capità?) Euríloc, ves, assegura't que aquesta illa es segura
(Però capità) no hi ha massa més que puguem sobreviure
Qualsevol cosa que hagi de dir pot esperar un poc més
N'estic segur (D'acord)
Euríloc, has tornat tan aviat?
On està la resta del teu grup?
I, déus meus, que t'ha passat?
Vam creuar-nos amb un palau
A dins el qual hem sentit una veu
No semblava que tingués cap malícia
Saludar-la va ser decisió nostra
Però res ens hagués pogut preparar pel poder que ens hi
esperava a dins
(Què amagava aquest palau?)
Senyor, des que vam partir de casa, ens hem enfrontat a
diverses proves en molts llocs diferents
Déus, monstres, ja coneixes la llista, criatures hostils que vam
aconseguir evitar
Però això ha estat un gir inesperat, perquè som dèbils davant
un poder com aquest
(Què era?) Una dona
(Què?) Ens va atrapar en tan sols dos paraules
"Entreu dins" (deu meu)
Benvinguts a la millor part de les vostres vides
Entreu i descansau on preferiu
Jo us cuidaré, no us preocupeu, Circe us cuidarà ara
(Vaig ser l'únic a quedar-se fora, tots van entrar)
Asseieu-vos
Permeteu-me que us porti quelcom per menjar
Estic segura que esteu cansats dels anys viatjant
Jo us cuidaré, no us preocupeu, Circe us cuidarà ara
(En el moment de menjar, ja era massa tard)
A dins l'àpat (penseu en el vostre passat)
Que ella havia encantat (i ens els vostres errors)
Van començar a cridar (serà el darrer)
I els van créixer morros i cues (error que cometeu)
Ella els va canviar
Jo tinc tot el poder, sí, jo tinc tot el poder
No, no soc una jugadora, soc la titellaire
No, jo no jugo, jo condueixo el joc, sí

They transformed (this is the price)
And it wasn't quick (we pay to live)
She turned our men (the world does not)
From men to pigs (tend to forgive)

She changed them

I've got all the power, yeah, I've got all the power

No, I'm not a player, I'm a puppeteer

No, I don't play, I puppeteer, yeah

We have to go save them

no, we don't

Look at all we've lost and all we've learned
Every single cost is so much more than what we've earned

Think about the men we have left before there's none

Let's just cut our losses, you and I, and let's run

Of course, I'd like to leave now, of course I'd like to run
But I can hardly sleep now knowing everything we've done

There's no length I wouldn't go if it was you I had to save

I can only hope you'd do the same

I can hear her still (no one will find)

And her voice deceives (their way between)

What if she can't be killed? (My nymphs and I)

Will you choose to leave? (Their loving queen)

(I don't know)

She changed them

I've got all the power, yeah, I've got all the power

No, I'm not a player, I'm a puppeteer

No, I don't play, I puppeteer, yeah

She's a clever witch (this is the price)

And she's hard to slay (we pay to love)

It's a game of wits (we draw the line)

But you don't have to play (watch from above)

I have to try

She changed them

I've got all the power, yeah, I've got all the power

No, I'm not a player, I'm a puppeteer

No, I don't play, I puppeteer, yeah

Ells es van transformar (aquest és el preu)
I no va ser ràpid (que paguem per viure)
Va transformar els nostres homes (el món no)
D'homes a porcs (acostuma a perdonar)

Ella els va canviar

Jo tinc tot el poder, sí, jo tinc tot el poder

No, no soc una jugadora, soc la titellaire

No, jo no jugo, jo condueixo el joc, sí

Els hem de rescatar

no, no ho hem de fer

Mira tot el que hem perdut i els que hem après

Cada pèrdua és molt més gran que els beneficis obtinguts

Pensa en tots els homes perduts abans que no en quedi cap

Tallem les pèrdues, tu i jo, i correm

Clarament m'agradaria marxar i sortir corrent

Però amb prou feines puc dormir sabent tot el que hem fet
Si t'hagués de salvar, no hi ha cap distància que m'ho impedis

Només espero que tu faries el mateix per mi

Encara la puc sentir (ningú descobrirà)

I la seva veu enganya (el camí entre)

I si es impossible matar-la? (les nimfes i jo)

Aleshores decidiràs marxar? (La seva estimada reina)

(No ho sé)

Ella els va canviar

Jo tinc tot el poder, sí, jo tinc tot el poder

No, no soc una jugadora, soc la titellaire

No, jo no jugo, jo condueixo el joc, sí

És una bruixa intel·ligent (aquest és el preu)

I és difícil de matar (que paguem per viure)

És un joc d'ingenis (posem el límit)

Però no hi has de jugar (i mirem des de sobre)

Ho he de provar

Ella els va canviar

Jo tinc tot el poder, sí, jo tinc tot el poder

No, no soc una jugadora, soc la titellaire

No, jo no jugo, jo condueixo el joc, sí

19. Wouldn't You Like

I must say what a brilliant speech you gave

Who goes there?

Just a friend who could help you save your men

A foe like Circe is not to be messed with

You want to beat her?

You'll need the blessing of a certain god

Divine intervention

Someone who's not afraid to send a message

Hermes?

Wouldn't you like a taste of the power?

Wouldn't you like to use more than words?

Deep in the night, the fight lasts for hours

You can be hurt or you can beat her

Wouldn't you like to have some of the magic?

He de dir, quin discurs tan brillant que has donat

Qui hi ha per aquí?

Tan sols un amic que podria ajudar-te a salvar els teus homes

Un rival com Circe no ha de ser pres a la lleugera

La vols vèncer?

Necessitaràs l'ajut d'un deu concret

Intervenció divina

Algú que no tingui por d'enviar un missatge

Hermes?

No t'agradaria un tastet del poder?

No t'agradaria fer servir altres coses a més de les paraules?

Entrada la nit, la batalla podria durar hores

En sortiràs ferit o la podràs vèncer

No t'agradaria tenir una mica de màgia?

**Wouldn't you like your outcome preferred?
Deep in the night, the fight can be tragic
I'll help you conquer her**

She can turn you into an animal that'll end up on her plate
She can all but make you fall in love like you're on your
hundredth date

She can conjure up a monster that'll grind you to the bones
She has all the ways to haunt you, when you take her on alone

**Wouldn't you like a taste of the power?
Wouldn't you like to use more than words?
Deep in the night, the fight lasts for hours
You can be hurt or you can beat her
Wouldn't you like to have some of the magic?
Wouldn't you like your outcome preferred?
Deep in the night, the fight can be tragic
I'll help you conquer her**

Oh-oh, here in the root of this flower
There lies such a power to take her on
You must consume and digest it
Then you'll manifest a being of your creation
All you need's imagination
Though it's only for a moment
'Til you've beaten your opponent
And I call this root, "Holy moly"

**Wouldn't you like a taste of the power?
Wouldn't you like to use more than words?
Deep in the night, the fight lasts for hours
You can be hurt or you can beat her
Wouldn't you like to have some of the magic?
Wouldn't you like your outcome preferred?
Deep in the night, the fight can be tragic
I'll help you conquer her
Wouldn't you like a taste of the power?
Wouldn't you like to use more than words?
Deep in the night, the fight lasts for hours
You can be hurt or you can beat her
Wouldn't you like to have some of the magic?
Wouldn't you like your outcome preferred?
Deep in the night, the fight can be tragic
I'll help you conquer her**

Hermes
Thank you
Don't thank me, friend
You very well may die
Good luck

**No t'agradaria que s'esdevingués el teu resultat predilecte?
Entrada la nit, la batalla pot ser tràgica
T'ajudaré a vèncer-la**

Ella et pot transformar en un animal que acabarà al seu plat
Ella pot fer-ho tot menys enamorar-te com si estiguessis en la
teva centena cita

Ella pot conjurar un monstre que et pulveritzarà fins als ossos
Té tots els recursos per perseguir-te, quan t'enfrontis sol a ella

**No t'agradaria un tastet del poder?
No t'agradaria fer servir altres coses a més de les paraules?
Entrada la nit, la batalla podria durar hores
En sortiràs ferit o la podràs vèncer
No t'agradaria tenir una mica de màgia?
No t'agradaria que s'esdevingués el teu resultat predilecte?
Entrada la nit, la batalla pot ser tràgica
T'ajudaré a vèncer-la**

Oh-oh, en les arrels d'aquesta flor
Hi ha un poder tan gran com per poder-la derrotat
Has de menjar i digerir-lo
I aleshores tu conjuraràs un ésser de la teva creació
Tot el que et cal és imaginació
Encara és només per un moment
Fins que hagin vençut el teu oponent
I jo anomeno aquesta arrel, "moli"

**No t'agradaria un tastet del poder?
No t'agradaria fer servir altres coses a més de les paraules?
Entrada la nit, la batalla podria durar hores
En sortiràs ferit o la podràs vèncer
No t'agradaria tenir una mica de màgia?
No t'agradaria que s'esdevingués el teu resultat predilecte?
Entrada la nit, la batalla pot ser tràgica
T'ajudaré a vèncer-la
No t'agradaria un tastet del poder?
No t'agradaria fer servir altres coses a més de les paraules?
Entrada la nit, la batalla podria durar hores
En sortiràs ferit o la podràs vèncer
No t'agradaria tenir una mica de màgia?
No t'agradaria que s'esdevingués el teu resultat predilecte?
Entrada la nit, la batalla pot ser tràgica
T'ajudaré a vèncer-la**

Hermes
Gràcies
No m'agraeixis res, amic meu
Es molt possible que moris
Bona sort

20. Done For

Lady of the palace, sorry that I ask this
But I hope that I've been misinformed
I sent out some scouts to take a look around through here
And they wound up at your doors
Through the years, we seldom get a warm welcome

So I must ask just to be sure
Did you do something to them?

Who, me?

All I did was reveal their true forms
You turned them into pigs

Huh

I don't know who you are, nor why you're here

But let me make this one thing clear

I've got people to protect

Nymphs I can't neglect

So I'm not taking chances, dear

If you make one wrong move, then you're done for

Anything I don't approve, then you're done for

I could put a spell on you, and you're done for

Boy, you better run, or soon you will be done for

I don't mean to tip your scale but

You will fail at placing any spells on me

I just ate a flower, one that claims your power

So you better cower now and flee

You must be a liar

Mortals can't acquire

Moly without dire consequence

Then I must be a god like you

'Cause I got this root from the ground with my bare hands

Hermes gave it to you, didn't he?

Okay, fine, yes, but regardless

You and I are now evenly matched

Our fates are intertwined, they're attached

I've got people to protect

Friends I can't neglect

So now, there is no turning back

You've made your one wrong move, now you're done for

I will be the one to prove that you're done for

Not even a spell saves you, 'cause you're done for

Oh, you better run, or soon you will be done for

You've lost

My nymphs are like my daughters

I protect them at all costs

The last time we let strangers live

We faced a heavy loss

You've given me no reason to bestow you with my trust

But everyone's true colors are revealed in acts of lust

I'm not sure I follow

Senyora del palau, disculpi que preguntí això

Però espero que he estat mal informat

Vaig enviar uns exploradors per fer una ullada per aquí

I ells van acabar a les teves portes

Al llarg dels anys, poques vegades hem tingut una càlida
benvinguda

Així que em veig obligat a preguntar per assegurar-me'n

Els has fet res?

Qui, jo?

Tot el que vaig fer va ser revelar la seva forma veritable

Els vas convertir en porcs

Huh

No sé qui ets, ni tampoc perquè estàs aquí

Però deixa'm deixar una cosa clara

Tinc gent a la que protegir

Nimfes a les que no puc negligir

Així que no m'arrisco, estimat

Si fas un pas en fals, i estàs acabat

Qualsevol cosa que no toleri, i estàs acabat

Podria encantar-te, i estàs acabat

Rei, millor que corris, o aviat estaràs acabat

No busco fer trontollar la teva escala però

No podràs encantar-me a mi

Acabo de menjar una flor, una que reclama els teus poders

Així que millor desisteixis i fugis

Deus ser un mentider

Els mortals no poden aconseguir

Moli sense nefastes conseqüències

Aleshores he de ser un déu com tu

Perquè he aconseguit aquesta arrel del terra amb les meves
mans nues

T'ho ha donat Hermes, veritat?

D'acord, sí, però igualment

Tu i jo ara estem igualats

Els nostres destins entremescats, estan units

Tinc gent sota la meva protecció

Amistats que no puc negligir

Així que ara, no hi ha espai per desdir-se'n

Has fet un moviment erroni, i ara estàs acabat

Serè qui provi que estàs acabat

Ni tan sols un encanteri et salvarà, perquè estaràs acabat

Oh, serà millor que corris, o aviat estaràs acabat

Has perdut

Les nimfes són com les meves filles

Les protegeixo a qualsevol preu

L'última vegada que vam deixar en vida uns forasters

Vam encarar una grandíssima pèrdua

No m'has donat cap motiu per concedir-te la meva confiança

Però els colors de tothom son revelats en els actes luxúria

No estic segur de seguir-te

21. There Are Other Ways

There are other ways of persuasion
There are other modes of control
There are other means of deceit
There are other roads to the soul
There are other options of passion
You have so much left to learn
Want to save your men from the fire?
Show me that you're willing to burn, whoa
Oh, well, who's to say, with all the mistakes I've made (don't
be afraid)
That they will be the last (think of your past)
Mistakes I ever make? (Don't break when)
There is so much power, so much power
But there's no puppet here
This is the price we pay for love (I'm just a man)
There is the line never enough (I'm just a man)
So much power, so much power (forgive me)
But there's no puppet here (I can't)
Back at home, my wife awaits for me
She's my everything, my Penelope
And she's all my power, all my power
But it's been 12 long years
Oh, 12 long years since I have seen my wife
And now the God of Tides is out to end my life
So I beg you, Circe, grant us mercy
And let us puppets leave
Ah, Poseidon, eh?
There might be a way to evade him
There might be a way to get home
Though this other way's very dangerous
It might be your one final hope
I know of a brilliant prophet
Problem is this prophet is dead
I can't get you home, but I'll get you to the Underworld
instead
I'll release your men, and I'll get you to the Underworld
instead
Wait, you're helping us?
There are many ways of persuasion
There are many modes of control
Maybe showing one act of kindness
Leads to kinder souls down the road
I remember actions of passion
I have been in love once before
Maybe one day, the world will need a puppeteer no more
Or maybe one day, the world will need a puppeteer more

Hi ha altres vies de persuasió
Hi ha altres maneres per controlar
Hi ha altres formes d'enganyar
Hi ha altres camins cap a l'esperit
Hi ha altres opcions per la passió
Tens tant per aprendre encara
Vols salvar els teus homes del foc?
Demosta'm que estàs disposat a cremar-te, whoa
Oh, doncs, qui ho dirà, amb tots els errors que he comés (no
estiguis espantat)
Que seran el darrer (pensa en el teu passat)
error que cometré mai? (No et trenquis quan)
Hi ha tant de poder, tant de poder
Però no hi ha titella aquí
Aquest és el preu a pagar per l'amor (Tan sols soc un home)
Hi ha una línia que mai és suficient (Tan sols soc un home)
Tan de poder, tant de poder (perdona'm)
Però no hi ha titella aquí (no puc)
A casa meva, la meva muller m'està esperant
Ella ho és tot per mi, la meva Penèlope
Ella és tot el meu poder, tot el meu poder
Però han estat 12 llargs anys
Oh, 12 llargs anys des que vaig veure la meva muller
I ara el Deu de les Marees està decidit a finir la meva vida
Així que et suplico, Circe, tingue'ns misericòrdia
I deixa'ns a nosaltres, els titelles, partir
Ah, Posidó, eh?
És possible que hi hagi una manera per evitar-lo
És possible que hi hagi una manera per tornar a casa
Però aquesta altra via és molt perillosa
Podria ser la teva última esperança
Conec un profeta brillant
El problema és que aquest profeta és mort
No et puc portar a casa teva, però si que et podré portar en
canvi a l'Inframón
Alliberaré als teus homes, i en canvi et portaré a l'Inframón
Espera, ens estàs ajudant?
Hi ha moltes vies de persuasió
Hi ha moltes maneres per controlar
Potser mostrar un acte de bondat
Porta a ànimes més amables més endavant
Recordo les meves accions passionals
Ja em vaig enamorar una vegada fa temps
Potser un dia, el món no necessitarà més una titellaire
O potser un dia, el món necessitarà una titellaire encara més.

22. The Underworld

Friends, Circe's instructions were clear
No matter what we hear
Full speed ahead
Until we find the prophet
My comrades, this land confuses your mind
So no matter who we find
Full speed ahead, until we find the prophet
Good
All I hear are screams, every time I dare to close my eyes

I no longer dream, only nightmares of those who've died
Nothing's what it seems
Nothing's what it seems
And here in the Underworld, the past seems close behind
This land confuses your mind
When does a man become a monster?
Five hundred fifty-eight men who died under your command

Captain! Captain! Captain! Captain!
Why would you let the cyclops live
When ruthlessness is mercy?
All I hear are screams, every time I dare to close my eyes

I no longer dream, only nightmares of those who've died
Nothing's what it seems
Nothing's what it seems

But in the Underworld, the past seems close behind
I keep thinking of the infant from that night
I keep thinking of the infant from that night
This life is amazing when you greet it with open arms
Polites

Whatever we face, we'll be fine if we're leading from the
heart

No matter the place, we can light up the world
Here's how to start:

Greet the world with open arms
Greet the world with open arms

Polites

Waiting

That voice, it can't be

Waiting

Mom?

Waiting

Odysseus, when you come home I'll be waiting
Even if you're the last thing I see, I'll be waiting

I'm right here, mom

Can't you see? I'm (waiting)

Waiting

I took too long

I'll always love you

And ventured too far

Amics, les instruccions de Circe van ser clares
No importa allò que sentim
A tot vent

Fins que trobem el profeta
Companys, aquesta terra confon els pensaments
Així que no importa el que trobem
A tot vent, fins que trobem el profeta
Perfecte

Tot el que sento són crits, cada vegada que m'atreveixo a
tancar els ulls

Ja no somio, només malsons d'aquells que han mort
Res és el que sembla
Res és el que sembla

I aquí a l'Inframón, el passat sembla que està a prop
Aquesta terra confon els pensaments
Quan es torna un home en un monstre?

Cinc-cents cinquanta-vuit homes que van morir sota les
meves ordres

Capità! Capità! Capità! Capità!

Per què vas deixar viure el Ciclop

Quan és la crueltat misericòrdia?

Tot el que sento són crits, cada vegada que m'atreveixo a
tancar els ulls

Ja no somio, només malsons d'aquells que han mort
Res és el que sembla
Res és el que sembla

Però a l'Inframón, el passat sembla que està a prop
Encara penso en el nadó d'aquella nit
Encara penso en el nadó d'aquella nit

Aquesta vida és increïble quan la saludes amb braços oberts
Polites

El que sigui que encarem, estarem bé si ens deixem guiar a
través del cor

No importa el lloc, podem il·luminar el món
Així és com començar:

Saluda el món amb els braços oberts
Saluda el món amb els braços oberts

Polites

Esperant

Aquesta veu, no pot ser

Esperant

Mare?

Esperant

Odisseu, quan arribis a casa t'estaré esperant
Encara que sigui l'última cosa que vegi, t'estaré esperant

Estic just aquí, mare

No ho pots veure? Estaré (esperant)

Esperant

He tardat massa

Sempre t'estimaré

M'he arriscat a anar massa lluny

I'll stay in your heart
 While you were
 Waiting, waiting, waiting
 Bye mom
 All I hear are screams
 (All I hear are screams)
 Every time I dare to close my eyes
 I no longer dream
 (I no longer dream)
 Only nightmares of those who've died
 Nothing's what it seems
 (Nothing's what it seems)
 But in the Underworld, your past is always close behind
 Your past is always close behind
 Down in the Underworld

Estaré al teu cor
 Mentre tu estaves
 Esperant, esperant, esperant
 Adéu, mare
 Tot el que sento són crits
 (tot el que sento són crits)
 Cada vegada que m'atreveixo a tancar els ulls
 Ja no somio
 (ja no somio)
 Només malsons d'aquells que han mort
 Res és el que sembla
 (res és el que sembla)
 Però a l'Inframón, el teu passat sembla que està a prop
 El teu passat sembla que està a prop
 Aquí sota, a l'Inframón

23. No Longer You

I am the prophet with the answers you seek
 Time, I've unlocked it
 I see past and future running free
 There is a world where I help you get home
 But that's not a world I know
 What?
I see a song of past romance
I see the sacrifice of man
I see portrayals of betrayal
And a brother's final stand
I see you on the brink of death
I see you draw your final breath
I see a man who gets to make it home alive
But it's no longer you
 This can't be
 We've suffered and sailed through the toughest of hells
 Now you tell us our effort's for nothing?
 I see your palace covered in red
 Faces of men who had long believed you're dead
 I see your wife with a man who is haunting
 A man with a trail of bodies (who?)
I see a song of past romance
I see the sacrifice of man
I see portrayals of betrayal
And a brother's final stand
I see you on the brink of death
I see you draw your final breath
I see a man who gets to make it home alive
 But it's no longer you

Soc el profeta amb les respostes que busques
 El temps, l'he desbloquejat
 Veig el passat i el futur corrent en llibertat
 Hi ha un món on t'ajudo a tornar a casa
 Però no és un món que conegui
 Què?
Veig una cançó d'un romanç passat
Veig el sacrifici de l'home
Veig el retrat de la traició
I l'última defensa del germà
Et veig al llindar de la mort
Et veig respirant per última vegada
Veig un home que aconsegueix tornar viu a casa
Però ja no seràs tu
 No pot ser
 Hem patit i navegat a través dels inferns més difícils
 Ara ens dius que els nostres esforços hauran estat per res?
 Veig el teu palau cobert de vermell
 Cares d'homes que fa temps que creuen que estàs mort
 Veig la teva muller amb un home que està caçant
 Un home amb un rastre de cadàvers (qui?)
Veig una cançó d'un romanç passat
Veig el sacrifici de l'home
Veig el retrat de la traició
I l'última defensa del germà
Et veig al llindar de la mort
Et veig respirant per última vegada
Veig un home que aconsegueix tornar viu a casa
 Però ja no seràs tu

24. Monster

How has everything been turned against us?

How did suffering become so endless?

How am I to reunite with my estranged?

Do I need to change?

I'm surrounded by the souls of those I've lost

I'm the only one whose line I haven't crossed

What if the greatest threat we'll find across the sea

Is me?

What if I'm the monster?

What if I'm in the wrong?

What if I'm the problem that's been hiding all along?

What if I'm the one who killed you

Every time I caved to guilt?

What if I've been far too kind to foes

But a monster to ourselves?

What if I'm the monster

Is the Cyclops struck with guilt when he kills?

Is he up in the middle of the night?

Or does he end my men to avenge his friend

And then sleep knowing he has done him right?

When the witch turns men to pigs to protect her nymphs

Is she going insane?

Or did she learn to be colder when she got older and now she
saves them the pain?

When a God comes down and makes a fleet drown

Is he scared that he's doing something wrong?

Or does he keep us in check so we must respect him

And now no one dares to piss him off?

Does a soldier use a wooden horse to kill sleeping trojans
'cause he is vile?

Or does he throw away his remorse and save more lives with
guile?

If I became the monster, and threw that guilt away

Would that make us stronger?

Would it keep our foes at bay?

If I became the monster to everyone but us

And made sure we got home again

Who would care if we're unjust?

If I became the Monster

Oh, ruthlessness is mercy upon ourselves (Monster)

And deep down I know this well

I lost my best friend

I lost my mentor, my mom

500 men gone, this can't go on

I must get to see Penelope and Telemachus

So if we must sail through dangerous oceans and beaches

I'll go where Poseidon won't reach us

And if I gotta drop another infant from a wall

In an instant so we all don't die

Then I'll become the Monster

Com s'ha tornat tot en contra nostra?

Com s'ha convertit el patiment en quelcom tan etern?

Com he de retornar amb la meua distanciada?

He de canviar?

Estic envoltat de les ànimes d'aquells que he perdut

Soc l'únic la línia del qual no he creuat

I si la pitjor amenaça que trobem al llarg del mar

soc jo?

I si jo soc el monstre?

I si estic equivocat?

I si soc el problema que s'ha amagat tot aquest temps?

I si soc el que t'ha matat

cada vegada que he sucumbit a la culpa?

I si he estat massa amable amb els enemics

però un monstre per nosaltres?

I si jo soc el monstre

Es queda el Cíclop afectat pel remordiment quan mata?

Resta despart a mitjanit?

O acaba amb els meus homes per venjar el seu amic

I després dorm sabent que ha fet el que havia de fer?

Quan la bruixa torna els homes en porcs per protegir les seves
nimfes

Es torna boja?

O va aprendre a ser més freda quan es va fer gran i ara
les salva del dolor?

Quan un Deu baixa i provoca el naufragi d'una flota

Està espantat d'estar fent una cosa malament?

O ens manté sota control per tal que el respectem

I ara ningú s'atreveix a molestar-lo?

És que un soldat que fa servir un cavall de fusta per matar els
troians adormits perquè és vil?

O és que ell expulsa el seu remordiment i salva més vides
amb astúcia?

Si em tornes en el monstre, i llancés lluny aquest remordiment

Ens faria això més forts?

Mantindria els nostres enemics al marge?

Si em tornés en un monstre per tothom menys per nosaltres

I m'assegurés que tornéssim a casa de nou

A qui li importaria si som injustos?

Si em tornés en el Monstre

La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres (Monstre)

I en el fons ho sé bé

He perdut el meu millor amic

He perdut el meu mentor, la meua mare

Cinc-cents homes desapareguts, això no pot seguir així

Necessito arribar per veure Penèlope i Telèmac

Així que si cal navegar a través d'oceans i platges perilloses

Aniré allà on Posidó no ens pugui atrapar

I si he de llançar un altre infant d'un mur

En un moment perquè no morim tots

Aleshores em convertiré en el Monstre

I will deal the blow
 And I'll become the Monster
 Like none they've ever known
 So what if I'm the Monster
 Lurking deep below?
 I must become the Monster
 And then we'll make it home
 Monster
 Penelope
 Monster
 Telemachus
 Monster
 Oh, ruthlessness is mercy upon ourselves
 Monster
 I'll become the monster

Gestionaré el cop
 I em convertiré en el Monstre
 Com ningú que hagin congut
 I què si soc el Monstre
 Guaitant en les grans profunditats?
 M'he de convertir en el Monstre
 I aleshores arribarem a casa
 Monstre
 Penèlope
 Monstre
 Telèmac
 Monstre
 La crueltat és misericòrdia cap a nosaltres
 Monstre
 Em convertiré en el monstre

25. Suffering

Penelope (Ah; ooh)
 Penelope (Ah; ooh)
 Don't you miss me?
 More than you know
 Then jump in the water and kiss me
 Penelope, I've told you this before
 You know I'm afraid of the water
 I'll make sure that you are safe and sound
 Come play with me and our daughter
 And let's watch our love leave the ground
 Oh, I would
 But I'd be suffering trying to float the whole time
 I would take the suffering from you
 Ooh, as good as that sounds, right here I'm just fine
 I can take the suffering from you
 You know that I prefer my feet on the ground
 I will take the suffering from you
 Fine, but only if you answer a question or two
 Of course
 Okay, so let's say I was on the run or hiding
 From, I don't know, Poseidon
 And let's say he blocked the way home
 With giant waves and giant storms
 Oh, no
 How am I to evade him?
 How am I to get home?
 Which route should I take?
 Where am I supposed to go?
 He will chase you high and low
 So find a place he'd never go
 The one way you'll get home
 Is sailing where he's scared to roam, oh
 It's through the lair of Scylla
 No
 This is your only way home

Penèlope (Ah, oh)
 Penèlope (Ah, oh)
 No m'enyores?
 Més del que tu saps
 Aleshores salta cap a l'aigua i besa'm
 Penèlope, ja t'ho he dit altres vegades
 Saps que em fa por la mar
 Me n'asseguraré que estiguis sa i estalvi
 Vine a jugar amb mi i amb la nostra filla
 Anem a veure com el nostre amor s'enlaira
 Oh, ho faria
 Però estaria patint, intentant mantenir-me surant tota l'estona
 Jo et trauria el teu patiment
 Oh, tan bé com això sona, on soc ara ja estic prou bé
 Jo et puc treure el teu patiment
 Tu saps que prefereixo els meus peus a terra ferma
 Et traure el teu patiment
 D'acord, però només si respons una o dues preguntes.
 I tant!
 Okay, doncs posem pel cas que estigues fugint o amagant-me
 De, no ho sé, Posidó
 I posem pel cas que ha bloquejat el camí cap a casa
 Amb onades gegants i ensems tempestes
 Oh no
 Com podria esquivar-lo?
 Com podria arribar a casa?
 Quina ruta hauria de prendre?
 On se suposa que he d'anar?
 Ell et perseguirà per tot arreu
 Així que has de buscar un lloc per on ell mai aniria
 L'únic camí amb el qual arribaràs a casa
 És navegant per on ell està aterrit de vagar
 És a través de la cova d'Escil·la
 No
 És l'únic camí cap a casa

The lair of Scylla
 But Scylla has a cost
 Well, you asked and now you know
 Now jump in the water
 Penelope, why?
 You know I'm too shy and terrified
 I would take the suffering from you
 Ooh, for you I would die
 But can't you let me stay dry?
 I can take the suffering from you
 You should come onto the ship
 We'll jump at the same time
 I will take the suffering from you
 Ah, the things I do for you

La cova d'Escil·la
 Però Escil·la té un preu
 Bé, has preguntat i ara ho saps
 Ara salta a l'aigua!
 Penèlope, per què?
 Saps que soc massa tímid i estic aterrit
 Jo et trauria el teu patiment
 Oh, per tu moriria,
 Però no em pots deixar quedar-me eixut?
 Jo et puc treure el teu patiment
 Hauries de pujar al vaixell
 Saltarem alhora
 Et traure el teu patiment
 Oh, les coses que faria per tu...

26. Different Beast

Let's cut the charade, you are no wife of mine
 You've been tryin' to take my life this whole time
 I know underwater, there are packs of you hiding
 Yeah, I know exactly what you are, a siren
 My real wife knows I'm not scared of the water
 And my real wife knows I don't have a daughter
 But while you were so focused on turning my men into snacks

You didn't notice that your friends got snatched
 What?

We are a different beast now
We are the ones who feast now
No more of us deceased
'Cause we won't take more suffering from you
We are the man-made monsters
We are the ones who conquer
You are a threat no longer
We won't take more suffering from you
 We've been away from home for
 About twelve years or so
 First, we slayed in our own war
 And now, we're here with more foes
 While on the run from Poseidon
 We found a ship with no crew
 I realized nearby, there were sirens
 Singing sailors to their dooms
 We filled our ears with beeswax
 That's how we resist your song
 You pretended to be my wife
 So I just played along
 I read your lips and phrases
 Scanning for information
 Sirens know about every route and horizon
 Now I know how to get back to my island
We are a different beast now
We are the ones who feast now

Prou amb les pantomimes, no ets la meva muller
 Has provat de treure'm la vida tota l'estona
 Sé que, sota l'aigua, hi ha una manada com tu amagades
 Sí, sé exactament el que ets, una sirena
 La meva muller vertadera sap que no em fa por l'aigua
 I la meva vertadera muller sap que no tinc cap filla
 Però mentre provaves de convertir els meus homes en
 aperitius

No te n'has adonat que hem segrestat totes les teves amigues
 Què?!

Ara som una bèstia diferent
Ara som els que fem la festa
S'han acabat les nostres morts
Perquè no acceptarem més patiment de vosaltres
Som els homes transformats en monstres
Som els que conquerim
No sereu més l'amenaça
No acceptarem més patiment de vosaltres
 Hem estat lluny de casa durant
 Uns dotze anys, més o menys
 Primer, vam matar en la nostra pròpia guerra
 I ara, estem aquí amb més enemics
 Mentre ens escapàvem de Posidó
 Vam trobar un vaixell sense tripulació
 Me n'he adonat que a prop hi havia sirenes
 Cantant els mariners cap a la ruïna
 Hem omplert les nostres orelles amb cera d'abella
 I així és com hem resistit la vostra cançó
 Has fet veure que eres la meva muller
 I jo només t'he seguit el joc
 He llegit els teus llavis i les frases
 Cercant la informació
 Les sirenes saben cada ruta i cada horitzó
 I ara jo sé com tornar a la meva illa
Ara som una bèstia diferent
Ara som els que fem la festa

No more of us deceased
 'Cause we won't take more suffering from you
 We are the man-made monsters
 We are the ones who conquer
 You are a threat no longer
 We won't take more suffering from you

Spare us
 Oh, spare us, please
 Why?
 So you can kill the next group of sailors in this part of the sea?

Nah, you wouldn't have spared me
 I made a mistake like this, it almost cost my life
 I can't take more risks of not seeing my wife
 Cut off their tails! We're ending this now
 Throw their bodies back in the water
 Let them drown

No
 He is a different beast now
 He is the one who feasts now
 No more of us deceased
 'Cause he won't take more suffering from you
 He is the man-made monster
 He is the one who conquers
 You are a threat no longer

He won't take more suffering from you
 Kill them all (Oh, woah-oh, woah-oh, woah)
 Kill them all (Oh, woah-oh, woah-oh, woah)
 Kill them all (Oh, woah-oh, woah-oh, woah)
 Kill 'em all (Oh, woah-oh, woah-oh, woah, Odysseus)

27. Scylla

The lair of Scylla
 This is our only way home
 Deep down
 You're quiet today
 Deep down
 Not much to say
 Deep down
 You hide a reason for shame
 I've got a secret I can no longer keep
 Deep down
 You know that we are the same
 I opened the wind bag while you were asleep
 Leaving them feeling betrayed
 Breaking the bonds that you've made
 I'm so sorry
 There is no price we won't pay
 Forgive me
 We both know what it takes to survive
 Full speed ahead, full speed, full speed ahead
 Full speed ahead

S'han acabat les nostres morts
 Perquè no acceptarem més patiment de vosaltres
 Som els homes transformats en monstres
 Som els que conquerim
 No sereu més l'amenaça
 No acceptarem més patiment de vosaltres

Perdona'ns
 Oh, no ens matis, per favor
 Per què?
 Per tal que pugueu matar el proper grup de mariners en aquesta part del mar?

No, no m'haguéssiu perdona't a mi
 Vaig cometre aquest error un cop, casi em costa la vida
 No puc arriscar-me més a no veure la meva muller
 Talleu-los-hi les cues! Acabarem això ara
 Tireu els seus cossos de nou al mar
 Deixeu-les ofegar-se

No!
 Ell és una bèstia diferent
 Ell és el que fa la festa ara
 S'han acabat les nostres morts
 Perquè no acceptarà més patiment de vosaltres
 És l'home transformat en monstre
 És el qui conquereix
 No sereu més l'amenaça

No acceptarà més patiment de vosaltres
 Mateu-les a totes (Oh, woah-oh, woah)
 Mateu-les a totes (Oh, woah-oh, woah)
 Mateu-les a totes (Oh, woah-oh, woah)
 Mateu-les a totes (Oh, woah-oh, woah, Odisseu)

La cova de Escil·la
 Aquest és el nostre únic camí cap a casa
 En el fons
 Estàs molt callat avui
 En el fons
 No tinc molt a dir
 En el fons
 Tu amagues un motiu per avergonyir-te
 Tinc un secret que no ja no puc amagar més.
 En el fons
 Saps que tu i jo som el mateix
 Vaig ser jo qui va obrir la bossa amb els vents quan dormies
 Deixant-los amb el sentiment de traïció
 Trencant les relacions que has fet
 Em sap molt de greu
 No hi ha un preu que no estiguem disposats a pagar
 Perdona'm
 Els dos sabem el que cal per sobreviure
 A tot vent, a tot, a tot vent
 A tot vent

Deep down
 We only care for ourselves
 Eurylochus, light up six torches
 Deep down, we're lonely demons from hell
 Captain, something approaches
 Hello
 Row for your lives
 Drown in your sorrow and fears
 Choke on your blood and your tears
 Bleed 'til you've run out of years
 We must do what it takes to survive
 Give up your honor and faith
 Live up your life as a wraith
 Die in the blood where you bathe
 We must do what it takes to survive
 We are the same, you and I, I

28. Mutiny

Tell me you did not know that would happen
 Say you didn't know how that would end
 Look me in the eyes and tell me, Captain
 That you did not just sacrifice six men?
 Use your wits to try and say I'm crazy and mad
 That this is all some trick the gods have sent
 Tell me you did not miss home so painfully bad
 That you gave up the lives of six of our friends?
 When we fought the cyclops, you were quick to hatch a plan
 And when we fought with Circe, it was you who left behind
 no man
 But when we fought this monster, we didn't take a stand
 We just ran
 Say something
 I can't
 Then you have forced my hand (Eurylochus)
 Lower your weapon
 No can do
 You miss your wife so bad, you trade the lives of your own
 crew
 Don't make me fight you, brother, you know you'd have done
 the same
 If you want all the power, you must carry all the blame
 Eurylochus, Eurylochus, Eurylochus
 Odysseus, Odysseus, Odysseus
 There is no price he won't pay
 I am not letting you get in my way
 My brothers, why?
How are we supposed to trust you now?
Now your time has come, your luck's run out
Now, the time has come to shut you down
You relied on wit and then we died on it (Whoa-oh-oh)

En el fons
 Només ens preocupem per nosaltres mateixos
 Euríloc, encén sis torxes
 En el fons, som demons solitaris vinguts de l'infern
 Capità, hi ha alguna cosa que se'ns acosta
 Hola
 Remeu per les vostres vides
 Ofegueu-vos en les vostres penes i pors
 Ennuegueu-vos amb la vostra sang i les vostres llàgrimes
 Sagneu fins que se us hagin acabat els anys
 Hem de fer el que sigui per a sobreviure
 Abandona el teu honor i la fe
 Viu la teva vida com si fossis un fantasma
 Mor en la sang on et banyes
 Hem de fer el que sigui per sobreviure
 Som el mateix, tu i jo, i jo

Digue'm que tu no sabies que això passaria
 Diques que no sabies com acabaria
 Mira'm als ulls i digues-me, Capità
 Que tu no acabes de sacrificar sis homes?
 Fes servir el teu ingeni per dir-me que soc boig i he embogit
 Que tot això és una mena d'enganyifa que els déus han enviat
 Diques-me que no enyores tant ardentment casa teva
 Com per abandonar les vides de sis amics teus?
 Quan ens vam enfrontar als ciclops, vas ser ràpid en idear un
 pla
 I quan ens vam enfrontar a Circe, vas ser tu qui no va deixar
 un sol home endarrere
 Però quan hem enfrontat aquest monstre, ni ho hem intentat
 Només ens hem escapat
 Diques alguna cosa!
 No puc
 Aleshores has forçat la meua mà (Euríloc)
 Baixeu les armes
 No podem
 Enyores tant la teua muller que intercanvies les vides de la
 teua pròpia tripulació
 No em facis lluitar contra tu, germà, tu saps que hauries fet el
 mateix
 Si vols tot el poder, hauràs de assumir totes les culpes
 Euríloc, Euríloc, Euríloc
 Odisseu, Odisseu, Odisseu
 No hi ha un preu que no estigui disposat a pagar
 No permetré que t'interposis en el meu camí
 Germans meus, per què?
Com hem de confiar en tu ara?
Ara que ha arribat el teu moment, se t'ha acabat la sort
Ara, ha arribat el moment d'apagar-te
Tu confiaves en el teu ingeni i per culpa d'aquest nosaltres
hem mort (Whoa-oh-oh)

Agh, my head
 Where are we?
 Some island, the first one we found
 It's bursting with cows just roaming around
 Begging us to eat, so much meat
 And hunger is so heavy
 This statue. The God of the Sun
 Don't know where it's from
 But here's where we found all these cows to hunt
 Right in front
 And hunger is so heavy (hunger is so heavy)
 Please don't tell me you're about to do what I think you'll do
 Ody, we're never gonna get to make it home
 You know it's true
 You don't know that's true
 This is the home of the Sun God
 I'm starving my friend
 But if you kill his cattle, who knows what he'll send?
 This is the home of the Sun God
 I'm tired, my friend
 But we're so close to home, this can't be where it ends
How much longer must I suffer now?
 Please don't do this
How much longer must I push through doubt?
 I need to get home
How much longer must I go about
 Eurylochus
My life like this, when people die like this (Whoa)
How much longer must we suffer now?
 Reconsider
How much longer must we push through doubt?
 We can get home
How much longer must we go about
 Eurylochus
Our lives like this when people die like this?
I'm just a man (whoa)
 Eurylochus, no!
 You've doomed us
 You've doomed us all, Eurylochus!
 Captain?
 We need to get away from this island now!
 Grab an oar with all the strength your arms allow
 These cows were immortal, they were the Sun God's friends
 And now that we've pissed them off, who do you think he'll
 send?
 Full speed ahead, Full speed ahead
 Faster! Full speed ahead! Faster! Full speed ahead!
 We're too late

Ag, el meu cap
 On som?
 En alguna illa, la primera que vam trobar
 Està plena de vaques vagant amunt i avall
 Suplicant-nos que les mengem, tanta carn
 I la fam és tan gran
 Aquesta estàtua. El Déu del Sol
 No sabem d'on prové
 Però aquí és on hem trobat totes aquestes vaques per caçar
 Aquí al davant
 I la fam és tan gran (la fam és tan gran)
 Per favor, no em diguis que faràs el que crec que faràs
 Odi, no aconseguirem tornar mai a casa
 Tu saps que és cert
 Tu no saps si això és cert
 Estem a la casa del Déu Sol
 Estic afamat, amic meu
 Però si mates el seu ramat, qui sap que ens enviarà?
 Estem a la casa del Déu Sol
 Estic cansat, amic meu
 Però som tan a prop de casa, així no pot ser com acabi tot
Per quant de temps més haurem de patir?
 Per favor, no facis això
Per quant de temps més hauré d'avançar a través del dubte?
 Necessito arribar a casa
Per quant de temps més hauré de seguir
 Euríloc
Vivint així la vida, quan els homes moren així? (Woah)
Per quant de temps més haurem de patir?
 Reconsidera-ho
Per quant més haurem d'avançar a través del dubte?
 Podem arribar a casa
Per quant de temps més haurem de seguir
 Euríloc
 Vivint les nostres vides així, quan hi ha gent morint així?
 Tan sols soc un home (whoa)
 Euríloc, no!
 Ens has sentenciat a tots
 Ens has sentenciat a tots, Euríloc!
 Capità?
 Hem de fugir ben lluny d'aquesta illa ara!
 Agafeu un rem amb tota la força que tingueu als braços
 Aquestes vaques eren immortals, eren amigues del déu del Sol
 I ara que l'hem enfadat, qui creieu que ell ens enviarà?
 A tot vent, A tot vent
 Més de pressa! A tot vent! Més de pressa! A tot vent!
 És massa tard

29. Thunder Bringer

Pride is a damsel in distress
Hiding away where only I can undress her
Try all she can not to confess
In the end, it's all the same once I apply all the pressure

**Thunder, bring her through the wringer
Show her I'm the judgment call
The one who makes her kingdom fall
Lightning, wield her, use and yield her
Show her what she can't conceal
For true nature will be revealed**

Tell me, Odysseus
If I were to make you choose
The lives of your men and crew or your own
Why do I think they'd lose?
Enlighten me, King of Ithaca
Since hunger was far too great
I wonder who'd take the weight of the damned

And suffer a gruesome fate to the
Thunder bringer, here to ring your
Ears until you're deaf with fear
And spear you while your death is near
Lightning wielder, here to yield your
Time, for you have passed your prime
Sublime you for your act of crime

Choose (Choose?)
Someone's gotta die today
And you have got the final say
You? Or your crew?
Please don't make me do this
Don't make me do this
When does a comet become a meteor?
When does a candle become a blaze? (I can take the suffering
from you)

When does a man become a monster?
When does a ripple become a tidal wave?
When does the reason become the blame? (Let me take the
suffering from)

When does a man become a monster?
Captain?
(I have to see her)
But we'll die
(I know)

**Thunder, bring her through the wringer
Show her I'm the judgment call
The one who makes her kingdom fall
Lightning, wield her, use and yield her
Show her what she can't conceal
For true nature will be revealed**

L'orgull és una damisel·la en perill
Amagant-se on només jo la pugui desvestir
Prova tant com pot per no confessar-ho
Al final, tot és el mateix una vegada es pressioni tan com es
pugui

**Trons, porta-la a través de dolors i patiments
Mostra-li que jo soc qui decideix els judicis
El que fa que el seu regne caigui
Llamps, empunya-la, fes-la servir i domina-la
Mostra-li el que no pot amagar
Perquè la natura vertadera es revelarà**

Digues-me, Odisseu
Si hagués de fer-te elegir
Les vides dels teus homes i tripulació o la teva pròpia
Perquè crec que ells perdrien?
Il·lumina'm, rei d'Ítaca
Ja que la gana era tan gran
Em pregunto qui hauria de carregar amb el pes dels
condemnants

I patir el destí repugnant del
Portador del tro, aquí perquè et ressonin
Les orelles fins que estiguis sord ple de por
I empalar-te mentre la teva mort s'acosta
Llamp manipulador, aquí per fer cedir el teu
temps, ja que t'ha passat el teu moment d'esplendor
Et sublimino pels teus crims

Escull (Escull?)
Algú ha de morir avui
I tu tens l'última paraula
Tu? O la teva tripulació?
Per favor no em facis fer això
No em facis fer això
Quan es transforma l'estel en un meteorit?
Quan es torna una espelma en una fogata? (Jo et puc treure el
teu patiment)

Quan un home es torna en un monstre?
Quan una petita onada es transforma en un tsunami?
Quan la raó es torna en la culpa? (Deixa'm treure't el
patiment de dins teu)

Quan un home es torna en un monstre?
Capità?
(L'he de veure)
Però morirem
(Ho sé)

**Tro porta-la a través de dolors i patiments
Mostra-li que jo soc qui decideix els judicis
El que fa que el seu regne caigui
Llamps, empunya-la, fes-la servir i domina-la
Mostra-li el que no pot amagar
Perquè la natura vertadera es revelarà**

30. Legendary

It's just me, myself and I
Stuck in my bedroom, living in this world you left behind
Dreaming of all these monsters that I'll never get to fight
But boy, I wish I could, so I could bring the world some light

'Cause I'm stuck with your stories but no clue who you are
And no idea if you're dead or just too far
Somebody tell me, come and give me a sign
If I fight those monsters, is it you I'll find?

If so then

Give me Sirens and a Cyclops

Give me Giants and a Hydra

**I know life and fate are scary but I wanna be legendary
I'll fight the harpies and chimeras, the Minotaur, even
Cerberus**

**I know life and fate are scary, but I wanna be I-I-I-
legendary**

There are strangers in our halls
Trying to win the heart of my mom, but she is standing tall
108 old faces of men who call me small
They keep taking space and it's not much longer we can stall

'Cause they're getting impatient
Dangerous too

And I would fight them if I was half as strong as you
Somebody help me, come and give me the strength
Can I do whatever it takes to keep my mom safe?

If so then

Give me Sirens and a Cyclops

Give me Giants and a Hydra

**I know life and fate are scary but I wanna be legendary
I'll fight the harpies and chimeras, the Minotaur, even
Cerberus**

I know life and fate are scary, but I wanna be legendary!
Where is he? Where is the man who'll have you to wife?

Oh-whoa-oh

Where is he? Where is the man with whom you'll spend your life?

'Cause it's been 20 years (20 years)

And we still have no king

Give me a chance, a single opportunity

And I'll overcome these obstacles and scrutiny and-

Boy

When's your tramp of a mother gonna choose a new husband?

(Oh-oh)

Why don't you open her room so we can have fun with her?

Don't you dare call my mother a tramp! (Oh-whoa-oh)

I just did

What'chu gonna do about it, champ?

Somebody tell me, come and give a sign

If I fight this monster, is it you I'll find?

Només soc jo amb mi mateix i prou
Atrapat a la meua habitació, vivint en el món que vas deixar
Somiant en tots aquests monstres que mai podré lluitar
Però carai, m'encantaria fer-ho, per portar una mica de llum al
món

Perquè estic atrapat entre les teves històries però no sé qui ets
I no en tinc ni idea de si estàs mort o només massa lluny
Que algú em digui, vingui i em doni un senyal
Si lluito contra aquests monstres, et trobaré a tu?

Si es així, doncs

Envia'm sirenes i ciclops

Envia'm gegants i una hidra

**Sé que la vida i el destí espanten però vull ser llegendari
Si lluito contra harpies i quimeres, el Minotaure, fins i tot
el can Cerber**

**Sé que la vida i el destí espanten, però jo vull ser ll-ll-ll-
llegendari**

Hi ha forasters a casa nostra
Intentant guanyar el cor de ma mare, però ella es manté ferma
108 cares velles d'homes que em diuen petit
Ells segueixen ocupant espai i no els podem entretenir massa
més temps

Perquè s'estan impacientant

També són perillosos

I jo m'hi enfrontaria si fos la meitat de fort que tu

Que algú m'ajudi, vingui i em doni la força

Puc fer el que calgui per mantenir la meua mare sana i salva?

Si es així, doncs

Envia'm sirenes i ciclops

Envia'm gegants i una hidra

**Sé que la vida i el destí espanten però vull ser llegendari
Lluitaré contra harpies i quimeres, el Minotaure, fins i tot
el can Cerber**

Sé que la vida i el destí espanten, però jo vull ser llegendari!

On és? On és l'home que et tindrà a tu per muller?

Oh-whoa-oh

On és? On és l'home amb el qual passaràs la teua vida?

Perquè han estat 20 anys (20 anys)

I encara no tenim rei

Dona'm una oportunitat, una sola oportunitat

I venceré aquests obstacles i escrutinis i-

Noi

Quan triarà la puta de ta mare un nou marit?

(Oh-oh)

Perquè no obres la seva habitació per divertir-nos amb ella?

No t'atreveixis a dir que ma mare és una puta! (Oh-whoa-oh)

Ho acabo de fer

Què penses fer-hi al respecte, campió?

Que algú em digui, vingui i em doni un senyal

Si lluito contra aquest monstre, et trobaré a tu?

31. Little Wolf

Fight, little wolf, fight

Wanna entertain me?

Bite, little wolf, bite

Let's see how you take this

Strike, little wolf, strike

Wanna be a man? Then

Fight, little wolf, fight, little wolf, fight

You've made your worst mistake here, might be your last one
too

You'll have run out of bones to break when you and I are
through

I'll teach you all the lessons your daddy never could
This cruel world doesn't give out presents just for being good,
so

Fight, little wolf, fight

Wanna entertain me?

Bite, little wolf, bite

Let's see how you take this

Strike, little wolf, strike

Wanna be a man? Then

Fight, little wolf, fight, little wolf, fight

Or die, little wolf, die

Don't you know it's fight or

Flight, little wolf, flight?

All because you had to

Try, little wolf, try

Run away before you

Die, little wolf, die, little wolf, die

Need some help?

What's going on here?

Is your plan to stand around?

'Cause I suggest you fight back

I don't know how

Uppercut him, now

Whoa, how did I do that?

Is time now moving slow?

No, I just made your thoughts quick

Woah, that is so sick!

Alright now, let's try this again

I've no respect for bullies, those who impose their will
I've seen plenty enough to truly understand this kind of filth

Let's teach this dog a lesson in front of all his kind

One young wolf has a larger heart than all these men
combined

Fight, little wolf, fight

Show them that you've got some

Bite, little wolf, bite

Take advantage now and

Strike, little wolf, strike

Lluita, llobet, lluita

Em vols entretenir?

Mossega, llobet, mossega

Veurem com entomes això

Ataca, llobet, ataca

Vols ser un home? Aleshores

Lluita, llobet, lluita, llobet, lluita

Has comés el pitjor error aquí, també podria ser el teu darrer

T'hauràs quedar sense ossos per trencar quan tu i jo haguem
acabat

T'ensenyaré totes les lliçons que el teu papi no va poder
Aquest món cruel no va fent regals només per ser bo, així que

Lluita, llobet, lluita

Em vols entretenir?

Mossega, llobet, mossega

Veurem com entomes això

Ataca, llobet, ataca

Vols ser un home? Aleshores

Lluita, llobet, lluita, llobet, lluita

O mor, llobet, mor

No saps què és lluitar o

Lluitar, llobet, lluitar?

Perquè tot el que havies de

Intentar llobet, intentar

Escapar-te abans que

Moris, llobet, moris, llobet, moris

Et cal ajut?

Què està passant aquí?

La teva estratègia és no fer res?

Perquè et suggereixo que contraataquis

No sé pas com

Ganxo, ara

Whoa, com he fet això?

S'està movent el temps lentament?

No, només he accelerat els teus pensaments

Woah, això és increïble!

D'acord, anem a provar això de nou

No tinc respecte pels matons, aquells que imposen el que volen
N'he vist prou per realment comprendre aquest tipus de
porqueria

Així que ensenyarem a aquest gos una lliçó davant de tots els
seus iguals

Un jove llop té més cor que tots aquests homes combinats

Lluita, llobet, lluita

Ensenya'ls que tens algo dins teu

Mossega, llobet, mossega

Pren avantatge i

Ataca, llobet, ataca

Don't go down without a
 Fight, little wolf, fight, little wolf
 Get up and fight
Fight, little wolf, fight
Wanna entertain us? (Oh, oh-oh)
Bite, little wolf, bite
Let's see how you take this
Strike, little wolf, strike (strike!)
Wanna be a man? Then (oh-oh, oh-oh)
Fight, little wolf, fight, little wolf, fight (fight!)
 Oh, maybe I pushed you a bit too hard
 Ow
 Go back and cry in your corner
 Make sure your mother hears
 If she won't choose a man to adorn her, we'll bring blood and
 tears
 Tell me, Athena, why you came to my aid

32. We'll Be Fine

I had a friend before, and
 He was a lot like you
 I helped him fight through war, but
 He had his demons too
 And then we grew apart
 Then his light went dark
 And so, I thought
 Maybe, if I made a different call
 Maybe, if I hadn't missed it all
 Maybe, he'd be fine
 Maybe, we'd unwind
 Maybe, if I help another soul
 Maybe, if I helped you reach your goal
 Life could be that bright
 I could sleep at night
 Athena, I don't know who your friend is
 I don't know what he's like, but
 My time with you has been splendid
 The best day of my life
 'Cause I got in a fight, and I didn't die
 I've never felt strong before
 You're my friend, I couldn't ask for more
 And so, I think
 Maybe, if life wasn't spent as planned
 Maybe, it's time that you lend a hand
 I don't think he'll mind
 If not his friend, then mine
 Maybe, to fall is to learn one way
 Maybe, it's all gonna turn out great
 I know we'll be fine
 I know it's light you'll find
 You're a good kid
 Thanks

No caiguis sense una
 Lluita, llobet, lluita, llobet, lluita
 Aixeca't i lluita
Lluita, llobet, lluita
Em vols entretenir? (Oh, oh-oh)
Mossega, llobet, mossega
Veurem com entomes això
Ataca, llobet, ataca (ataca!)
Vols ser un home? Aleshores (oh-oh, oh-oh)
Lluita, llobet, lluita, llobet, lluita (lluita!)
 Oh, potser he empès una mica massa
 Ow
 Entorna-te'n i plora en el teu racó
 Assegura't que la teva mare ho escolti
 Que si no tria un home per ornamentar-la, portarem sang i
 llàgrimes
 Digues-me, Atena, perquè has vingut en la meva ajuda

Abans tenia un amic, i
 S'assemblava molt a tu
 El vaig ajudar a lluitar a la guerra, però
 També tenia els seus dimonis
 I després ens vam separar
 Aleshores la seva llum es va enfosquir
 I així, vaig pensar
 Potser, si hagués pres una decisió diferent
 Potser, si no m'ho hagués perdut tot
 Potser, estaria bé
 Potser, ens relaxaríem
 Potser, si ajudo a una altra ànima
 Potser, si t'ajudés a assolir el teu objectiu
 La vida podria ser així de brillant
 Podria dormir a la nit
 Atena, no sé qui és el teu amic
 No sé com és, però
 El meu temps amb tu ha estat esplèndid
 El millor dia de la meua vida
 Perquè em vaig barallar i no vaig morir
 Mai m'he sentit tan fort
 Ets el meu amic, no puc demanar més
 I així, crec
 Potser, si la vida no passés com estava previst
 Potser, és hora de donar un cop de mà
 No crec que li importi
 Si no és el seu amic, el meu
 Potser, caure és aprendre d'una manera
 Potser, tot sortirà genial
 Sé que ens anirà bé
 Sé que trobaràs llum
 Ets un bon nen
 Gràcies

33. Love in Paradise

Old friend
It's been ten years since I last saw you
Remember me!
I am the infamous Odysseus!
Oh, woah, woah
Let's see where you've been
Keep your friends close and your enemies closer
Ruthlessness is mercy upon ourself-
One wrong move and you're done for
Anything I-
Song of past romance, I see the
We won't take more suffering from you
Drown in your sorrow and fears
Captain?
I have to see her
But we'll die
I know
Odysseus, where did you go?
Morning, sleepyhead
You've been resting for a while
I swore that you were dead
When you washed up on my isle
Did you know you talk in your sleep?
Tell me, though, who's Penelope?
She's my wife
Anyways, I've got all you could want here
All you could need here
Just you and me, my dear, my love for life
Soon, into bed we'll climb and spend our time
I'm not your man
I'm what you want here
I'm what you need here
Just you and me, my love in paradise
Now 'til the end of time
From here on out, you're mine, all mine
Hell no, I could kill you where you stand
I'm no pet, I'm a married man
Oh handsome, you may try
But last I checked, goddesses can't die
Goddess?
You're adorable
Bow down now to the immortal Calypso, here to entertain
But fear not, I bring no pain
'Cause we've got
All we could want here
All we could need here
Under my spell, we're stuck in paradise
No one can come nor go, my island stays unknown
No, no I don't belong here
There's something wrong here
I won't be drawn to love in paradise

Vell amic
Han estat deu anys des que et vaig veure per darrer cop
Recorda'm
Soc l'infame Odisseu!
Oh, woah, woah
Anem a veure on has estat
Tingues el teus amics a prop, els teus enemics encara més
La crueltat és misericòrdia cap a-
Si fas un pas en fals, i estàs acabat
Qualsevol co-
Cançó d'un romanç passat, veig el
Jo et traurem el teu patiment
Ofegueu-vos en les vostres penes i pors
Capità?
L'he de veure
Però morirem
Ho sé
Odisseu, on has anat?
Bon dia, dormilega
Has estat descansant una bona estona
Hagués jurat que eres mort
Quan vas arribar a la meua illa arrastrat pel mar
Sabies que parles mentre dorms?
Digues-me, però, qui és Penèlope?
És la meua muller
Igualment, tinc tot el que podries voler aquí
Tot el que podries necessitar aquí
Només tu i jo, estimat, l'amor de la meua vida
Aviat, pujarem al llit i hi passarem el nostre temps
No soc el teu home
Soc el que vols aquí
Soc el que necessites aquí
Només tu i jo, el meu amor al paradís
D'ara fins a la fi dels temps
D'aquí en endavant, ets meu, tot meu
En absolut, et podria matar aquí on estàs
No soc una mascota, soc un home desposat
Oh bellesa, ho podries intentar
Però l'última vegada que ho vaig consultar, les dees no moren
Dea?
Ets adorable
Postra't ara davant la immortal Calipso, aquí per entretenir
Però no tinguis por, no porto dolor
Perquè tenim
Tot el que podríem voler aquí
Tot el que podríem necessitat aquí
Sota el meu encanteri, estem atrapats al paradís
Ningú pot venir no partir, la meua illa resta desconeguda
No, no, no pertanyo aquí
Hi ha algo malament aquí
No em portaràs a estimar al paradís

Not 'til the end of time, there is no way
 You're mine, all mine
 Seven years, she's kept you trapped, out of your control
 Time can take a heavy toll
 Odysseus?
 All I hear are screams
 Ody, get away from the ledge
 You don't know what I've gone through
 You don't know what I've sacrificed
 Every comrade I long knew
 Every friend, I saw them die
 And all I hear are screams
 It will be fine, dear
Come back inside, dear
Love of my life, come back to paradise
 Let me close my eyes
 I know your life's been hard
 I'll stay inside your heart
 All I hear are screams
 I love you, my dear
 I love our time here
 Life would be so much worse
 Just let me close my eyes
 If you had died
 Please stay from away from harm
 Stay in my open arms
 All I hear are
 This life is amazing when you greet it with open arms

 How much longer 'til your luck runs out?
 Waiting, waiting, waiting
 Whatever we face, we'll be fine if we're leading from the heart
 How much longer 'til the show goes south?
 Oh
 No matter the place, we can light up the world
 Here's how to start
 How much longer 'til we all fall down?
 Oh
 Waiting, waiting, waiting
 Greet the world with open arms, greet the world with open
 arms
 Athena!
 He needs my help

No fins a la fi dels temps, no hi ha cap manera
 Ets meu, tot meu
 Durant set anys, t'ha tingut atrapat, sense el teu control
 El temps pot tenir un dolor molt pesat
 Odisseu?
 Tot el que sento són crits
 Odi, allunya't de la cornisa
 Tu no saps pel que he passat
 Tu no saps el que he sacrificat
 Cada company que vaig conèixer
 Cada amic, els vaig veure morir
 Tot el que sento són crits
 Tot anirà bé, estimat
Vine cap a dins, estimat
Amor de la meua vida, torna al paradís
 Deixa'm tancar els ulls
 Sé que la teua vida ha estat dura
 Em quedaré dins el teu cor
 Tot el que sento són crits
 T'estimo, estimat meu
 Estimo el nostre temps aquí
 La vida seria molt pitjor
 Només deixa'm tancar els ulls
 Si tu haguessis mort
 Si us plau allunya't del dolor
 Queda't entre els meus braços oberts
 Tot el que sento són
 Aquesta vida és meravellosa quan la saludes amb els braços
 oberts
 Quan falta perquè la teua sort s'esgoti?
 Esperant, esperant, esperant
 El que sigui que encarem, estarem bé si ens guiem pel cor
 Quan falta perquè l'espectacle se'n vagi en orris?
 Oh
 No importa el lloc, podem il·luminar el món
 Així és com es pot començar
 Quant falta perquè tots caiguem?
 Oh
 Esperant, esperant, esperant
 Saluda el món amb els braços oberts, saluda el món amb els
 braços oberts
 Atena!
 Necessita el meu ajut

34. God Games

Father, God King
Rarely do I ask for favors
Now, I'm knocking on your door
With hopes to save a friendship with one who's a prisoner far
from home
Odysseus
Divine intervention, is that what you seek?
To untie apprehensions that were placed on that Greek?
You are playing with thunder for a man full of shame
But if he's worth the risk of going under, why not make it a
game?
Convince each of them that he ought to be released, and I'll
release him
Who's them?
Apollo, Hephaestus, Aphrodite, Ares, Hera, or me
What do you say?
Great
Very well
Eh
Alright
Groovy
Bring it
Apollo!
You all know I'm a fan of catchy songs
So with so many sirens gone, I think Ody's in the wrong
They were trying to do him worse
All he did was reimburse them
Now they'll tread with caution first
To live another day and sing another verse
If that's true, release him
Hephaestus!
Trust is not given, it's forged
Why should I give him my support?
He sacrificed his own cohort
Did you forget they failed to listen?
He was betrayed and then imprisoned
But if you make the right decision
He can still build a future with those who miss him
Fine, release him
Aphrodite
Your little high and mighty Odysseus
Claims to love his mother
But let her die of a broken heart
He was busy fighting
More like busy spiting the cyclops
Let him feel the pain that his mother felt and rot
Wait, please reconsider this
Really Athena? These old tricks?
Ares!
Ares, Ares
What kind of sick coward

Pare, Rei dels Déus
Poques vegades demano algun favor
Ara, truco a la teva porta
Amb esperança de salvar una amistat amb un home que està
presoner lluny de casa
Odisseu
Intervenció divina, és això el que busques?
Unir els recels que es van posar en aquest grec?
Estàs jugant amb els trons per un home ple de vergonya
Però si val el risc de poder caure, per què no fer-ho un joc?
Convenç cadascun d'ells que ha de ser alliberat, i l'alliberaré
Qui són ells?
Apol·lo, Hefest, Afrodita, Ares, Hera o jo
Què me'n dius?
D'acord
Molt bé
Meh
Doncs bé
Guai
Comencem
Apol·lo!
Tots sabeu que m'encanten les cançons que s'enganxen
Amb tantes sirenes mortes, crec que en Odi està equivocat
Elles intentaven fer-li coses pitjors
Tot el que va fer va ser tornar-los-hi
Ara avançaran amb precaució primer
Per viure un altre dia i cantar un altre vers
Si això és cert, allibera'l
Hefest!
La confiança no es regala, es forja
Per què li hauria de donar el meu suport?
Ell va sacrificar tota el seu sèquit
Has oblidat que no van saber escoltar?
Ell va ser traït i empresonat
Però si prens la decisió correcta
Ell encara es pot construir un futur amb aquells que l'enyoren
Està bé, allibera'l
Afrodita
El teu petit i poderós Odisseu
Delcara estimar la seva mare
Però la deixa morir de pena (*pel seu el cor trencat)
Ell estava ocupat lluitant
Més aviat ocupat molestant els ciclops
Deixa'l sentir el dolor que la seva mare senti i pudrir-se
Espera, per favor reconsidera-ho
De debò, Atena? Aquests trucs vells?
Ares!
Ares, Ares
Quin tipus de covardia malaltissa

Holds back his power
 While his friends get devoured?
 He didn't even fight Scylla
 Didn't even try to kill her
 Hides inside a wooden horse to get the job done
 Never handles things upfront
 Pathetic and weak like his son
 Hold your tongue now
 His son's my friend
 And tell your lover that a broken heart can mend
 You want more bloodshed?
 Then set him free
 To get back to his homestead, he'll make everybody bleed
 Ugh, release him
 Hey baby
 Hera!
 So many heroes
 So many tales
 Give me one good reason why yours should prevail
 He's got the mind of a genius
 Try harder
 He's pretty skilled with words
 You can do better than that
 He's kind of funny?
 Eh
 Never once has he cheated on his wife
 Release him
 I've played your game and won
 Release him
 You dare to defy me?
 To make me feel shame?
 No one beats me, no one wins my game!
 Thunder, bring her through the wringer
 Show her I'm the judgement call
 The one who makes her kingdom fall!
 Is she dead?
 Let him go, please
 Let him go

35. Not Sorry For Loving You

Someone arrived today
 They said they're taking you away
 That you're not mine to save
 And soon I won't get to see your face
 So I came by to say
 You're unlike anyone I have ever known
 'Cause you're all I've ever known
And if I pushed you
Or if I came on too strong
Or if I ambushed you
For that, I'll say I was wrong

Reten el seu poder
 Mentre els seus amics són devorats?
 Ni tan sols va intentar lluitar contra Escil·la
 Ni va intentar matar-la
 S'amaga dins un cavall de fusta per acomplir la feina
 Mai encara les coses de cara
 Patètic i dèbil com el seu fill
 Calla un moment ara
 El seu fill és amic meu
 I digues a la teva amant que un cor trencat es pot sanar
 Vols vessar més sang?
 Deixa'l lliure
 Perquè torni a la seva terra, ell farà que tothom sagni
 Ugh, allibera'l
 Ei reina
 Hera!
 Tants herois
 Tantes històries
 Dona'm una bona raó de per què el teu hauria d'imposar-s'hi
 Ell té la ment d'un geni
 Intenta-ho més fort
 És bastant espavilat amb les paraules
 Pots fer-ho millor que això
 És divertidot?
 Eh
 Mai a la seva vida ha posat les banyes a la seva dona
 Allibera'l
 He jugat i guanyat al teu joc
 Allibera'l
 T'atreveixes a desafiar-me?
 Per fer-me avergonyir-me?
 Ningú em venç, ningú guanya el meu joc!
 Tró porta-la a través de dolors i patiments
 Mostra-li que jo soc qui decideix els judicis
 El qui fa caure el seu imperi!
 S'ha mort?
 Allibera'l, per favor
 Allibera'l

Algú ha arribat avui
 Han dit que se t'emportaran lluny
 Que no ets meu per quedar-te
 I aviat no podré veure't la cara
 Així que he vingut per dir-te
 Que no ets com ningú que hagués conegut abans
 Perquè tu ets tot el que sempre he conegut
I si t'he empès
O si et vaig entrar molt fort
O si et vaig parar una emboscada
Per això, et diré que estava equivocada

And if you hate me
Then I am sorry my love's too much for you
But I'm not sorry for loving you
I'm not sorry for loving you
I'm not sorry for loving you
I'm not sorry for loving you
 Calypso
 Let me speak
 I spent my whole life here
 Was cast away when I was young
 Alone for a hundred years
 I had no friends but the sky and sun
 So when you washed ashore
 I thought for sure that you were my dream come true

I thought I knew
So if I pushed you
Or if I came on too strong
Or if I ambushed you
For that, I'll say I was wrong
And if you hate me
Then I am sorry my love's too much for you
 Ooh-ooh, ooh-ooh
But I'm not sorry for loving you
I'm not sorry for loving you
I'm not sorry for loving you
I'm not sorry for loving you
 I'm not sorry
 I'm angry and tired and restless and sad
 I'm stuck in the moments I swore that we had

I wish you would chase me
 Or try to embrace me
 For once, I wish you would lie and say
 I love you
 You do?
 But not in the way that you want me to
 I hate that I fell in love with you
 Hate that I fell in love with you
 Why did I fall in love with you?
 Why did I fall in love with you?
 What do I do with this love for you?
 What do I do with this love for you?
 How am I supposed to get over you?
 How am I supposed to get over you?
 Why in the world won't you love me too?

I si m'odies
Aleshores em sap greu que el meu amor sigui massa per tu
Però no em sap greu estimar-te
No em sap greu estimar-te
No em sap greu estimar-te
No em sap greu estimar-te
 Calipso
 Deixa'm parlar
 M'he passat la vida sencera aquí
 Vaig ser expulsada quan era jove
 He estat sola durant cent anys
 No he tingut més amics que el cel i el sol
 Així que quan vas arribar a la riba
 Vaig pensar que de ben segur que eres el meu somni fet
 realitat
 Vaig pensar que sabia
Així que si t'he empès
O si et vaig entrar molt fort
O si et vaig parar una emboscada
Per això, et diré que estava equivocada

I si m'odies
Aleshores em sap greu que el meu amor sigui massa per tu
 Ooh-ooh, ooh-ooh
Però no em sap greu estimar-te
No em sap greu estimar-te
No em sap greu estimar-te
No em sap greu estimar-te
 No em sap greu
 Estic enfadada i cansada i inquieta i trista
 Estic atrapada en els moments que hagués jurat que haviem
 tingut
 M'encantaria que em perseguissis
 O provessis d'abraçar-me
 Per una vegada, m'encantaria que em mentissis i diguessis
 T'estimo
 Ho fas?
 Però no de la manera en què tu vols que ho faci
 Odio haver-me enamorat de tu
 Odio haver-me enamorat de tu
 Per què em vaig enamorat de tu?
 Per què em vaig enamorar de tu?
 Què faig amb aquest amor per tu?
 Què faig amb aquest amor per tu?
 Com se suposa que t'he de superar?
 Com se suposa que t'he de superar?
 Per quin motiu no m'estimaries a mi també?

36. Dangerous

Six hundred men
Six hundred deaths under my command
'Cause I had one goal in mind
No fleet, no band
Only this raft that I made by hand
How will I reach my homeland?
All you have to do is not open this bag
Hermes?
Hello, old friend
So you're the one who talked to Calypso
Why are you here?
You're being given a final option
Consider this your one last chance
To make it back home and abandon caution
Wash it away like the blood your hands have known
I know, if you dance with fate
Then I know, I know, you'll enhance your state
If your plan's so great, then why'd you wait to say it?
Well, it's a little bit dangerous, my friend
You need a mindset change for this
You cannot get away with playing safe for this
You wanna get home? Put it all on the line
And put your whole brain in it
Remember every trick in your domain for this
You gotta treat it like it is the main event
You wanna get home? Put it all on the line
Be dangerous
Alright, I'm in, what do I do?
First stop, uncharted waters
When lost, look towards the sky
Follow the north star, no matter how far
You think you're goin', you keep on rowin'
When strangers lurk around the isle (Ah-ah)
When danger greets you with a smile (Ah-ah)
Fight your way through, do what you must do
But no matter what, keep moving
It's gonna be dangerous, my friend
You need a mindset change for this
You cannot get away with playing safe for this
You wanna get home? Put it all on the line
And put your whole brain in it
Remember every trick in your domain for this
You gotta treat it like it is the main event
You wanna get home? Put it all on the line
Be dangerous
And lastly, the wind bag
We went through so much to get this
Keep this bag closed if you wanna get home, sir
You won't get another time to try
The ragin' storm inside won't let you get closer
It was meant to stop you by design

Sis-cents homes
Sis-centes morts sota les meves ordres
Perquè tenia un objectiu en ment
Sense flota, cap legió
Només aquest rai que vaig fer a mà
Com arribaré a la meva terra natal?
Tot el que has de fer és no obrir aquesta bossa
Hermes?
Hola, vell amic
Així que tu ets qui ha parlat amb Calipso
Perquè estàs aquí?
Se t'està donant una darrera opció
Considera-ho la teva última oportunitat
Per arribar a casa i abandonar les precaucions
Neteja-les com la sang que les teves mans han conegut
Jo sé que, si balles amb el destí
Aleshores jo sé, ho sé, tu milloraràs la teva situació
Si la teva idea és tan bona, perquè has esperat a dir-la?
Veuràs, és una mica perillosa, amic meu
Necessitaràs un canvi de pensament per això
No podràs ensortir-te'n jugant sobre segur per això
Vols arribar a casa? Juga-t'ho tot
I posa tot el teu cervell en la tasca
Recorda cada truc en el teu repertori per això
Has de tractar-ho com si fos l'acte principal
Vols arribar a casa? Juga-t'ho tot
Sigues perillós
D'acord, m'apunto, què he de fer?
Primera parada, aigües desconegudes
Quan et perdis, mira cap al cel
Segueix l'estrella polar, no importa fins on de lluny
Tu creus que estàs anant, tu segueixes remant
Quan forasters guaitin al voltant de la illa (Ah-ah)
Quan el perill et saludi amb un somriure (Ah-ah)
Lluita a través del teu camí, fes el que hakis de fer
Però no importa res, segueix endavant
Serà perillós, amic meu
Necessitaràs un canvi de pensament per això
No podràs ensortir-te'n jugant sobre segur per això
Vols arribar a casa? Juga-t'ho tot
I posa tot el teu cervell en la tasca
Recorda cada truc en el teu repertori per això
Has de tractar-ho com si fos l'acte principal
Vols arribar a casa? Juga-t'ho tot
Sigues perillós
Finalment, la bossa dels vents
Hem passat per moltes coses per aconseguir-la
Mantingues la bossa tancada si vols arribar a casa, senyor
No tindràs un altre moment per provar
La terrible tempesta a dins no et permetrà apropar-t'hi més
Va ser creada específicament per aturar el teu retorn

'Cause no mortal can pass Poseidon's storm
 Open this bag and you'll never make it home
 You'll never make it home
 Don't you know that danger is my friend?
 My whole life I've trained for this
 I cannot tell you how much I have paid for this
 I have to get home, put it all on the line
 I'm gonna use ruthlessness
 Every trick, every skill put to use for this
 I plan to put an end to all the foolishness
 I have to get home, put it all on the line
 I'll be dangerous
 Hermes
 Thank you
 Don't thank me, friend
 I'm not the one who fought for you
 Then who?
 Ha-ha, good luck

Perquè cap mortal no pot sobrepassar la tempesta de Posidó
 Obre aquesta bossa i no arribaràs mai a casa
 No arribaràs mai a casa
 No saps que el perill és amic meu?
 La meva vida sencera m'he preparat per això
 No et puc dir quantíssim he pagat per això
 He d'arribar a casa, jugar-m'ho tot
 Faré servir la crueltat
 Cada truc, cada habilitat usada només per això
 Penso acabar totes les tonteries
 He d'arribar a casa, jugar-m'ho tot
 Seré perillós
 Hermes
 Gràcies
 No m'ho agraeixis, amic
 No soc el que va lluitar per tu
 Aleshores, qui?
 Ha-ha, bona sort

37. Charybdis

You must be who Hermes mentioned
 A monster here to block my way
 I'd like to hurry up and end this
 So if you don't have much to say
 Then, oh, bring it on
 I'm not dying here, I'm still fighting here
 I'm holding on
 'Til I see it through, 'til I've beaten you
 I already know your tactics
 When you swallow you attack with whirlpools that attract
 prey
 But I see a disadvantage, 'cause I don't even have to kill you
 I just have to avoid you
 See, if you don't spit it out soon, all that water will destroy you
 Oh, bring it on
 'Til you're out of breath, 'til there's nothing left
 I'm holding on
 'Til I'm in the clear, 'til I'm out of here, oh
 There, I see it
 The island I've been searching for
 Home, I've reached it
 My wife and son are past these shores
 Holding on
 I am almost there
 My love, don't be scared
 Hold on
 I am on my way
 I'll be there today
 Penelope
 What?
 No, no

Tu deus ser aquell qui Hermes va mencionar
 Un monstre aquí per aturar el meu camí
 M'agradaria apressar-me i acabar això
 Així que si no tens res a dir
 Aleshores, oh, endavant
 No moriré aquí, segueixo lluitant aquí
 No em rendiré
 Fins que hi vegi a través, fins que t'hagi vençut
 Ja conec les teves tàctiques
 Quan empasses atakes amb remolins que atrauen les teves
 presses
 Però hi veig un desavantatge, perquè ni cal que et mati
 Només t'he d'esquivar
 Veus, si no ho escups aviat, tota l'aigua et destruirà a tu
 Oh, endavant
 Fins que estiguis sense alè, fins que no hi hagi res més dins
 No em rendiré
 Fins que estigui fora de perill, fins que estigui fora d'aquí, oh
 Allà, ho veig
 La illa que he estat buscant
 Casa, hi he arribat
 La meva muller i fill estan passades aquest litoral
 No em rendiré
 Ja soc casi aquí
 Amor meu, no t'espantis
 Aguanta
 Estic de camí
 Estaré allà avui
 Penèlope
 Què?
 No, no

38. Get in the Water

There you are, coward
I've been waiting for this moment
For the perfect time to strike
When your home's so close
And you've reached your coast
That's when our paths collide
I've got a reputation
I've got a name to uphold
So I can't go letting you walk or else the world forgets I'm
cold
Now get in the water
Get in the water
Or I'll raise the tide so high, all of Ithaca will die
Get in the water
Wait
Get in the water
Stop this, please
I'll make tidal waves so profound
Both your wife and your son will drown
No
Get in the water
Get in the water
Don't mistake my threats for bluff
You have lived more than enough
Get in the water
Get in the water
I'll take your son and gouge his eyes
That is, unless you choose to die
Get in the water
Aren't you tired, Poseidon?
It's been ten years, how long will this go?
We're both hurting from losses
So why not leave this here and just go home?
I can't
Maybe you could learn to forgive
No
Ruthlessness is
Mercy upon
Ourselves
Die
You can relax my friend
I can tell you're getting nervous
Look at all we've lost and all we've learned
I'll stay in your heart
Oh, whoa, Odysseus
Waiting, waiting, waiting, ah

Aquí estàs, covard
He estat esperant per aquest moment
El moment ideal per colpejar
Quan casa teva està tan a prop
I has arribat a la costa
Aleshores és quan es troben els nostres camins
Tinc una reputació
Tinc un nom per mantenir
Així que no puc deixar-te marxar o el món oblidaria que soc
fred
Ara, entra a l'aigua
Entra a l'aigua
O faré créixer una marea tan gran que tot Ítaca morirà
Entra a l'aigua
Espera
Entra a l'aigua
Para-ho, per favor
Faré uns tsunamis tan profunds
Que tant el teu fill com la teva muller s'ofegaran
No
Entra a l'aigua
Entra a l'aigua
No confonguis les meves amenaces per farols
Has viscut molt més del suficient
Entra a l'aigua
Entra a l'aigua
Agafaré el teu fill i li trauré els ulls
Això és, a no ser que escullis morir
Entra a l'aigua
No estàs cansat, Posidó?
Han passat deu anys, fins quan durarà això?
Els dos estem dolguts per les pèrdues
Per què no deixar-ho així i anar a casa?
No puc
Potser podries aprendre a perdonar
No
La crueltat és
misericòrdia cap a
nosaltres
Mor
Et pots relaxar, amic meu
Vaig que t'estàs posant nerviós
Mira tot el que hem perdut i tot el que hem après
Estaré al teu cor
Oh, whoa, Odisseu
Esperant, esperant, esperant, ah

39. Six Hundred Strike

Six hundred men (six hundred)
Six hundred men (six hundred)
Six hundred men (six hundred)
Six hundred men (six hundred)
I don't think you seem to get it
I can't afford to die
'Cause I will get back to my son
And I will get back to my wife
For every comrade, every one of my friends
Almost all of whom were slaughtered by your hand
Six hundred strike
Six hundred men (six hundred)
Six hundred men (six hundred)
Six hundred men (six hundred)
Six hundred, six hundred men
You idiot, can't you see?
You sealed your fate just to beat me
You released my storm when you opened that bag
Blocked your one way home
Now you'll never get back
You're going to call off that storm
Or what? You can't kill me. Exactly
Wait, wait, ah!
How does it feel to be helpless?
How does it feel to know pain?
I watched my friends die in horror
Crying as they were all slain
I heard their final moments
Calling their captain in vain
Look what you turned me into
Look what we've become. Enough
All of the pain that I've been through (stop!)
Haven't I suffered enough? Stop!
You didn't stop when I begged you
Told me to close my heart
(You) you said the world was dark (monster)
Didn't you say that ruthlessness is mercy upon our-
Alright, please
After everything you've done
How will you sleep at night?
Next to my wife

Sis-cents homes (sis-cents)
Sis-cents homes (sis-cents)
Sis-cents homes (sis-cents)
Sis-cents homes (sis-cents)
No crec que ho estiguis entenent
No em puc permetre morir
Perquè tornaré amb el meu fill
I tornaré amb la meua muller
Per a cada company, cada un dels meus amics
Gairebé tots ells van ser massacrats per la teua mà
Sis-cents atacats
Sis-cents homes (sis-cents)
Sis-cents homes (sis-cents)
Sis-cents homes (sis-cents)
Sis-cents, sis-cents homes
Idiota, no ho veus?
Has segellat el teu destí només per vèncer-me
Has alliberat la meua tempesta en obrir aquesta bossa
Has bloquejat el teu únic camí a casa
Ara no tornaràs mai més
Desconvocaràs aquesta tempesta
O què? No em pots matar. Exactament
Espera, espera, ah!
Com se sent estar indefens?
Com se sent al conèixer el dolor?
Vaig veure com els meus amics morien horroritzats
Plorant mentre tots eren assassinats
Vaig escoltar els seus darrers moments
Cridant el seu capità en va
Mira en què m'has convertit
Mira en què ens hem convertit. Prou
Tot el dolor que he passat (atura't!)
No he patit prou? Atura't!
No vas parar quan et vaig suplicar
Em vas dir que tanqués el cor
(Tu) vas dir que el món era fosc (monstre)
No vas dir que la crueltat és misericòrdia cap a-
D'acord, si us plau
Després de tot el que has fet
Com dormiràs a la nit?
Al costat de la meua muller

40. The Challenge

I'm supposed to choose a suitor to wear the crown
I said I would choose as soon as I weave this shroud

They don't know that every night

I unthread all the work I've done

'Cause I'd rather lie

Than allow them to think they've won

Though I never thought that I'd resort to this

Just know I'll be here

But I don't know how much longer I'll last since we saw that
storm

And though it was so close to our kingdom, it was far from
the norm, unless

Oh, could it be some kinda sign

That my world is all about to change?

Is it finally time for the challenge I arranged?

Though I never thought that it would come to this

Just know I'll be here buying you time

Time is fleeting, it's running out

Time to be the man of the house (oh, buying you time)

Time is fleeting, it's running out

Time to be the man of the house

Whoever can string my husband's old bow

And shoot through 12 axes cleanly

Will be the new king, sit down at the throne

And rule with me as his queen

Let the arrow fly

Once you know that your aim is true

'Cause I'd rather die

Than grow old without the best of you

**Though I never thought that these would be the lengths we
go for love**

I would not have it any other way

And though I never thought that it would end like this

Just know I'll be here

Waiting, waiting

waiting, waiting

(Penelope) waiting, waiting, Ohhhh

S'espera que esculli un pretendent per portar la corona
Vaig dir que escolliria tan aviat com hagués acabat de teixir
aquest sudari

Ells no saben que cada nit

He desfet tota la feina que havia fet

Perquè prefereixo mentir

Que permetre'ls pensar que han guanyat

Malgrat que mai hagués pensat que hauria de recórrer a això

Només sàpigues que estaré aquí

Però no sé quant més aguantaré des que vam veure aquella
tempesta

I malgrat que va ser proper al nostre regne, va estar molt
allunyat de l'usual, a no ser

Oh, podria ser alguna mena de senyal

Que el meu món està a punt de canviar?

Finalment és el moment pel desafiament que he preparat?

Malgrat que mai vaig pensar que hauria d'arribar a això

Sàpigues només que estaré aquí comprant-te temps

El temps és efímer, s'està esgotant

És el moment de ser l'home de casa (oh, comprant-te temps)

El temps és efímer, s'està esgotant

És el moment de ser l'home de la casa

Qualsevol que pugui tensar l'antic arc del meu marit

I disparar a través de dotze destrals netament

Serà el nou rei, assegut al tron

I governarà amb mi com la seva reina

Deixeu volar la fletxa

Una vegada sapigueu que esteu apuntant correctament

Perquè preferiria morir

Que envellir sense el millor de vosaltres

**Malgrat que mai hagués pensat que aquestes serien les
distàncies que recorreríem per amor**

No ho tindria de cap altra manera

I malgrat que mai hagués pensat que podria acabar així

Només sàpigues que estaré aquí

Esperant, esperant

Esperant, esperant

(Penèlope) esperant, esperant, Ohhhh

41. Hold Them Down

Whoever can string the old king's bow
And shoot through 12 axes cleanly
Will be the new king, sit down at the throne
Penelope as his queen
Where is he? Where is the man who can string this bow? whoa
Screw this competition, we've been here for hours
None of us can string this, we don't have the power
Screw this damn challenge, no more delays
Can't you guys see we're bein' played?
This is how they hold us down while the throne gets colder
Hold us down while we slowly age
Hold us down while the boy gets bolder
Where in the hell is our pride and our rage?
Here and now, there's a chance for action
Here and now, we can take control
Here and now, burn it down to ashes
Channel the fire inside your soul
Haven't you noticed who's missin'?
Don't you know the prince is not around?
I heard he's on a diplomatic mission
And I heard today he comes back to town, so
I say, we gather near the beaches
I say, we wait 'til he arrives
Then, when he docks his ship, we can breach it
Let us leave now, today we can strike and
Hold him down 'til the boy stops shakin'
Hold him down while I slit his throat
Hold him down while I slowly break his
Pride, his trust, his faith and his bones
Cut him down into tiny pieces
Throw him down in the great below
When the crown wonders where the prince is
Only the ocean and I will know
And when the deed is done
The queen will have no one
To stop us from breakin' her bedroom door
Stop us from takin' her love and more
And then we'll hold her down while her gate is open
Hold her down while I get a taste
Hold her down while we share her spoils
I will not let any part go to waste
Here and now, there's a chance for action (chance for action)
Here and now, we can take control (take control)
Here and now, burn it down to ashes
Channel the fire inside your soul and
Hold 'em down, hold 'em down (hold 'em down, oh)
Hold 'em down, hold 'em down
Hold 'em down, hold 'em down (hold 'em down)
Channel the fire inside your soul, and (hold 'em down, hold
'em down)

Qualsevol que pugui tensar l'arc del antic rei
I disparar a través de dotze destrals netament
Serà el nou rei, assegut al tron
Amb Penèlope com la seva muller
On està? On està l'home que pugui tensa aquest arc? whoa
A la merda aquesta competició, portem hores aquí
Cap de nosaltres sap tensar això, no tenim el poder
A la merda aquesta prova horrible, no més retards
No veieu que estan jugant amb nosaltres?
Així és com ens contenen mentre el tron es refreda
Ens contenen mentre ens envellim lentament
Ens contenen mentre el jovenet es trona més audaç
On dimonis està el nostre orgull i la nostra ira?
Ara i aquí, hi ha una oportunitat per actuar
Ara i aquí, podem prendre el control
Ara i aquí, cremem-ho tot fins a les cendres
Canalitzeu el foc dins els vostres esperits
No heu notat qui està desaparegut?
No sabeu que el príncep no està a la vora?
He sentit que està en un viatge diplomàtic
I he escoltat que avui torna a la ciutat, així que
Jo dic que ens reunim prop les platges
Jo dic que esperem fins que ell arribi
Aleshores, quan ell atraqui el vaixell, podem quebrantar-ho
Anem-hi ara, avui podem atacar i
Contenir-lo fins que el noi pari de tremolar
Contenir-lo mentre li tallo el coll
Contenir-lo mentre lentament li trenco
l'orgull, la confiança, la fe i els ossos
Tallar-lo en peces molt petites
Tirar-lo avall en el gran abisme
Quan la corona es preguntí on està el príncep
Només ho sabrem l'oceà i jo
I quan això ja estigui fet
La reina no tindrà ningú
Per parar-nos abans de trencar la porta de la seva habitació
Per parar-nos abans de treure-li l'amor i més
I aleshores nosaltres la contindrem mentre s'obre la seva porta
La contindrem mentre jo la provo
La contindrem mentre compartim el botí
No permetre que cap part es malgasti
Ara i aquí, hi ha una ocasió per actuar (ocasió per actuar)
Ara i aquí, podem tenir el control (tenir el control)
Ara i aquí, que cremi fins a les cendres
Canalitzeu el foc dins els vostres esperits i
Conteniu-los, conteniu-los (conteniu-los, oh)
Conteniu-los, conteniu-los
Conteniu-los, conteniu-los (conteniu-los, oh)
Canalitzeu el foc dins els vostres esperits i, (conteniu-los,
conteniu-los)

42. Odysseus

For twenty years, I've suffered every punishment and pain
From the wrath of gods and monsters to the screams of
comrades slain
I come back and find my palace desecrated, sacked like Troy
Worst of all, I hear you dare to touch my wife and hurt my
boy
I have had enough
Odysseus, Odysseus
Odysseus, Ody-
In the heat of battle, at the edge of the unknown
Somewhere in the shadows lurks an agile, deadly foe
We have the advantage, we've the numbers and the might
No
You don't understand it, this man plans for every fight
Odysseus, Odysseus
Odysseus, Odysseus
Where is he? Where is he?
Keep your head down, he's aimin' for the torches
Our weapons, they're missing
He's using the darkness to hide his approaches
We're empty handed, up against an archer
Our only chance is to strike him in the darkness
We know these halls, the odds can be tilted
You don't think I know my own palace? I built it
Odysseus, Odysseus
Odysseus, Odysseus
Old king, our leader is dead
You've destroyed the serpent's head
Now the rest of us are no longer a threat
Old king, forgive us instead
So that no more blood is shed
Let's have open arms instead
No
Odysseus, Odysseus
Odysseus, Odysseus
Damn, he's more cunning than I assumed
While we were busy plotting
He hid our weapons inside this room
I find it hard to believe that the sharpest of kings
Left his armory unlocked
So what?
Now that we have armed ourselves
Let's make the bastard rot
Behind you!
Throw down those weapons
And I ensure you'll be spared
After seeing what the king will do to us
We wouldn't dare
I don't wanna hurt you
But trust me, I've come prepared
Ha! Your very presence has doomed the king, young prince

Durant vint anys, he sofert cada càstig i dolor
Des de la ira de Deus i Monstres fins als crits dels companys
caiguts
Torno i trobo el meu palau profanat, saquejat com Troia
Pitjor que això, sento que us atreviu a tocar la meua muller i
ferir el meu noi
Ja n'he tingut prou
Odisseu, Odisseu
Odisseu, Odis-
En el brogit de la batalla, al lllindar del desconegut
En algun lloc entre les ombres guaita un enemic àgil i mortal
Tenim l'avantatge, som majors en nombre i podriem
No
No ho entens, aquest home ha previst cada batalla
Odisseu, Odisseu
Odisseu, Odisseu
On està? On està?
Tingues el cap acotat, està apuntant les torxes
Les nostres armes, han desaparegut
Ell està fent servir la foscor per amagar els seus acostaments
Estem amb les mans buides, davant d'un arquer
La nostra única opció és colpejar-lo en la foscor
Coneixem aquestes parets, es poden invertir les probabilitats
No crec que conec el meu propi palau? Jo el vaig construir!
Odisseu, Odisseu
Odisseu, Odisseu
Vell rei, el nostre capitost és mort
Has destruït el cap de la serp
Ara els altres ja no et som un perill
Vell rei, perdona'ns en canvi
De tal manera que no es vessi més sang
Al contrari, tinguem els braços oberts.
No
Odisseu, Odisseu
Odisseu, Odisseu
Carai, és més astut del que havia previst
Mentre estàvem entretinguts conjurant
Ell va amagar les nostres armes en aquesta habitació
Trobo difícil de creure que el més agut dels reis
Hagi deixat l'armeria oberta
I què?
Ara que estem armats
Anem a fer que aquest desgraciat es pudreixi
Darrere teu!
Tireu aquestes armes
I m'asseguraré que sigueu perdonats
Després de veure el que el rei ens farà
No ens atrevirem
No us vull ferir
Però creieu-me, he vingut preparat
Ha! La teua presència ha condemnat el rei, jove príncep

We don't fight fair

Stop

Brothers, we got company and he's made a grave mistake
Left the weapons room unlocked, and now they're ours to take

Brothers, come and arm yourselves, there's a chance for us to
win

We can still defeat the king if we all attack the prince

Where is he? Where is he?

Capture him, he's our greatest chance

Get off me, get off me

Fight 'til the prince can barely stand

Hold him down, hold him down

Make the king obey our command

Hold him down, hold him down

'Cause if he won't, I'll break the kid's hands

Got him

Me-mer

Mercy? Mercy?

My mercy has long since drowned

It died to bring me home

And as long as you're around

My family's fate is left unknown

You plotted to kill my son

You planned to rape my wife

All of you are going to die

Odysseus

You've filled my heart with hate

All of you, who have done me wrong

This will be your fate

Odysseus

Odysseus

No lluitem just

Pareu

Germans, tenim companyia i ell ha comès un greu error

Ha deixat l'armeria oberta, i ara les armes són perquè les

prenguem nosaltres

Germans, veniu i armeu-vos, hi ha una opció per nosaltres de
guanyar

Encara podem vèncer el rei si tots ataquem el príncep

On està? On està?

Captureu-lo, és la nostre millor opció

Deixeu-me, deixeu-me

Lluiteu fins que el príncep no es pugui estar dempeus

Conteniu-lo, conteniu-lo

Feu que el rei obeeixi el nostre govern

Conteniu-lo, conteniu-lo

Perquè si no ho fa, trencaré les mans del noi

Agafeu-lo

Mi-miser

Misericòrdia? Misericòrdia?

La meva misericòrdia fa temps que s'ha assecat

Va morir per tornar-me a casa

Així que mentre vosaltres seguïu per aquí

El destí de la meva família serà incert

Heu conspirat per matar el meu fill

Heu pensat en violar la meva dona

Tots vosaltres esteu a punt de morir

Odisseu

Heu omplert el meu cor d'odi

Tots vosaltres, els que m'heu fet malícies

Aquest serà el vostre destí

Odisseu

Odisseu

43. I Can't Help but Wonder

Father? Son

All my life, I'd've died to meet you

Thought about your name so much, it hurts

For 20 years, I've dreamt of how I'd greet you

Oh, and now you're here, I can't find the words

All my life, I'd have died to know you

Days and nights I wish that I could show you

For 20 years, I never could outgrow you

Oh, and now you're here

I can't help but wonder what your world must be

If we're like each other, if I have your strength in me

All this time I've wondered if you'd embrace me as your own

20 years, I've wandered, for so long I've felt alone

Oh, my son, look how much you've grown

Oh, my boy, sweetest joy I've known

20 years ago I held you in my arms

How time has flown, oh

Used to say I'd make the storm clouds cry for you

Pare? Fill

Tota la meva vida, hagués mort per conèixer-te

Pensava en el teu nom moltíssim, fa mal

Durant vint anys, he somiat en com seria rebre't

Oh, i ara que estàs aquí, no trobo les paraules

Tota la meva vida, hagués mort per conèixer-te

Nit i dia desitjava poder-te ensenyar

Durant vint anys, no he pogut superar

Oh, i ara estàs aquí

No me'n puc estar de preguntar-me com ha de ser el teu món

Si som un com l'altre, si tinc la teva força dins meu

Tot aquest temps m'he preguntat si m'acceptaries com fill teu

Vint anys, m'he preguntat, m'he sentit sol tot aquest temps

Oh, fill meu, mira com has crescut

Oh, el meu nen, la meva alegria més dolça

Fa vint anys et vaig prendre entre els meus braços

Com ha passat el temps, oh

Sempre deia que faria plorar els núvols de tempesta per tu

Used to say I'd capture wind and sky for you
 Held you in my arms, prepared to die for you
 Oh, how time has flown
 I can only wonder what your world has been
 Things you've had to suffer, and the strength you hold within
 All I've ever wanted was to reunite with my own
 20 years, we've wandered, but today you're not alone
 My son, I'm finally home
 Home, home
 Father, how I've longed to see you
 Home, home
 Telemachus, I'm home (home)
 Go, tell your mother I'm home
 I'll be there in a moment, of course
 Show yourself
 I know you're watching me, show yourself
 You were never one for hellos
 I can't help but wonder what this world could be
 If we all held each other with a bit more empathy
 I can't help but feel like I led you astray
 What if there's a world where we don't have to live this way?
 If that world exists, it's far away from here
 It's one I'll have to miss, for it's far beyond my years
 You might live forever, so you can make it be
 But I've got one endeavor, there's a girl I have to see
 Very well
 Father? She's waiting for you

Sempre deia que capturaria el cel i els vents per tu
 Et prenia entre els meus braços, disposat a morir per tu
 Oh, com ha passat el temps
 Només em puc preguntat com ha estat el teu mon
 Quines coses has hagut d'endurir, i quina força tens dins diu
 Tot el que sempre he volgut era reunir-me amb els meus
 Vint anys, hem errat, però avui no estàs sol
 Fill meu, per fi soc a casa
 Casa, casa
 Pare, quant de temps he desitjat veure't
 Casa, casa
 Telemac, soc a casa (casa)
 Ves, digues a ta mare que estic a casa
 Hi serè en un moment, i tant!
 Mostra't
 Sé que m'estàs observant, mostra't
 No vas ser mai una saludadora
 No me'n puc estar de preguntar com podria ser aquest món
 Si tots ens tinguéssim els uns als altres amb més empatia
 No me'n puc estar de sentir que et vaig conduir pel mal camí
 I si hi ha un món on no hem de viure d'aquesta manera?
 Si aquest món existeix, està molt lluny d'aquí
 És un món que hauré de perdre'm, ja que està molt lluny dels
 meus anys
 Tu potser vius per sempre, i així pots fer-lo aparèixer
 Però jo tinc un desig, hi ha una noia que he de veure
 Està bé
 Pare? L'està esperant

44. Would You Fall in Love with Me Again

Penelope

Is it you? Have my prayers been answered?
 Is it really you standing there, or am I dreaming once more?
 You look different, your eyes look tired
 Your frame is lighter, your smile torn
 Is it really you, my love?
 I am not the man you fell in love with
 I am not the man you once adored
 I am not your kind and gentle husband
 And I am not the love you knew before
Would you fall in love with me again
If you knew all I've done?
 The things I cannot change
 Would you love me all the same?
 I know that you've been waiting, waiting for love
 What kinds of things did you do?
 Left a trail of red on every island
 As I traded friends like objects I could use
 Hurt more lives than I can count on my hands
 But all of that was to bring me back to you
 So tell me
Would you fall in love with me again

Penèlope

Ets realment tu? Han respost les meves pregaries?
 Ets realment tu dempeus aquí, o estic somiant una vegada més?
 Estàs diferent, els teus ulls semblen cansats
 El teu cos més lleuger, el teu somriure trencat
 Ets realment tu, amor meu?
 No soc l'home del que et vas enamorar
 No soc l'home que una vegada vas adorar
 No soc el teu rei i el teu tendre marit
 I no soc l'amor que vas coneixer fa temps
Tornaries a enamorar-te de mi de nou
Si sabessis tot el que he fet?
 Les coses que no puc canviar
 M'estimaries igual?
 Sé que has estat esperant, esperant per l'amor
 Quina mena de coses vas fer?
 He deixat un rastre vermell a cada illa
 Mentre canviava els amics com si fossin objectes per utilitzar
 Ferit més vides de les que puc comptar amb les meves mans
 Però tot el que vaig va ser per tornar aquí amb tu
 Així que digues-me
Tornaries a enamorar-te de mi de nou

If you knew all I've done?

The things I can't undo
I am not the man you knew
I know that you've been waiting, waiting
If that's true, could you do me a favor?
Just a moment of labor that would bring me some peace
See that wedding bed? Could you carry it over?
Lift it high on your shoulders and take it far away from here

How could you say this?
I had built that wedding bed with my blood and sweat
Carved it into the olive tree where we first met
A symbol of our love everlasting
Do you realize what you have asked me?
The only way to move it is to cut it from its roots
Only my husband knew that
So I guess that makes him you
Penelope
I will fall in love with you over and over again
I don't care how, where, or when
No matter how long it's been, you're mine
Don't tell me you're not the same person
You're always my husband and I've been waiting, waiting
Penelope
Waiting, waiting (Penelope)
Waiting, waiting
Waiting, oh
For you
How long has it been?
Twenty years
I, I love you

Si sabessis tot el que he fet?

Les coses que no puc desfer
No soc l'home que una vegada vas conèixer
Sé que has estat esperant, esperant per l'amor
Si això es cert, em podries fer un favor?
Sols un moment de feina que em portaria tranquil·litat
Veus aquest llit de matrimoni? Te'l podries endur?
Aixecar-lo amunt de la teva espatalla i emportar-te'l ben lluny
d'aquí
Com em pots demanar això?
Vaig construir aquest llit nupcial amb sang, suor i llàgrimes
Tallat de l'olivera on ens vam coneixer
Un símbol del nostre amor etern
Te n'adones del que m'acabes de demanar?
L'única manera de moure'l és tallar-lo de les seves arrels
Únicament el meu marit ho sabia
Així que suposo que això et fa a tu, el meu marit
Penèlope
Em tornaré a enamorar de tu, una vegada i una altra de nou
No m'importa com, on, o quan
No importa quants anys hagin passat, tu ets meu
No t'atreveixis a dir que no ets la mateixa persona
Sempre has estat el meu marit i he estat esperant, esperant
Penèlope
Esperant, esperant (Penèlope)
Esperant, esperant
Esperant (oh)
Per tu
Quants anys han estat?
Vint anys
Jo, jo t'estimo